

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

LIBIS ANALIZINIŲ ĮRAŠŲ
SUDARYMO METODIKA

Integruojamasis išteklius

Vilnius, 2022

Recenzentai:

Virgilija Beganskaitė (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka)
Magnus Tomas Kėvišas (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka)
doc. dr. Regina Varnienė-Janssen (Vilniaus universitetas)

Sudarytojai-darbo grupė:

Ringailė Bagušytė, Audronė Baškienė, Aušra Jurevičienė, Ainė Markevičiūtė,
Sofija Matiukaitė, Danutė Miliukaitė, Dalia Pečiulienė, Vida Pelegrin,
Vilma Račkauskaitė, Danutė Sipavičiūtė, Danguolė Vagner

Redaktorė-sudarytoja

Danutė Sipavičiūtė

Kalbos redaktorė

Daina Dailidonienė

Maketuotojas

Tomas Rastenis

Bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale *ibiblioteka.lt*.

Šis kūrinys yra platinamas pagal [Kūrybinių bendrijų priskyrimas 4.0 tarptautinę licenciją](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

ISSN 2783-6746

DOI: <https://doi.org/10.51740/mp.55>

© Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2022

PRATARMĖ

2001 m. pradėjus diegti Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) Analizinės bibliografijos posistemį, Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos padaliniai ir 66 kitos Lietuvos bibliotekos pradėjo rengti ir teikti Nacionalinės bibliografijos duomenų bankui (NBDB) analizinius (išteklių sudedamųjų dalių) bibliografinius įrašus. Taip buvo praplėstas informacinis aprūpinimas, sudarytos galimybės nuotoliniams vartotojams naudotis išteklių sudedamųjų dalių (straipsnių ir kt.) bibliografiniais duomenimis, kopijuoti įrašus į savo bibliotekų katalogus ir duomenų bazes, panaikintas darbų dubliavimas aprašant tuos pačius leidinius.

Iki 2021 m. liepos mėn. viešosios apskričių ir rajonų bibliotekos siuntė Nacionalinei bibliotekai perkelti į NBDB savo parengtus bibliografinius įrašus (B) iš regioninės periodinės spaudos, Lietuvos medicinos biblioteka ir Lietuvos aklųjų biblioteka – iš spaudos savo profiline tematika. 2021 m., modernizavus LIBIS ir įdiegus naują programinę įrangą, atsirado galimybė visoms bibliotekoms dirbti bendrame Jungtiniame kataloge, tai sudarė prielaidą visų LIBIS bibliotekų bibliografinių įrašų visuotinio prieinamumo operatyvumui.

Kuriant įrašus naujoje LIBIS labai svarbus katalogavimo darbų pasiskirstymo principas. Jis reikalauja tiksliai organizuoti darbus, susitarti dėl atrankos kriterijų, panaikinti dubletus, operatyviai parengti bibliografinius įrašus, taikyti vienodas bibliografinio aprašo ir įrašo taisykles.

Metodika parengta vadovaujantis tarptautiniu bibliografinio aprašo standartu *ISBD : tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas / Tarptautinė bibliotekų asociacijų ir institucijų federacija (IFLA). Jungtinė laida. (2013)*¹; *UNIMARC bibliografinių įrašų formato glausta versija [Elektroninis išteklius]*²; *UNIMARC Bibliographic format manual (2020 redakcinė versija)*³; *LIBIS išteklių įrašų sudarymo vadovu (integruojamasis išteklius)*⁴, kitų kataloguoti taikomų standartų nuostatomis ir nacionaline katalogavimo praktika.

Pateikta bendra lentelė, kurioje nurodyti analiziniams bibliografiniams įrašams kurti naudojami UNIMARC/B laukai, polaukiai, indikatoriai, jų atitikties ISBD jungtinės laidos skyriams.

Šios metodikos tikslas yra pateikti pagrindines analizinių bibliografinių įrašų rengimo taisykles kuriant įrašus modernizuotoje LIBIS: UNIMARC/B formato laukų užpildymo taisykles, taip pat ir naujųjų UNIMARC/B formato laukų, susijusių su Tarptautinio standartinio bibliografinio aprašo (ISBD) pakeitimais ir elektroninių išteklių duomenimis, reikšminių žodžių sudarymo ir pateikimo principus, atrankos kriterijus, pateikti bibliografinių įrašų pavyzdžius ir iliustruoti laukų, polaukių rašymo pavyzdžiais naujoje, modernizuotoje LIBIS.

Metodiką sudaro 3 dalys ir priedai:

1 dalis. „Išteklių sudedamųjų dalių bibliografinių įrašų sudarymo taisyklės“. Šioje pagrindinėje dalyje pateikta analizinio bibliografinio įrašo kūrimo eiga; LIBIS naujovės kuriant įrašus Jungtiniame kataloge;

¹ *ISBD: tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas. Jungt. laida.* Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2013. Prieiga per internetą: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/793/1/ifla-isbd-international-standard-bibliographic-description-2011-lt.pdf>

² *UNIMARC bibliografinių įrašų formato glausta versija.* Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2017. Prieiga per internetą: https://www.lnb.lt/media/public/bibliotekininkui/Dokumentai/UNIMARC_bibliografiniu_irasu_formato_glausta_versija.pdf

³ *UNIMARC Bibliographic format manual / IFLA PUC, 2020 (redakcinė versija).*

⁴ *LIBIS išteklių įrašų sudarymo vadovas : integruojamasis išteklius / atsakomoji redaktorė Rasa Januševičienė ; redaktorė-sudarytoja Genutė Rutkauskienė, sudarytojai-darbo grupė Tomas Auškalnis, Ringailė Bagušytė, Liubovė Buckienė, Vita Čeglienė, Dalia Gedminienė, Gražina Kubilienė, Ina Kvietkuvienė, Ainė Markevičiūtė, Ieva Miliauskienė, Diana Norkūnienė, Dalia Pečiulienė, Danutė Sipavičiūtė, Roma Skačkauskienė, Regina Švabauskaitė, Aušra Ušpalienė, Viktorija Vaitkevičiūtė-Verbickienė.* Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2021. Prieiga per internetą: <https://journals.lnb.lt/metodologijos-paskyra/article/view/738/733>

UNIMARC/B laukų, polaukių, indikatorių su ISBD skyrių atitikmenimis lentelė; UNIMARC/B laukų rašymo taisyklės su pavyzdžiais iš Jungtinio katalogo.

2 dalis. „Reikšminių žodžių nustatymas ir pateikimas bibliografiniame įrašė“. Čia pateiktos reikšminių žodžių funkcijos, jų sudarymo principai, paieška pagal reikšminius žodžius.

3 dalis. „Išteklių ir jų sudedamųjų dalių (straipsnių) atrankos principai“. Pateikti aprašomų išteklių tipai, atrankos kriterijai.

Pateikti 5 priedai: Atsakomybės bloke (700, 701 ir 702 laukuose) pateikiamiems asmenvardžiams 4 polaukyje naudojami santykio kodai; santykio kodų naudojimo pavyzdžiai; skyryba ir rašyba; bibliografiniame įrašė vartojamos metų, mėnesių, sezonų, žymų santrumpos; išplėstos santraukos rengimo metodiniai nurodymai.

Rekomenduotina taip pat vadovautis UAB „Asseco Lietuva“ parengtais leidiniais *Katalogavimo funkcionalumas*⁵ ir *Katalogavimo vartotojų vadovas*⁶, nuodugniau supažindinančiais su modernizuotos LIBIS programinės įrangos funkcionalumu.

Metodika skirta Lietuvos bibliotekų ir kitų atminties institucijų katalogų ir duomenų bazių rengėjams, kuriantiems analizinius (sudedamųjų dalių) įrašus LIBIS iš bet kokio tipo išteklių (laikraščio, žurnalo, tęsiamąjo išteklių, knygos, natų rinkinio, elektroninio išteklių, audiovizualinės laikmenos). Ji bus atnaujinama ir papildoma.

Sudarytojai-darbo grupė nuoširdžiai dėkoja recenzentams doc. dr. Reginai Varnienei-Janssen, Magnui Tomui Kėvišui ir Virgilijai Beganskaitei už pateiktas pastabas ir pasiūlymus, taip pat visiems, prisidėjusiems prie *LIBIS analizinių įrašų sudarymo metodikos* parengimo ir publikavimo.

Pastabas ir pasiūlymus dėl *LIBIS analizinių įrašų kūrimo metodikos* prašytume siųsti el. paštu danute.sipaviciute@lnb.lt arba vilma.rackauskaite@lnb.lt.

⁵ *Katalogavimo funkcionalumas* : Lietuvos Respublikos bibliotekų integralios informacijos sistemos LIBIS kūrimas. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2021. Prieiga per internetą: <https://www.pavb.lt/wp-content/uploads/2021/12/Katalogavimo-funkcionalumas.pdf>

⁶ *Katalogavimo vartotojų vadovas* : Lietuvos Respublikos bibliotekų integralios informacijos sistemos LIBIS kūrimas. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2021. Prieiga per internetą: https://3erdve-my.sharepoint.com/:w/g/personal/ieva_miliauskiene_lnb_lt/EfOmRqLFmDtlthgJ_tqHLYYBliFFkgQVEDso2STkz7EQEA?rttime=4yn8pbIX2kg

TURINYS

PRATARMĖ.....	3
VARTOJAMOS SAŲOKOS.....	8
1. IŠTEKLIŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ BIBLIOGRAFINIŲ ĮRAŠŲ SUDARYMO TAISYKLĖS	14
1.1. Išteklių sudedamųjų dalių bibliografinių įrašų kūrimo eiga ir principai	14
1.2. Analiziniuose bibliografiniuose įrašuose naudojami UNIMARC/B laukai, polaukiai ir indikatoriai	17
1.3. Įrašo etiketė.....	25
1.4. Identifikacijos blokas (0).....	28
1.4.1. Įrašo identifikatorius (001).....	28
1.4.2. Versijos identifikatorius (005).....	28
1.5. Koduotos informacijos blokas (1).....	28
1.5.1. Bendrai tvarkomi duomenys (100).....	28
1.5.2. Ištekliaus dalies (straipsnio) kalba (101).....	29
1.5.3. Priemonės tipas (182).....	32
1.6. Aprašomosios informacijos blokas (2).....	32
1.6.1. Antraštė ir atsakomybės duomenys (200).....	32
1.6.1.1. Pagrindinė antraštė (\$a).....	34
1.6.1.2. Pagrindinė kito autoriaus antraštė (\$c).....	35
1.6.1.3. Gretutinė pagrindinė antraštė (\$d).....	36
1.6.1.4. Paantraštiniai duomenys (\$e).....	37
1.6.1.5. Pirmieji atsakomybės duomenys (\$f).....	39
1.6.1.6. Kiti atsakomybės duomenys (\$g).....	41
1.6.1.7. Tomo, numerio žymuo (\$v).....	44
1.6.1.8. Gretutinės pagrindinės antraštės kalba (\$z).....	45
1.7. Fiziniai duomenys (215).....	45
1.7.1. Specifinis medžiagos apibūdinimas ir apimtis (\$a).....	46
1.7.2. Kiti fiziniai duomenys (\$c).....	46
1.8. Pastabų blokas (3).....	47
1.8.1. Bendroji pastaba (300).....	48
1.8.2. Pastabos apie koduotą informaciją (302).....	49
1.8.3. Pastabos apie antraštę ir atsakomybės duomenis (304).....	50
1.8.4. Pastabos apie laidą ir bibliografinę istoriją (305).....	51
1.8.5. Pastabos apie fizinius duomenis (307).....	51
1.8.6. Pastabos apie atsakomybę (314).....	52

1.8.7. Vidinių bibliografijos rodyklių (rodyklių) pastaba (320).....	52
1.8.8. Pastaba apie atlikėjus (projekcinė ir vaizdo medžiaga bei garso įrašai) (323).....	53
1.8.9. Pastaba apie turinį (327).....	53
1.8.10. Santrauka ar anotacija (330).....	55
1.8.11. Anotacija kitiems LIBIS dalyviams (339).....	55
1.8.12. Sistemos reikalavimų pastaba (elektroniniai ištekliai) (337).....	56
1.9. Įrašų ryšio blokas (4).....	57
1.9.1. Vienetas (463).....	57
1.9.2. Serialinių išteklių šaltinio dalies pateikimo bendrosios taisyklės ir pavyzdžiai.....	62
1.9.3. Recenzuojamas išteklius (470).....	64
1.10. Susijusių antraščių blokas (5).....	68
1.10.1. Aprobutoji antraštė: kūrinio identifikavimas (506).....	69
1.10.2. Aprobutoji antraštė: kūrinio išraiškos identifikavimas (507).....	70
1.10.3. Kiti antraščių variantai (517).....	71
1.10.4. Antraštė dabartine rašyba (518).....	72
1.10.5. Išplėstoji antraštė (532).....	73
1.10.6. Kataloguotojo pateiktas antraštės vertimas (541).....	74
1.10.7. Vardas ir aprobuotasis kreipties elementas: kūrinio identifikavimas (576).....	74
1.10.8. Vardas ir aprobuotasis kreipties elementas: išraiškos identifikavimas (577).....	75
1.11. Teminės dalykinės analizės blokas (6).....	76
1.11.1. Asmens vardas, naudojamas kaip dalykas (600).....	76
1.11.2. Giminės vardas, naudojamas kaip dalykas (602).....	79
1.11.3. Temos pavadinimas, naudojamas kaip dalykas (606).....	80
1.11.4. Forma, žanras ar fiziniai požymiai (608).....	81
1.11.5. Nekontrolijuojami dalykiniai terminai (reikšminiai žodžiai) (610).....	81
1.11.6. Universalioji dešimtainė klasifikacija (UDK) (675).....	83
1.12. Atsakomybės blokas (7).....	84
1.12.1. Asmens vardas – pirminė atsakomybė (700).....	84
1.12.2. Asmens vardas – alternatyvi atsakomybė (701).....	88
1.12.3. Asmens vardas – antrinė atsakomybė (702).....	89
1.12.4. Pokalbių, interviu aprašymas ir asmenvardžių pateikimas 7 bloko laukuose.....	91
1.12.5. Kolektyvo vardas – pirminė atsakomybė (710).....	91
1.12.6. Kolektyvo vardas – antrinė atsakomybė (712).....	92
1.13. Tarptautinio naudojimo blokas (8).....	93
1.13.1. Įrašo šaltinis (801).....	93
1.13.2. Elektroninė vieta ir kreiptis (856).....	93
1.14. Nacionalinių reikmių blokas (9).....	94

2. REIŠMINIŲ ŽODŲIŲ NUSTATYMAS IR PATEIKIMAS BIBLIOGRAFINIAME ĮRAŠE	95
2.1. Reikšminiai žodžiai, jų funkcijos, sąrašo sudarymas.....	95
2.2. Reikšminių žodžių paieška sąrašė	95
2.3. Publikacijos temos nustatymas	96
2.4. Reikšminių žodžių nustatymo ir sudarymo principai	96
2.5. Inversija reikšminiuose žodžiuose	98
2.6. Skaitvardžiai, brūkšniai ir brūkšneliai reikšminiuose žodžiuose	100
2.7. Sinonimai ir homonimai	101
2.8. Hierarchiniai ryšiai	103
2.9. Kolektyvų pavadinimai reikšminiuose žodžiuose.....	104
2.10. Vietovardžiai reikšminiuose žodžiuose.....	106
2.11. Kokie žodžiai ar frazės nevartojami kaip reikšminiai žodžiai.....	108
2.12. Bibliografinių įrašų pavyzdžiai su pavartotais reikšminiais žodžiais.....	109
3. IŠTEKLIŲ IR JŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ (STRAIPSNIŲ) ATRANKOS PRINCIPAI.....	113
PRIEDAI	115
1 priedas. Atsakomybės bloke (700, 701 ir 702 laukuose) pateikiamiems asmenvardžiams 4 polaukyje naudojami santykio kodai	115
2 priedas. Santykio kodų naudojimo pavyzdžiai	117
3 priedas. Skyryba ir rašyba.....	125
4 priedas. Metų, mėnesių, sezonų, žymų trumpinimas	127
5 priedas. Santraukos rengimo metodiniai nurodymai	130
ŠALTINIŲ SĄRAŠAS	132

VARTOJAMOS SĄVOKOS

Metodikoje vartojamų sąvokų apibrėžimai parengti vadovaujantis *ISBD : tarptautiniu standartiniu bibliografinio aprašo standartu*⁷, *Lietuvos Respublikos terminų banku*⁸, *Standartų terminų baze*⁹, *Visuotinė lietuvių enciklopedija*¹⁰.

Agentas – esybė (asmuo, giminė, kolektyvas), susieta atsakomybės santykiu su kūriniumi, išraiška arba apraiška.

Akronimas – žodis, sudarytas iš sudėtinio termino, tokio kaip kolektyvo vardas ar antraštė, kiekvienos paeilui einančios dalies ar pagrindinių dalių ir (arba) paeilui einančių žodžių ar pagrindinių žodžių pirmųjų raidžių (taip pat žr. *Inicialai*).

Analizinis (ištekliaus sudedamosios dalies) bibliografinis įrašas – ištekliaus, kuris yra kito ištekliaus sudedamoji dalis, bibliografinis įrašas. Pavyzdžiui, gali būti straipsnio, tęsiamosios žurnalo skilties, pranešimo, kuris yra konferencijos medžiagos sudedamoji dalis, muzikos kūrinio, kuris yra garso ar (ir) vaizdo įrašų rinkinio sudedamoji dalis, bibliografinis įrašas.

Anotacija – trumpas knygos ar straipsnio turinio išdėstymas.

Antraštė – žodis, frazė arba simbolių grupė, paprastai nurodyta ištekliuje, kuri yra ištekliaus ar jame pateikto kūrinio (arba bet kurio vieno kūrinio iš grupės atskirų kūrinijų) vardas.

Antraštės variantas – antraštė, kuri nebuvo pasirinkta kaip ištekliaus pagrindinė antraštė ar kaip paantraštiniai duomenys.

Apraiška – fizinis kūrinio išraiškos įkūnijimas. Apraiška įkūnija kūrinijų rinkinį, pavienį kūrinį arba sudedamąją kūrinio dalį. Apraišką gali sudaryti vienas arba daugiau fizinių vienetų.

Aprobuotasis kreipties elementas – tam tikros esybės standartizuotas kreipties elementas, nustatytas ir sudarytas vadovaujantis taisyklėmis arba standartais.

Asmuo – individas arba individuali tapatybė, priskiriama asmeniui arba grupei.

Atlikimo priemonė – instrumentinė, vokalinė ir (ar) kita priemonė, kuriai buvo numatytas muzikos kūrinys.

Atsakomybės duomenys – duomenys, perrašomi iš aprašomo ištekliaus ir susiję su asmenimis, atsakingais už intelektualinį arba meninį ištekliaus turinį, šį turinį teikiančiais kolektyvais arba asmenimis ar kolektyvais, atsakingais už ištekliaus turinio atlikimą.

Autoritetinis įrašas – šiame kontekste: kūrinio ir išraiškos autoritetiniai įrašai, sudaromi vadovaujantis UNIMARC/A reikalavimais.

Bibliografinis aprašas – bibliografinių duomenų, apibūdinančių ir identifikuojančių išteklių, rinkinys.

Bibliografinis įrašas – įrašas, pristatantis konkretų bibliotekos katalogo arba bibliografinių duomenų bazės vienetą, apimantis visus išsamiam aprašui būtinus duomenų elementus ir pateikiamas tam tikru bibliografiniu formatu. Šiuolaikinio katalogavimo standartinis formatas yra kompiuterio skaitomas formatas.

⁷ *ISBD : tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas*. Jungt. laida. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2013. Prieiga per internetą: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/793/1/ifla-isbd-international-standard-bibliographic-description-2011-lt.pdf>

⁸ *Lietuvos Respublikos terminų bankas* / Valstybinė lietuvių kalbos komisija. Prieiga per internetą : <http://terminai.vlkk.lt/>

⁹ *Standartų terminų bazė*. Standartas LST ISO 5127:2019. Informacija ir dokumentavimas. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas / Lietuvos standartizacijos departamentas. Prieiga per internetą: <https://www.lsd.lt/index.php?-452282422>

¹⁰ *Visuotinė lietuvių enciklopedija*. Prieiga per internetą: <https://www.vle.lt/>

Dalykas – daiktas, jo dalis, savybė, ryšys, taip pat įvykis, reiškinys, istorinis faktas kaip dalykinės rubrikos pamatas.

Daugiadalis išteklius – išteklius, sudarytas iš atskirų dalių, sumanytų, sukurtų, pagamintų ar sudarytų kaip visuma. Daugiadalis išteklius gali būti daugiadalis monografinis arba serialinis išteklius.

Dokumentas – žr. *Išteklius*.

Dubletas – antras kurio nors daikto (ekspionato, leidinio) egzempliorius rinkinyje, muziejuje, bibliotekoje. Šiuo atveju – antras (trečias ir t. t.) to paties išteklius bibliografinis įrašas Jungtiniame kataloge.

Elektroninis išteklius – išteklius, sudarytas iš kompiuteriu valdomos medžiagos, taip pat tokios medžiagos, kuriai reikia prie kompiuterio prijungto išorinio įtaiso (pavyzdžiui, D-ROM leistuvo). Apima kompiuterinę programinę įrangą (įskaitant programas, žaidimus, šifrus), skaitinius duomenis, kompiuterinę įvairialypę informaciją, internetines sistemas ir paslaugas.

Elektroninės formos išteklius (išteklius elektronine forma) – tekstinis išteklius elektronine forma.

Elementas – žodis, frazė arba simbolių grupė, reiškianti atskirą bibliografinių duomenų vienetą ir sudaranti bibliografinio aprašo srities dalį.

Esybė – kūrinys, kūrinio išraiška, apraiška, vienetas, agentas.

FRBR (angl. *Functional Requirements for Bibliographic Records*) – funkciniai bibliografinių įrašų reikalavimai.

Garso ir vaizdo išteklius – išteklius, kuriame dera garsas ir regimieji vaizdai, pavyzdžiui, filmas ar vaizdo įrašas su garso takeliu arba skaidrės, kurių demonstravimas susietas su į kasetę įrašytu garsu.

Garso įrašas – įrašas, kuriame mechaniniu arba elektroniniu būdu užfiksuoti garso virpesiai taip, kad garsas galėtų būti atkurtas.

Giminė – du ar daugiau asmenų, siejamų gimimo, santuokos, įvaikinimo ar panašaus juridinio statuso arba kitaip pristatančių save kaip giminę.

Grafika – dvimatis atvaizdas (arba atvaizdų rinkinys), kurio originalas pagamintas tokia technika kaip braižyba, raizymas, tapyba ar fotografija.

Gretutinė antraštė – antraštės atitikmuo kita kalba ar rašto sistema.

Hierarchiniai ryšiai – tai visumos ir dalies, rūšies ir porūšio, platesnio ir siauresnio dalyko ryšiai.

Homonimas – žodis, vienodai su kitu žodžiu skambantis, bet turintis skirtingą reikšmę.

Identifikatorius – su entitetu susijęs numeris, kodas, žodis, frazė, logotipas, ženklas ir t. t., kuris padeda atskirti entitetą ir kitus entitetus toje srityje, kurioje naudojamas kuris nors iš šių identifikatorių.

IFLA (angl. *International Federation of Library Associations and Institutions*) – Tarptautinė bibliotekų asociacijų ir institucijų federacija.

IFLA LRM (angl. *Library Reference Model*) – IFLA pavyzdinis bibliotekų modelis.

Iliustracija – scheminis, tapybos ar kitoks grafinis vaizdas, esantis ištekliuje.

Indikatorius – simbolis (skaitmeninis ar abėcėlinis), susietas su kintamo ilgio lauku, teikiantis papildomą informaciją apie to lauko turinį, ryšius tarp to lauko ir kitų įrašo laukų arba apie tam tikrus veiksmus, reikalingus darbui su duomenimis.

Inicialai – organizacijos ar kito esinio vardo arba bet kurios žodžių grupės pirmosios raidės (taip pat žr. *Akronimas*).

Integruojamasis išteklius – išteklius, papildomas arba keičiamas naujinimais, kurie nelieka atskiri, o yra integruojami į visumą.

Interviu (pokalbis) – žurnalistikos žanras; žurnalisto pokalbis su asmeniu ar asmenų grupe, pateiktas žiniasklaidos priemonėse. Gali vykti žodžiu, raštu, telefonu ar elektroninio ryšio priemonėmis. Interviu naudojamas siekiant pateikti informaciją, nuomonę, žinomų faktų ar įvykių vertinimą, pašnekovo portretą, elgesį ir motyvus. Interviu rūšys: monologas, anketa, pokalbis prie apskritojo stalo ir kitos.

Inversija – įprastinės žodžių tvarkos pakeitimas siekiant sustiprinti vieno iš žodžių funkciją.

Įrašo etiketė – bibliografinio įrašo pradžios vidinė žyma, sudaryta iš 24 simbolių ir identifikuojanči bibliografinio įrašo būklę, tipą, bibliografinį, hierarchinį ir kodavimo lygmenį bei aprašomojo katalogavimo formą.

ISBD – tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas.

Išplėstoji antraštė – kataloguotojo pateikiama antraštė, kuri reikalinga, kai pagrindinėje antraštėje yra inicialų, sutrumpinimų, skaitmenų, simbolių. Išplėstojoje antraštėje perrašoma pagrindinė antraštė, pilnai tekstu parašant esamus skaičius, simbolius, sutrumpintus žodžius ar inicialus. Visi plėtiniai rašomi antraštės kalba.

Išraiška – intelektinis ar meninis kūrinio realizavimas raidine, skaitine, muzikos ar choreografijos notacija, garso, vaizdo, objekto, judesio ir t. t. forma arba šių formų deriniais, taip pat bet koks intelektinio ar meninio turinio pakeitimas (pavyzdžiui, tekstas yra peržiūrėtas arba atnaujintas) arba bet koks pakeitimas (pavyzdžiui, raidinis ar skaitinis užrašas pakeistas žodine kalba), kūriniai išreikšti vartojamos priemonės pakeitimas (pavyzdžiui, vertimas iš vienos kalbos į kitą) bus naujos išraiškos sukūrimo rezultatas.

Išraiškos data – išraiškos sukūrimo data.

Išraiškos forma – standartinė frazė, nurodanti išraiškos kategoriją arba žanrą.

Išraiškos kalba – kalba, kuria kūrinys išreikštas.

Išteklius sudedamoji dalis – išteklius, esantis kito išteklius dalimi. Pavyzdžiui, gali būti straipsnis, pranešimas, kuris yra konferencijos medžiagos sudedamoji dalis, muzikos kūrinys, kuris yra garso ar (ir) vaizdo įrašų rinkinio sudedamoji dalis.

Išteklius – esinys, materialus arba nematerialus, apimantis intelektinį ir (arba) meninį turinį ir sumanytas, pagamintas ir (arba) išleistas kaip vienetas, sudarantis atskiro bibliografinio aprašo pagrindą. Ištekliai apima tekstą, natas, nejudančius ir judančius vaizdus, grafiką, žemėlapius, garso įrašus, vaizdo įrašus, elektroninius duomenis ar programas, tarp jų ir išleistus periodiškai.

Įvairiarūšis išteklius – išteklius, susidedantis iš dviejų ar daugiau skirtingų laikmenų arba įvairių tos pačios laikmenos formų, iš kurių nė viena nelaikoma svarbesnė už kitas. Paprastai skirtas naudoti kaip vienas vienetas.

Įvedinys – duomuo, kuris įvedamas į kompiuterį; įvedimo operacijos rezultatas.

Jungtinis katalogas – bendra bibliografinė sistema, jungianti į visumą informaciją apie LIBIS bibliotekose saugomus išteklius ir Lietuvos bei su Lietuva susijusio publikuoto dokumentinio paveldo objektus, saugomus kitose atminties institucijose, privačiose kolekcijose ir pan.

Kitas skiriamasis kūrinio požymis – bet koks požymis, kuris padeda atskirti kūrinį nuo kito kūrinio ta pačia antrašte.

Kodas – simbolių sistema informacijai atvaizduoti, perduoti, apdoroti, saugoti. Kodai teikiami raidžių, skaitmenų ir specialių simbolių eilutėmis.

Koduota informacija – informacija, užrašyta kodais.

Kolektyvas – organizacija arba asmenų grupė, identifikuojama tam tikru vardu, suformuota arba susibūrusi bendriems tikslams, veiklai ar darbui. Tipiški kolektyvų pavyzdžiai yra asociacijos, įstaigos, verslo firmos, ne pelno įmonės, vyriausybės, vyriausybinių institucijų, religinės bendrijos ar bendruomenės.

Kreipties elementas – vardas, terminas arba kodas, pagal kurį ieškomi ir identifikuojami bibliografiniai arba autoritetiniai duomenys. Kreipties elementai atlieka jungiamąją katalogo funkciją.

Kūrinio antraštė – žodis, frazė arba simbolių grupė, pavadinanti kūrinį.

Kūrinio antraštės variantas – kūrinio antraštė arba antraštės forma, iš kurios atpažįstamas kūrinys ir kuri skiriasi nuo kūrinio antraštės.

Kūrinio data – kūrinio sukūrimo data. Jei negalima nustatyti sukūrimo datos, ji gali būti siejama su jo pirmąja išleidimo ar realizavimo data.

Kūrinio forma – standartinė frazė, nusakanti kūrinio kategoriją ar žanrą.

Kūrinys – originalios kūrybos intelektualinis arba meninis turinys, kuris yra realizuotas raidine, žodine, skaitine, muzikos arba choreografijos notacija, garso, vaizdo, objekto, judesio ir t. t. forma arba bet kokiais kitais tokių formų deriniais.

Laikmena – fizinis pagrindas ar medžiaga (popierius, fotojuosta, magnetinė juosta, optinis diskas ir kt.), kurioje užfiksuojamas ar kuria perduodamas informacijos turinys.

Laikraštis – serialinis išteklius, leidžiamas dažniais intervalais, paprastai kas dieną, savaitę ar dvi savaites, kuriame pranešama apie įvykius ir aptariami einamieji bendro pobūdžio dalykai.

Laukas – iš žymės (triženklis skaitmeninis kodas, naudojamas laukams žymėti) atpažįstama apibrėžta simbolių seka, kuri turi vieną ar daugiau polaukių.

Leidinys – žr. *Išteklis*.

LIBIS – Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema.

LIBIS Jungtinis katalogas – žr. *Jungtinis katalogas*.

Lietuvos integrali bibliotekų informacijos sistema (LIBIS) – bibliografinė sistema apie LIBIS bibliotekose saugomus išteklius.

Monografinis išteklius – išteklius, sudarytas iš vienos dalies arba iš anksto žinomo dalių skaičiaus.

Nacionalinės bibliografijos duomenų bankas (NBDB) – Lietuvos ir su Lietuva susijusio dokumentinio paveldo registras.

Nekrologas – pranešimas, straipsnis apie žmogaus mirtį, kuriame trumpai apibūdinama mirusiojo gyvenimas ir veikla.

Numeracija – ištekliaus kiekvieno vienas po kito einančio numerio ar dalies identifikavimas. Gali būti skaitinis, raidinis, bet kuris kitas ženklas ar jų derinys su pridedamuoju žodžiu (tomas, numeris ir t. t.) arba be jo ir (arba) chronologinis žymuo.

Numeris – viena iš paeiliui leidžiamų serialinio išteklių dalių.

Polaukis – apibrėžtas informacijos vienetas lauko viduje.

Prieiga – teisė, galimybė ir būdai rasti informaciją, ją naudoti arba jos ieškoti. Šiame dokumente – elektroninio adreso pateikimas.

Nuotrauka – nepermatomas atspaudas, pagamintas šviesai veikiant jautrų filmą.

Nustatyta skyryba – katalogavimo tarnybos pateikiama skyryba pagal ISBD reikalavimus, kuri pradeda arba užbaigia bibliografinio aprašo elementą arba sritį.

Paantraštiniai duomenys – žodis, frazė ar simbolių grupė, pateikta prie išteklių pagrindinės antraštės ir jai priklausanti. Paantraštiniai duomenys patikslina, paaiškina ar papildo antraštę, kuriai jie priklauso, arba nurodo išteklių ar į jį įeinančių kūrinių pobūdį, turinį ir t. t., motyvus ar progą, kuria išteklius išleistas.

Pagrindinė antraštė – svarbiausias išteklių sudedamosios dalies vardas.

Perrašyti – sudaryti aprašą, tiksliai kopijuojant tekstinę informaciją į aprašomą sritį taip, kaip randama ištekliuje, išskyrus skyrybą ir didžiąsias raides.

Priedas – savarankiška teksto arba vaizdo medžiaga, papildanti pagrindinę dokumento dalį. Priedas gali turėti antraštę arba jos neturėti.

Publikacija – viešai paskelbtas tekstas, kūrinys.

Publikavimo, pagaminimo ir (arba) platinimo data – data, nurodanti, kada aprašytoji publikacija paskelbta, paprastai nurodant metus, jei yra, mėnesį ir dieną.

Recenzija – dokumentas, kuriame pateikiama svarbiausia informacija apie kitą dokumentą, materialųjį objektą, paslaugą, veiklą arba renginį, kritiškai jį vertinant ir reitinguojant pagal tam tikrus kriterijus.

Reikšminiai žodžiai – tai žodžiai, atspindintys teksto esmę, jame pateiktą informaciją.

Reprodukcija – nuo dokumento, pripažįstamo originaliuoju dokumentu, nukopijuotas ir į jį panašus dokumentas (dažniausiai meno kūrinys).

Santykio kodas – reikšmė, nurodanti asmens funkciją, rengiant publikaciją.

Santrauka – dokumentas arba dokumento dalis, kuriame pateikiamas žodinis to dokumento arba kito dokumento apibūdinimas, laikantis jo paties dėstymo eiliškumo tvarkos.

Senasis išteklius – išteklius, pagamintas iki mašininio spausdinimo atsiradimo XIX a.

Serialinis išteklius – tęsiamasis išteklius, leidžiamas paeiliui einančiais pavieniais numeriais ar dalimis, paprastai numeruotas ir jo pabaiga iš anksto nenumatyta. Serialinių išteklių pavyzdžiai – moksliniai žurnalai, žurnalai, elektroniniai žurnalai, tęsiamieji katalogai, metinės ataskaitos, laikraščiai ir monografijų serijos.

Sinonimas – tokią pačią arba artimą reikšmę turintis, tačiau kitaip skambantis žodis.

Sritis – pagrindinė bibliografinio aprašo dalis, apimanti tam tikros kategorijos arba kelių kategorijų duomenis.

Tarptautinis standartinis vardo identifikatorius ISNI – tarptautinis kodas, kuriuo identifikuojama įvairių kūrybinės veiklos sričių subjektų (fizinio asmens arba organizacijos) viešoji tapatybė.

Tęsimasis išteklius – išteklius, leidžiamas neribotą laiką be iš anksto numatytos pabaigos. Tęsimasis išteklius yra arba serialinis išteklius, arba kintantysis integruojamasis išteklius.

Tęstinė numeracija – tęsiamąjo leidinio numeracija, kai numeriai, tomai ar kt. eina iš eilės nuo jo leidimo pradžios iki pabaigos arba tam tikrą jo leidimo tarpą, o ne prasideda kiekvienais leidimo metais nuo pirmo numerio, tomo ar kt.

UNIMARC/A – autoritetinių duomenų struktūros formatas.

UNIMARC/B – bibliografinių duomenų struktūros formatas.

Universalioji dešimtainė klasifikacija (UDK) – dešimtainė dokumentinė klasifikacijos sistema, skirta visų pirma dokumentams ir materialiesiems objektams, sukurta Paulio Otlet ir naudojama nuo 1892 m.

Vaizdo įrašas – įrašas regimųjų vaizdų, paprastai judančių ir lydimų garso, skirtų atkurti per televizijos imtuvą ar kitą elektroninį prietaisą.

Vardas – ženklas, žodis arba žodžių ir (arba) ženklų grupė, iš kurios atpažįstamas entitetas. Tai gali būti žodžiai ir (arba) ženklai, reiškiantys asmenį, giminę, kolektyvą arba kūrinio, išraiškos, apraiškos ar vieneto antraštė. Naudojamas kaip kreipties elemento pagrindas.

Vienetas – vienas tam tikros apraiškos pavyzdys.

Žyma – tam tikro formato tekstas, įterpiamas į dokumentą.

Žurnalas – serialinis leidinys, skirtas skaitytojams, besidomintiems tam tikra tema arba profesija.

1. IŠTEKLIŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ BIBLIOGRAFINIŲ ĮRAŠŲ SUDARYMO TAISYKLĖS

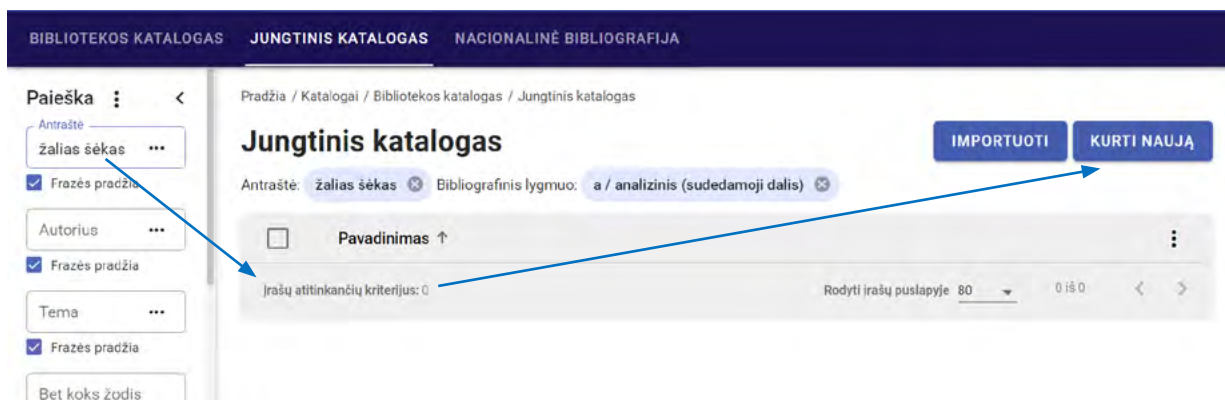
1.1. IŠTEKLIŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ BIBLIOGRAFINIŲ ĮRAŠŲ KŪRIMO EIGA IR PRINCIPAI

Siekdami išvengti bibliografinių įrašų dubletų ir informacijos kartojimo, LIBIS analizinius bibliografinius įrašus rengiantys subjektai bendradarbiauja ir koordinuoja savo darbą vadovaudamiesi ta pačia meto- dika.

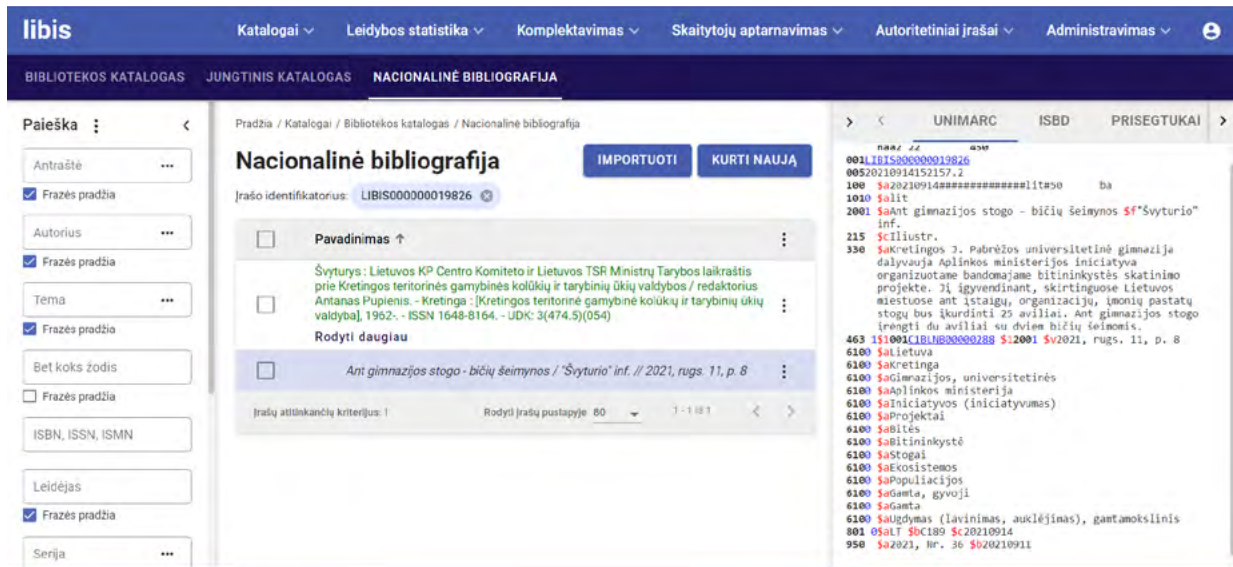
Nacionalinės bibliotekos ir kitų LIBIS bibliotekų funkcijos ir atsakomybės sritys:

- Nacionalinės bibliotekos Informacijos ir komunikacijos mokslų departamento (IKMD) Informacijos procesų skyrius – nacionalinio lygmens (ne atvirai einamosios politikos tematikos) reiškinį informa- cijos analiziniai įrašai.
- IKMD Informacijos politikos ir analitikos skyrius – nacionalinio ir regioninio lygmens einamosios po- litikos tematikos informacijos analiziniai įrašai.
- Nacionalinės bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų departamento Lituanistikos skyrius – su už- sienio lietuvybe susijusios informacijos analiziniai įrašai.
- Nacionalinės bibliotekos Vaikų ir jaunimo departamento Tyrimų ir sklaidos skyrius ir Dokumentinio paveldo tyrimų departamento Judaikos tyrimų centras – įvairių lygmenų tematiškai specifiniai anali- ziniai bibliografiniai įrašai.
- Specifinių bibliotekų (Lietuvos medicinos bibliotekos ir Lietuvos aklųjų bibliotekos) padaliniai – na- cionalinio ir regioninio lygmens temiškaai specifiniai analiziniai bibliografiniai įrašai, vadovaujantis esamais susitarimais.
- Regionų bibliotekos – suteikiama atsakomybė rengti regioninio lygmens spaudos kraštotyriškai ver- tingos informacijos objektų analizinius bibliografinius įrašus, vadovaujantis esamais susitarimais.

Prieš kuriant naują bibliografinį įrašą, būtina **atlikti paiešką Jungtiniame kataloge** ir patikrinti, ar tokio įrašo nėra. Jeigu paieškos rezultatas – *Įrašų, atitinkančių kriterijus: 0*, Jungtiniame kataloge sukuriamas bibliografinis įrašas, jis automatiškai atsiranda ir įrašą sukūrusios bibliotekos kataloge:

Jungtiniame kataloge sukurtas įrašas automatiškai atsiranda ir Nacionalinės bibliografijos kataloge, nes visa, kas publikuota Lietuvoje, yra nacionalinės bibliografijos objektas. Jis nustatomas automatiškai pagal šaltinio, iš kurio aprašytos sudedamosios dalys (straipsniai), UNIMARC 102 lauką, kuriame rašoma publikavimo šalis ir UNIMARC 101 lauko \$a, jeigu reikšmė – lit. (lietuvių kalba).

Jungtiniame kataloge rastą įrašą galima papildyti reikalingais duomenimis (pavyzdžiui, reikšminiais žodžiais, 600 laukais, kuriuose įrašomi asmenvardžiai kaip dalykinės rubrikos, pastabų laukais), pataisyti pastebėtą korektūros ar bibliografinio aprašo klaidą; šis įrašas taip pat automatiškai bus pateiktas konkrečios bibliotekos kataloge. **Negalima taisyti kitų bibliotekų sukurtų UNIMARC 9 bloko laukų; pašalinti UNIMARC laukuose esančių duomenų.**

Anotacijos (santraukos) tekstas bibliografiniame įrašė išskaidomas dviejuose laukuose, todėl sistema papildyta nauju UNIMARC 339 lauku rašyti anotacijoms, kurias rengia kitos LIBIS dalyvės. Daugiau žr. prie UNIMARC 330 ir 339 laukų.

Sukūrus analizinį bibliografinį įrašą reikia patikrinti, ar Jungtiniame kataloge nėra dviejų įrašų apie tą patį objektą, todėl reikia atlikti kontrolinę paiešką.

Aptikti bibliografinių įrašų dubletai turi būti pašalinti iš sistemos. Dubletu laikomas chronologiškai vėliau sukurtas bibliografinis įrašas. Dubletą aptikusi biblioteka pašalina šį įrašą, jei turi teisę tai padaryti, arba informuoja kompetentingą darbuotoją (Nacionalinės bibliotekos Informacijos procesų skyriaus vyriausiąjį bibliografą), nurodydama palikti Jungtiniame kataloge vieną bibliografinį įrašą.

Prieš panaikinant rastą dubletinį įrašą iš jo į sistemoje paliekamą įrašą turi būti perkelti reikalingi duomenys: santrauka (perkeliamą į atitinkamą 330 arba 339 lauką); reikšminiai žodžiai; asmenvardžiai (esantys 700, 701, 702, 600 laukuose), pastabos ir kt.; IPAS 9 bloko laukų duomenys (šį perkėlimą atlieka tik Informacijos politikos skyriaus darbuotojai, kreiptis į Ainę Markevičiūtę el. p. aine.markeviciute@lnb.lt).

Neatlikti jokių įrašų kopijavimo veiksmų iš Jungtinio katalogo į savo bibliotekos katalogą, nes taip bus sukurtas įrašo dubletas.

Kada galima naudoti veiksma „Kopijuoti įrašą“? Įrašui greičiau sukurti, pavyzdžiui:

- kai straipsnis publikuojamas keliuose šaltinio numeriuose, t. y. tęsiamas: kuriant straipsnio tęsinio įrašą galima kopijuoti anksčiau sukurtą ir pakeisti reikalingus duomenis;
- kai tas pats straipsnis publikuotas kitame šaltinyje.

Naudojamas mygtukas *Kopijuoti įrašą*, redaguojami tam tikri laukai, pavyzdžiui, šaltinio data, puslapis ir kt.

Analizinių bibliografinių įrašų kūrimo ypatumai iš vienadalės (be hierarchinių ryšių) monografijos ir daugiadalės (su hierarchiniais ryšiais) monografijos:

- Prieš kuriant analizinį vienadalės knygos (kurios įrašo etiketė **am0**) bibliografinį įrašą, reikia pakeisti tos knygos įrašo etiketę iš **am0** į **am1**:

- To neatlikus, atsiras toks pranešimas: *Negalima sieti su įrašu, kurio modelis yra am0:*

Laukas	Polaukis	Pozicija	Klaida/pastaba
463	1	-	Negalima sieti su įrašu, kurio modelis yra am0

- Kuriant daugiadalės monografijos analizinį įrašą, sąsaja daroma su reikalingu atskiro tomo bibliografiniu įrašu, kurio įrašo etiketė visada būna **am1**.

1.2. ANALIZINIUOSE BIBLIOGRAFINIUOSE ĮRAŠUOSE NAUDOJAMI UNIMARC/B LAUKAI, POLAUKIAI IR INDIKATORIAI

Toliau pateiktoje lentelėje nurodomi analiziniams bibliografiniams įrašams kurti naudojami UNIMARC/B laukai, polaukiai, indikatoriai, jų atitiktys ISBD jungtinės laidos skyriams (ISBD: tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas. Jungt. laida. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2013. Prieiga per internetą: https://drive.google.com/file/d/0B_-73IZKEJy5WjFVWVTBVOUM5ejg/edit?pre-f=2&pli=1&resourcekey=0-GZ4gQnEVmK2sn90Q2ll8kQ).

Kiekviena bibliografinio aprašo sritis, išskyrus pirmą, pradedama tašku, tarpu, brūkšniu, tarpu (. -). Kiekvienos srities pirmo žodžio pirma raidė turi būti didžioji; kai kurių elementų ar elementų dalių pirmo žodžio pirma raidė taip pat turi būti didžioji (pavyzdžiui, gretutinė antraštė). Kitos didžiosios raidės rašomos pagal kalbos ir rašto sistemos, vartojamos apraše, taisykles.

UNIMARC formoje telpa nemažai koduotos ir kitos informacijos, nematomos ISBD formoje, todėl ne visi UNIMARC laukai turi atitikmenis ISBD standarte. Kreipties elementai, dalykinė informacija, išteklių dalies sąsajos su pagrindiniu ir recenzuojamu ištekliu ISBD taip pat neaptariami.

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai	Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai
Įrašo etiketė				
001	Įrašo identifikatorius	-	Privalomas, nepasikartojantis	
005	Versijos identifikatorius	-	Neprivalomas, rekomenduojamas, nepasikartojantis	
100	Bendrai tvarkomi duomenys	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Privalomas, nepasikartojantis	
\$a	Bendrai tvarkomi duomenys	-	Nepasikartojantis	
101	Išteklių kalba	Indikatorius 1: Vertimo indikatorius Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	0 Išteklius yra kūrinio originalo kalba (kalbomis) 1 Išteklius yra originalaus kūrinio arba tarpinio kūrinio vertimas 2 Ištekliuje yra vertimų, kitokių negu išversta santrauka	Privalomas, nepasikartojantis
\$a	Teksto, garso takelio ir t. t. kalba	-	Pasikartojantis	
\$b	Tarpinio teksto kalba, kai išteklius nėra originalo vertimas	-	Pasikartojantis	
\$c	Kūrinio originalo kalba	-	Pasikartojantis	
\$d	Santraukos kalba	-	Pasikartojantis	
\$g	Pagrindinės antraštės kalba, jei ji nesutampa su teksto, garso takelio ir t. t. pirmąja kalba	-	Nepasikartojantis	

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai	Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai
\$h	Libreto kalba	-	Pasikartojantis	
\$i	Priedo (išskyrus santraukas, referatus ar libretus) kalba	-	Pasikartojantis	
\$j	Subtitrų kalba	-	Pasikartojantis	
182	Koduotų duomenų laukas: priemonės tipas	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: ISBD 0 srities pateikties indikatorius 0 Nenaudojamas rodiniam automatiškai kurti 1 Naudojamas rodiniam automatiškai kurti	Pasikartojantis	
\$a	Piemonės tipo kodas	-	Nepasikartojantis	
200	Antraštė ir atsakomybės duomenys	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius 0 Antraštė nėra reikšminga 1 Antraštė yra reikšminga Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Privalomas, nepasikartojantis	1
\$a	Pagrindinė antraštė	-	Pasikartojantis	1.1
\$a	To paties autoriaus kita antraštė	-	Pasikartojantis	1.1.5.2
\$c	Kito autoriaus pagrindinė antraštė	-	Pasikartojantis	1.4.5.11.2
\$d	Gretutinė pagrindinė antraštė	-	Pasikartojantis	1.2
\$e	Paantraštiniai duomenys	-	Pasikartojantis	1.3
\$f	Pirmieji atsakomybės duomenys	-	Pasikartojantis	1.4
\$g	Kiti atsakomybės duomenys	-	Pasikartojantis	1.4.5.10
\$v	Tomo žymuo	-	Nepasikartojantis	-
\$z	Gretutinės pagrindinės antraštės kalba	-	Pasikartojantis	-
215	Fiziniai duomenys	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Nepasikartojantis	5
\$a	Specifinis medžiagos apibūdinimas ir apimtis	-	Nepasikartojantis	5.1
\$c	Kiti fiziniai duomenys	-	Nepasikartojantis	5.2
300	Bendroji pastaba	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis	7
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis	
302	Pastaba apie koduotą informaciją	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis	7.1.2.2; 7.7.3
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis	
304	Pastaba apie antraštę ir atsakomybės duomenis	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Privalomas elektroninių išteklių įrašams; pasikartojantis	7.1.1; 7.1.4
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis	

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai		Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai
305	Pastaba apie laidą ir bibliografinę istoriją	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	7.2
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
307	Pastaba apie fizinius duomenis	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	7.5; 7.5.2
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
314	Pastaba apie atsakomybę	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	7.1.4
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
320	Pastaba apie vidines bibliografijas (rodykles)	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	7.7.3
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
323	Pastaba apie atlikėjus (projekcinė ir vaizdo medžiaga bei garso įrašai)	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	7.1.4
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
327	Pastaba apie turinį	Indikatorius 1: Išsamumo indikatorius	0 Pastaba apie turinį neišsami	Nepasikartojantis	7.7
			1 Pastaba apie turinį išsami		
		Indikatorius 2: Struktūros indikatorius	Tarpas Nestruktūrinė pastaba		
			1 Struktūrinė pastaba		
\$a	Pastabos tekstas	-		Pasikartojantis	
330	Santrauka arba anotacija (Nacionalinės bibliotekos padaliniams)	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	7.10.2
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
339	Anotacija (kitoms LIBIS bibliotekoms)	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
337	Pastaba apie sistemos reikalavimus (elektroniniai ištekliai)	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	7.0.4; 7.0.5
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pastabos tekstas	-		Nepasikartojantis	
\$u	Universalusis išteklių identifikatorius	-		Pasikartojantis	
463	Vieneto lygmuo	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Nepasikartojantis	
		Indikatorius 2: Pastabos indikatorius	0 : Pastaba nebus sukurta		
			1 : Pastaba bus sukurta		
\$1	Ryšio duomenys	-		Pasikartojantis	
470	Recenzuojamas išteklius	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: Pastabos indikatorius	0 : Pastaba nebus sukurta		
			1 : Pastaba bus sukurta		

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai		Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai
\$1	Ryšio duomenys	-		Pasikartojantis	
506	Aprobuotasis kreipties elementas: kūrinio identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės	
			1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Antraštė	-		Privalomas, nepasikartojantis	
\$h	Skyriaus arba dalies numeris	-		Pasikartojantis	
\$i	Skyriaus arba dalies pavadinimas	-		Pasikartojantis	
\$c	Kūrinio forma	-		Nepasikartojantis	
\$d	Kūrinio data	-		Nepasikartojantis	
\$e	Kūrinio kilmės vieta	-		Nepasikartojantis	
\$f	Kūrinio originali kalba	-		Nepasikartojantis	
\$k	Kitos skiriamosios kūrinio ypatybės	-		Pasikartojantis	
\$r	Atlikimo priemonė (muzika)	-		Pasikartojantis	
\$s	Skaitinis žymuo (muzika)	-		Pasikartojantis	
\$u	Tonacija (muzika)	-		Nepasikartojantis	
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis	
507	Aprobuotasis kreipties elementas: išraiškos identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės	
			1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Antraštė [kūriny]	-		Privalomas, pasikartojantis	
\$h	Skyriaus arba dalies numeris [kūriny]	-		Pasikartojantis	
\$i	Skirsnio arba dalies pavadinimas [kūriny]	-		Pasikartojantis	
\$c	Kūrinio forma [kūriny]	-		Nepasikartojantis	
\$d	Kūrinio data [kūriny]	-		Nepasikartojantis	
\$e	Kūrinio kilmės vieta [kūriny]	-		Nepasikartojantis	
\$f	Kūrinio originali kalba [kūriny]	-		Nepasikartojantis	
\$k	Kitos skiriamosios kūrinio ypatybės [kūriny]	-		Pasikartojantis	
\$r	Atlikimo priemonė (muzika) [kūriny]	-		Pasikartojantis	
\$s	Skaitinis žymuo (muzika) [kūriny]	-		Pasikartojantis	
\$u	Tonacija (muzika) [kūriny]	-		Nepasikartojantis	
\$l	Išraiškos forma [išraiška]	-		Nepasikartojantis	

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai	Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai	
\$m	Išraiškos kalba [išraiška]	-	Nepasikartojantis		
\$n	Turinio tipas [išraiška]	-	Nepasikartojimas		
\$o	Išraiškos data [išraiška]	-	Neprivalomas, nepasikartojantis		
\$v	Atlikimo priemonė (muzika) [išraiška]	-	Pasikartojantis		
\$w	Kitos išraiškos ypatybės [išraiška]	-	Pasikartojantis		
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-	Nepasikartojantis		
517	Kiti antraštės variantai	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Pastaba neteikiama	Pasikartojantis	7.1.1.2
			1 Pastaba teikiama		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Antraštės variantas	-	Nepasikartojantis		
\$e	Paantraštiniai duomenys	-	Pasikartojantis		
\$z	Antraštės klba	-	Nepasikartojantis		
518	Antraštė dabartine rašyba	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Pastaba neteikiama	Pasikartojantis	
			1 Pastaba neteikiama		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pagrindinė antraštė dabartine rašyba	-	Nepasikartojantis		
\$e	Paantraštiniai duomenys	-	Pasikartojantis		
\$z	Antraštės kalba	-	Nepasikartojantis		
532	Išplėstoji antraštė	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Išplėstoji antraštė nėra pateikiama	Pasikartojantis	7.1.1.3
			1 Išplėstoji antraštė yra pateikiama		
		Indikatorius 2: Išplėsties tipo indikatorius	0 Inicialai		
			1 Skaitmenys		
			2 Sutrumpinimas		
			3 Kitas, nelotyniškas simbolis ir t. t.		
\$a	Išplėstoji antraštė	-	Nepasikartojantis		
\$z	Antraštės kalba	-	Nepasikartojantis		
541	Kataloguotojo pateiktas antraštės vertimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Išversta antraštė nėra pateikiama	Pasikartojantis	
			1 Išversta antraštė yra pateikiama		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Išversta antraštė	-	Nepasikartojantis		
\$z	Antraštės kalba	-	Nepasikartojantis		

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai		Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai
576	Aprobuotasis kreipties elementas: kūrinio identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės	
			1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$1	Ryšio duomenys: įterptųjų laukų technika	-		Pasikartojantis	
577	Vardas ir aprobuotasis kreipties elementas: išraiškos identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės	
			1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$1	Ryšio duomenys: įterptųjų laukų technika	-		Pasikartojantis	
600	Asmens vardas, naudojamas kaip dalykas	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka		
			1 Vardas įrašomas po pavardės		
\$a	Įvedinio elementas (pavardė)	-		Nepasikartojantis	
\$b	Vardo dalis, išskyrus įvedinį	-		Nepasikartojantis	
\$c	Vardo priedai, išskyrus datas (titulai)	-		Pasikartojantis	
\$d	Romėniški skaitmenys	-		Nepasikartojantis	
\$f	Datos	-		Nepasikartojantis	
\$2	Sistemos kodas	-		Nepasikartojantis	
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis	
602	Giminės vardas, naudojamas kaip dalykas	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Įvedinio elementas	-		Nepasikartojantis	
\$f	Datos	-		Nepasikartojantis	
\$2	Sistemos kodas	-		Nepasikartojantis	
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis	
606	Temos pavadinimas, naudojamas kaip dalykas	Indikatorius 1: Dalykinio vieneto lygmuo	0 Lygmuo neapibrėžtas	Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis	
\$x	Teminis skirsnis	-		Pasikartojantis	
\$y	Geografinis skirsnis	-		Pasikartojantis	
\$z	Laiko skirsnis	-		Pasikartojantis	
\$2	Sistemos kodas	-		Nepasikartojantis	
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis	

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai		Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai
608	Formos, žanro arba fizinių požymių pradžioje	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis	
\$x	Teminis skirsnis	-		Pasikartojantis	
\$y	Geografinis skirsnis	-		Pasikartojantis	
\$z	Laiko skirsnis	-		Pasikartojantis	
\$2	Sistemos kodas	-		Nepasikartojantis	
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis	
610	Nekontroliniai dalykų terminai	Indikatorius 1: Dalykinio termino lygmuo	0 Lygmuo neapibrėžtas	Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Dalykinis terminas	-		Nepasikartojantis	
675	Universalioji dešimtainė klasifikacija (UDC)	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Indeksas	-		Nepasikartojantis	
700	Asmens vardas: pirminė atsakomybė	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Nepasikartojantis	
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka		
			1 Vardas įrašomas po pavardės		
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis	
\$b	Vardo dalis, išskyrus pradinį įvedinį	-		Nepasikartojantis	
\$c	Vardo papildymai, išskyrus datas	-		Pasikartojantis	
\$d	Romėniški skaitmenys	-		Nepasikartojantis	
\$f	Datos	-		Nepasikartojantis	
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis	
\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis	
701	Asmens vardas: alternatyvioji atsakomybė	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka		
			1 Vardas įrašomas po pavardės		
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis	
\$b	Vardo dalis, išskyrus pradinį įvedinį	-		Nepasikartojantis	
\$c	Vardo papildymai, išskyrus datas	-		Pasikartojantis	
\$d	Romėniški skaitmenys	-		Nepasikartojantis	
\$f	Datos	-		Nepasikartojantis	
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis	
\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis	

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai		Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai	
702	Asmens vardas: antrinė atsakomybė	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis		
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka			
			1 Vardas įrašomas po pavardės			
		\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis
		\$b	Vardo dalis, išskyrus pradinį įvedinį	-		Nepasikartojantis
		\$c	Vardo papildymai, išskyrus datas	-		Pasikartojantis
		\$d	Romėniški skaitmenys	-		Nepasikartojantis
		\$f	Datos	-		Nepasikartojantis
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-	Nepasikartojantis			
\$4	Santykio kodas	-	Pasikartojantis			
710	Kolektyvo vardas: pirminė atsakomybė	Indikatorius 1: Renginio indikatorius	0 Kolektyvo vardas	Nepasikartojantis		
			1 Renginys			
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	2 Vardas įrašomas tiesiogine tvarka			
		\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis
		\$b	Padalinys	-		Pasikartojantis
		\$c	Vardo papildymas arba patikslinimas	-		Pasikartojantis
		\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis
		\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis
712	Kolektyvo vardas: antrinė atsakomybė	Indikatorius 1: Renginio indikatorius	0 Kolektyvo vardas	Pasikartojantis		
			1 Renginys			
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	2 Vardas įrašomas tiesiogine tvarka			
		\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis
		\$b	Padalinys	-		Pasikartojantis
		\$c	Vardo papildymas arba patikslinimas	-		Pasikartojantis
		\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis
		\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis
801	Įrašo šaltinis	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis		
		Indikatorius 2: funkcijos indikatorius	0 Tarnyba, parengusi pirminį įrašą			
			1 Tarnyba, transformuojanti duomenis			
			2 Tarnyba, modifikuojanti įrašą			
			3 Tarnyba, išplatinusi įrašą			
		\$a	Šalis	-		Nepasikartojantis

UNIMARC laukai ir polaukiai	Elemento pavadinimas	Indikatoriai		Privalomumas, pasikartojamumas	ISBD skyriai
\$b	Tarnyba	-		Nepasikartojantis	
\$c	Atlikimo data	-		Nepasikartojantis	
856	Elektroninio išteklių vieta ir kreiptis	Indikatorius 1: Kreipties būdas	2 Nuotolinis prisijungimas	Pasikartojantis	
\$u	Universalus išteklių adresas (URL)	-		Nepasikartojantis	
9	Prieigos indikatorius	Indikatoriaus reikšmės	0 Nevieša prieiga	Nepasikartojantis	
			1 Vieša prieiga		
9**	Nacionalinių reikmių blokas				

1.3. ĮRAŠO ETIKETĖ

Kiekvieno įrašo pradžioje užpildoma įrašo etiketė, sudaryta iš 24 simbolių. Ji apima duomenis, dažniausiai būtinus įrašui apdoroti, kurie netiesiogiai skirti naudoti identifikuojant patį aprašomą bibliografinį išteklių. Kiekvienas etiketės simbolis yra tam tikras kodas, teikiantis informaciją apie bibliografinį įrašą ir išteklių. Kataloguotojo įrašo etiketėje teikiamos arba konvertavimo programos automatiškai kuriamos iš pirminio formato įrašo 5-8, 17-18 etikečių pozicijos, kitas įrašo etiketės pozicijas automatiškai teikia pati sistema.

Elemento pavadinimas	Etiketės simbolių pozicijos ir reikšmės	Pastabos apie naudojimą, paaiškinimai
Įrašo etiketė (privaloma, nepasikartojanti)	5 Įrašo būklė	c = pataisytas įrašas
		n = naujas įrašas
	6 Įrašo tipas (pasirenkama reikšmė pagal išteklių, iš kurio renkami analiziniai įrašai. Įrašo tipas turi atitikti faktinį kataloguojamos medžiagos tipą, o ne jos antrinį fizinį formatą) 7 Bibliografinis lygmuo	Apima spausdintinę, mikroformų ir elektroninę tekstinę, kalbinę medžiagą.
		a = tekstinė kalbinė medžiaga, išskyrus rankraščius
		b = tekstinė kalbinė medžiaga, rankraščiai
		c = muzikos partitūros, išskyrus rankraščius
		d = muzikos partitūros, rankraščiai
		e = kartografinė medžiaga, išskyrus rankraščius
		f = kartografinė medžiaga, rankraščiai
		g = projekcinė ir vaizdo medžiaga (filmai, diafilmai, skaidrės, vaizdo įrašai)
		Apima ir skaitmeninę vaizdo medžiagą (kino filmus, diafilmus, skaidres, sluoksniuotas skaidres, vaizdo įrašus); nenaudojamas projekcinėi dvimatei grafikai; žr. kodą „k“ toliau.

		i = garso įrašai, ne muzikos atlikimas	
		j = garso įrašai, muzikos atlikimas	
		k = dvimatė grafika (paveikslai, piešiniai ir t. t.)	Tai gali būti mokomosios kortelės, schemas, koliažai, kompiuterinė grafika, piešiniai, matricos, signalinės kortelės, tapybos kūriniai, fotonegatyvai, fotospausdintuvo produkcija, paveikslai, kompiuteriniai fotografijų diskai, atvirukai, afišos, graviūros, hektografinės spaudos formos, techniniai brėžiniai, fotomechaninės reprodukcijos arba visų išvardintų dalykų reprodukcijos.
		l = elektroniniai ištekliai	Apima šias elektroninių išteklių kategorijas: kompiuterinę programinę įrangą (įskaitant programas, žaidimus, šifrus), skaitinius duomenis, kompiuterinę įvairialypę informaciją, internetines sistemas ir paslaugas. Pastaba. LIBIS buvo susiklosčiusi katalogavimo praktika elektroninės formos ištekliams suteikti įrašo tipo kodą „l“. Modernizavus LIBIS šios praktikos atsisakoma - įrašo tipas suteikiamas pagal šioje lentelėje pateiktas kodų apibrėžtis.
		m = multimedija	Tai dviejų arba daugiau išteklių tipų derinys, kuriame nė vienas iš tipų nėra vyraujantis.
		a = analizinis (sudedamoji dalis)	Žymi rengiamo analizinio bibliografinio įrašo santykį su ištekliu, kurio dalis kataloguojama, bibliografiniu įrašu: išteklius, kuris yra kito išteklio sudedamoji dalis. Pavyzdžiui, žurnalo ar laikraščio straipsnis; daina, kuri yra garso įrašo sudedamoji dalis; pranešimas, kuris yra konferencijos medžiagos sudedamoji dalis, ir pan.
	8 Hierarchinio lygmens kodas	2 = įrašas, priklausantis aukščiausiam lygmeniui (visi žemesni lygmenys)	Šio lygmens pavyzdžiai – daugiadalio išteklio konkrečios dalies įrašas, analizinis įrašas (kodas nurodo, kad gali būti kitų hierarchinių lygmenų įrašų, susiejiančių visus įrašus į vieną bibliografinį vienetą).
	17 Kodavimo lygmuo (žymi bendrą bibliografinio įrašo išsamumo lygį ir tai, ar išteklius buvo tikrinamas rengiant įrašą)	# = (tarpas) išsamus lygmuo	Įrašas iki galo parengtas; aprašomas išteklius buvo tikrinamas, kai įrašas buvo rengiamas.
		3 = išteklius neviseškai sukatologuotas, įrašas dar bus pildomas	Išteklius nėra iki galo kataloguotas; vėliau įrašas gali būti papildomas iki išsamaus lygmens („#“).
		4 = įrašas be dalykinės informacijos	Įrašas be dalykinės informacijos.

Analizinio bibliografinio įrašo etiketės užpildymo pavyzdys:

Įrašo būklė (etiketės 5 pozicija) – sistema automatiškai parašo *n / naujas įrašas*.

Įrašo tipas (etiketės 6 pozicija) – pasirenkama pagal tai, iš kokio šaltinio kuriami analiziniai bibliografiniai įrašai; pavyzdžiui, *a / tekstinė medžiaga, išskyrus rankraščius* – kai aprašoma iš spausdinto ar elektroninio kalbinės, tekstinės medžiagos šaltinio.

Įrašo bibliografinis lygmuo (etiketės 7 pozicija) – visada *a / analizinis (sudedamoji dalis)*.

Įrašo hierarchinio lygmens kodas (etiketės 8 pozicija) – visada *2 / Įrašas, priklausantis aukščiausiajam lygmeniui (visi žemesni lygmenys)*.

Kodavimo lygmuo (etiketės 17 pozicija) – sistema automatiškai parašo *3 / Įrašas nevisiškai sukataloguotas*. Įrašą iki galo parengus, suredagavus – *3 polygmenis pakeičiamas į išsamų lygmenį*:

Etikečių pavyzdžiai

naa2 22 3 450

Tekstinio šaltinio naujas analizinis įrašas, neredaguotas.

caa2 22 450

Tekstinio šaltinio analizinis įrašas, iki galo suredaguotas ir baigtas.

cja2 22 450

Muzikinio garso įrašo analizinis įrašas, iki galo suredaguotas ir baigtas.

cka2 22 450

Reprodukcijos analizinis įrašas, iki galo suredaguotas ir baigtas.

1.4. IDENTIFIKACIJOS BLOKAS (0)

Blokas sudarytas iš skaitmeninių laukų, identifikuojančių įrašą arba jame aprašytą objektą.

Naudojami laukai

1.4.1. Įrašo identifikatorius (001)

Identifikacinį numerį, kurį suteikia įrašą parengusi įstaiga, programinė įranga parašo automatiškai. Indikatoriai ir polaukiai nenaudojami.			
Laukas	Lauko pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
001	Įrašo identifikatorius	-	Privalomas, nepasikartojantis

Pavyzdžiai

001 LIBIS000000000522

001 LIBIS000000004338

1.4.2. Versijos identifikatorius (005)

Sistema automatiškai parašo datą, kada įrašas paskutinį kartą buvo tvarkytas. Tai dažniausiai būna įrašo redagavimo, papildymo data. Indikatoriai ir polaukiai nenaudojami.			
Laukas	Lauko pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
005	Versijos identifikatorius	-	Neprivalomas, rekomenduojamas, nepasikartojantis

Pavyzdys

005 20210810143014.6

100 \$a20210809#####lit#50 ##

Įrašas parengtas 2021 m. rugpjūčio 9 d., paskutinį kartą redaguotas 2021 m. rugpjūčio 10 d.

1.5. KODUOTOS INFORMACIJOS BLOKAS (1)

Naudojami laukai

1.5.1. Bendrai tvarkomi duomenys (100)

Įrašomi nekintamo ilgio koduoti duomenys, taikomi bet kokio tipo medžiagai. Sistema automatiškai įrašo sukūrimo datą, katalogavimo kalbą, ženklų rinkinį, antraštės rašto sistemą.			
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
100	Bendrai tvarkomi duomenys	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Privalomas, nepasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Bendrai tvarkomi duomenys	-	Nepasikartojantis

Pavyzdys

100 \$a20210809#####lit#50 ba

Įrašas sukurtas 2021 m. rugpjūčio 9 d., katalogavimo kalba - lietuvių, ženklų rinkinys - ISO 10646, 3 lygmuo (unikodai), antraštės rašo sistema - lotynų.

1.5.2. Ištekliaus dalies (straipsnio) kalba (101)

Lauke įrašoma koduota informacija apie aprašomo ištekliaus sudedamosios dalies kalbą, originalo kalbą, jei aprašoma dalis yra versta, santraukos kalbą.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
101	Ištekliaus kalba	Indikatorius 1: Vertimo indikatorius	0 Išteklius yra kūrinio originalo kalba (kalbomis)	Privalomas, nepasikartojantis
			1 Išteklius yra originalaus kūrinio arba tarpinio kūrinio vertimas	
			2 Ištekliuje yra vertimų, kitokių negu išversta santrauka	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)		
\$a	Teksto, garso takelio ir t. t. kalba	-		Pasikartojantis, jei tekstas yra daugiau negu viena kalba
\$b	Tarpinio teksto kalba, kai išteklius nėra originalo vertimas	-		Pasikartojantis, jei tekstas verčiamas iš daugiau negu vienos tarpinės kalbos
\$c	Kūrinio originalo kalba	-		Pasikartojantis, jei originalas yra daugiau negu viena kalba
\$d	Santraukos kalba	-		Pasikartojantis, jei santraukos pateikiamos keliomis kalbomis
\$g	Pagrindinės antraštės kalba, jei ji nesutampa su teksto, garso takelio ir t. t. pirmąja kalba	-		Nepasikartojantis
\$h	Libreto kalba	-		Pasikartojantis
\$i	Priedo (išskyrus santraukas, referatus ar libretus) kalba	-		Pasikartojantis; naudojamas, kai tekste spausdinamas dokumentas (-ai) kita (-omis) kalba (-omis), pavyzdžiui, pastabos, įžangos, paaiškinimai ir pan.
\$j	Subtitrų kalba	-		Pasikartojantis; naudojamas aprašant vaizdo įrašus

101 lauko užpildymas specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS APRAŠAS (A) UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA

IPAS BĮ KODAI VARDAI DALYKAI ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

Straipsnio kalba (101 \$a) * lit / lietuvių Indikatorius 1 * 0 - Išteklius yra kūrinio originalo kalba (ka... *

Kūrinio originalo kalba (101 \$c) Santraukos kalba (101 \$d)

Automatiškai įrašoma, kad straipsnis yra *lietuvių kalba* ir kad tai originalo kalba. Jeigu straipsnis verstinis, pažymima, kad tai *vertimas*, ir pasirenkama kūrinio originalo kalba. Jeigu yra santraukų ir jos parengtos kita kalba negu pats straipsnis, nurodoma *santraukos kalba*. Jeigu reikia užpildyti daugiau šio lauko polaukių, pereinama į UNIMARC formą ir įterpiami reikalingi 101 lauko polaukiai.

101 lauko užpildymas UNIMARC forma:

The screenshot shows the 'Bibliografinio įrašo duomenys' form. At the top, there are navigation tabs: 'BIBLIOTEKOS KATALOGAS', 'JUNG TINIS KATALOGAS', and 'NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA'. Below the title, there are buttons for 'V', 'D', 'A', 'R', 'K', 'N', and 'P'. A numeric keypad is visible on the right. The main area contains several rows of fields. The row for field 101 is highlighted with a red circle, and a blue arrow points to the value 'lit' in the 'Polaukis' column. Other rows include field 100 with 'lerikų / pol' and 'lezginių / lez', field 200 with 'lyvių / liv' and 'lotynų / lat', and field 215 with 'Fiziniai duomenys / Kiti fiziniai duomenys'. At the bottom, there are buttons for '900', '100', '200', '300', '400', '500', '600', '700', '800', '900', 'ATSAUKTI', and 'ISSAUCOTI'.

The screenshot shows the same 'Bibliografinio įrašo duomenys' form. The field 101 is circled in red, and its dropdown menu is open. The dropdown options are also circled in red. The first option is 'Ištekliaus kalba / Teksto, garso takelio ir t.t. kalba / 0: Kalbos kodas' and the second is 'lit / lietuvių'. The 'Laukas' column contains '101' and the 'Ind1' column contains '0'. The 'Polaukis' column contains 'a'. Other fields are visible in the background, including field 200 with 'Kūrinio originalo kalba / 0: Kalbos kodas' and field 215 with 'Santraukos kalba / 0: Kalbos kodas'.

Kataloguotojas turi pats pasirinkti straipsnio kalbą ir naudodamas indikatorius nurodyti, ar straipsnis yra originalus, ar verstinis. Jeigu straipsnis verstinis, pasirenkama žyma, kad tai *vertimas*, ir nurodoma *kūrinio originalo kalba*. Jeigu yra santraukų ir jos parengtos kita kalba negu pats straipsnis, nurodoma *santraukos kalba*.

Jeigu reikia užpildyti daugiau šio lauko polaukių, jie įterpiami paspaudus *polaukio lygio veiksmų mygtuką* ir įterpus reikalingą polaukį:

Bibliografinio įrašo duomenys Irašo etiketė / etiketė
naa2 22 3 450

Laukas	Ind1 *	Ind2	Polaukis	Polaukio reikšmė
101	0		a	Ištekiausias kalba / Teksto, garso takelio ir t.t. kalba / 0: Kalbos kodas *
			c	Kūrinio originalo kalba / 0: Kalbos kodas
			d	Santraukos kalba / 0: Kalbos kodas

Polaukio lygio veiksmai

Bibliografinio įrašo duomenys Irašo etiketė / etiketė
naa2 22 3 450

Laukas	Ind1 *	Ind2	Polaukis	Polaukio reikšmė
101	0		a	Ištekiausias kalba / Teksto, garso takelio ir t.t. kalba / 0: Kalbos kodas *
			c	Kūrinio originalo kalba / 0: Kalbos kodas
			d	Santraukos kalba / 0: Kalbos kodas

- ☰ Įterpti polaukį prieš...
- ☰ **Įterpti polaukį po...**
- ☰ Pakartoti polaukį
- ✕ Pašalinti polaukį

Pavyzdžiai

101 0 \$alit

Tekstas lietuvių kalba, originalus.

101 0 \$apol

Tekstas lenkų kalba, originalus.

101 0 \$aeng \$dlit

Tekstas anglų kalba, originalus, santrauka lietuvių kalba.

101 1 \$alit \$ceng

Tekstas lietuvių kalba, verstas iš anglų kalbos.

101 0 \$alit \$deng \$dpol \$dger

Tekstas lietuvių kalba, originalus, santraukos anglų, lenkų, vokiečių kalbomis.

101 1 \$alit \$brus \$ckaz

Tekstas lietuvių kalba, verstas iš rusų kalbos, originalo kalba – kazachų.

101 2 \$alit \$aeng

Tekstas lietuvių ir anglų kalbomis.

101 2 \$alit \$apol \$cpol

Tekstas lietuvių ir lenkų kalbomis, originalo kalba – lenkų.

101 0 \$alit \$glat

Tekstas lietuvių kalba, originalus, antraštės kalba – lotynų.

101 0 \$alit \$ifra

Tekstas lietuvių kalba, originalus, kitas jame esantis tekstas yra prancūzų kalba.

Pastaba. Jei prie publikacijos nėra duomenų, kad ji versta iš kitos kalbos, bet tai galima numanyti iš autoriaus ar pastabos, iš kur tai perspausdinta, koduojama, kad tai yra vertimas, o ne originalo kalba. Jei nežinoma, iš kokios kalbos versta, originalo kalbos laukelyje pasirenkama **nenustatytos** kalbos reikšmė:

Verslo vaidmuo žiedinėje ekonomikoje / Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala. – Portr. // IQ. – ISSN 2029-4417. – 2020, Nr. 1 (sausis), p. 81.

101 1 \$alit \$cund

Straipsnis lietuvių kalba, verstas iš nenustatytos kalbos.

Umberto Eco: „Visada domėjaisi kvailybe“ : [pokalbis su rašytoju apie jo naujausią kūrinį] / [kalbėjosi Marco Bel-politi] ; pagal doppiozero.com parengė Inga Tuliševskaitė. – Portr. // Bernardinai.lt. – 2015, gruod. 16.

101 1 \$alit \$cita

Straipsnis lietuvių kalba, verstas iš italų kalbos (sprendžiama iš to, kad parengta pagal itališką portalą; jei nustatyti nepavyksta ar abejojama, – c polaukyje paliekama žyma, kad originalo kalba nenustatyta).

1.5.3. Priemonės tipas (182)

Įrašoma koduota informacija apie priemonės tipą, kuris parodo laikmenos, naudojamos išteklių turiniui pateikti, tipą. Naudojamas kodas b - elektroninis .				
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
182	Priemonės tipas	Indikatorius 1:	Tarpas (neapibrėžtas)	Privalomas išteklių sudedamosioms dalims iš elektroninių išteklių; pasikartojantis
		Indikatorius 2: ISBD 0 srities pateikties indikatorius	0 Nenaudojamas rodiniam automatiškai kurti	
			1 Naudojamas rodiniam automatiškai kurti	
\$a	Priemonės tipo kodas	-		Nepasikartojantis; visada naudojamas kodas b - elektroninis

Pavyzdys

182 0 \$ab

1.6. APRAŠOMOSIOS INFORMACIJOS BLOKAS (2)

Naudojami laukai

1.6.1. Antraštė ir atsakomybės duomenys (200)

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos	Nustatyta skyryba
200	Antraštė ir atsakomybės duomenys	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra reikšminga	Privalomas, nepasikartojantis; Visada indikatoriaus reikšmė 1	Nauja sritis
			1 Antraštė yra reikšminga		
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$a	Pagrindinė antraštė	-		Pasikartojantis; kartojama kiekvienai to paties autoriaus (ar neautorinei) antraštei	

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos	Nustatyta skyryba
\$c	Kito autoriaus pagrindinė antraštė	-	Pasikartojantis	•
\$d	Gretutinė pagrindinė antraštė	-	Pasikartojantis	=
\$e	Paantraštiniai duomenys	-	Pasikartojantis	:
\$f	Pirmieji atsakomybės duomenys	-	Pasikartojantis	/
\$g	Kiti atsakomybės duomenys	-	Pasikartojantis	;
\$v	Tomo žymuo	-	Nepasikartojantis; įterpiamas į 463 lauką	
\$z	Gretutinės pagrindinės antraštės kalba	-	Pasikartojantis	

Antraštės ir atsakomybės duomenų rašymas specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS **APRAŠAS (A)** UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BJ KODAI VARDAI DALYKAI

ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

Strapsnio kalba (101 \$a) * lit / lietuvių Indikatorius 1 * 1 - Išteklius yra originalaus kūrinio arba tarpinio kūr...

Kūrinio originalo kalba (101 \$c) lav / latvių Santraukos kalba (101 \$d)

Antraštė (200 \$a) * Pūgoje Indikatorius 1 * 1 - Antraštė yra reikšminga

Paantraštė (200 \$e) skiriu Anai Achmatovai Kita paantraštė (200 \$e) [eileraštis]

Pirmieji atsakomybės duomenys (200 \$f) Astrīde Ivaska

Kiti atsakomybės duomenys (200 \$g) iš latvių k. vertė Erika Drungytė

Jeigu kuriant įrašą specialiuoju šablonu nėra reikalingo lauko ar polaukio, pereinama į UNIMARC formą, įterpiami reikalingi laukai ar polaukiai ir įrašomi reikalingi duomenys.

Antraštės ir atsakomybės duomenų rašymas UNIMARC forma:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys Įrašo etiketė / etiketė caa2 22 450 <> V D A R K P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

200 1 : a Pūgoje

Polaukis Paantraštė e skiriu Anai Achmatovai

Polaukis Paantraštė e [eileraštis]

Polaukis Pirmieji atsakomybės duomenys f Astrīde Ivaska

Polaukis Kiti atsakomybės duomenys g iš latvių k. vertė Erika Drungytė

1.6.1.1. Pagrindinė antraštė (\$a)

Pagrindinė antraštė perrašoma iš šaltinio tiksliai pažodžiui. Paprastai ji netrumpinama, žodžiai joje taip pat netrumpinami, papildomų žodžių į antraštę neįterpiama, nebent norima ištaisyti spaudos klaidą. Polaukis kartojamas kitoms to paties autoriaus kūrinių antraštėms užrašyti.

The screenshot shows the library catalog interface with the 'APRAŠAS (A)' tab selected. The 'Antraštė (200 \$a)' field contains the text 'Paminėjome Senjorų dieną'. Other fields include 'Straipsnio kalba (101 \$a)' set to 'lit / lietuvių', 'Indikatorius 1*' set to '0 - Išteklius yra kūrinio originalo kalba (ka...)', 'Kūrinio originalo kalba (101 \$c)', and 'Santraukos kalba (101 \$d)'.

Specialiajame šablone pasirenkama skiltis *Aprašas* ir į **200 lauko \$a polaukį** rašoma pagrindinė antraštė.

Jeigu apraše reikalingos dvi antraštės ar daugiau, kita (-os) rašoma (-os) perėjus į UNIMARC formą ir įterpus **200 lauke kitą \$a polaukį (-ius)**:

Kodas	Pavadinimas	Dažnai naudoji:	Privalomas	Unikalus	Įterpti laukai	Pasirinkti
a	Pagrindinė antraštė	Taip	Taip	Ne		☒
c	Pagrindinė kito autoriaus antraštė	Ne	Ne	Ne		☐
d	Gretutinė antraštė	Ne	Ne	Ne		☐
e	Paantraštė	Taip	Ne	Ne		☐
f	Pirmieji atsakomybės duomenys	Taip	Ne	Ne		☐

Buttons: ATŠAUKTI, PATVIRTINTI

Pagrindinės antraštės rašymas UNIMARC forma:

The screenshot shows the UNIMARC form for 'Bibliografinio įrašo duomenys'. The 'a' field is highlighted with a red circle and contains the text 'Paminėjome Senjorų dieną'. Other fields include 'Laukas' (200), 'Ind1*' (1), 'Ind2', 'Polaukis' (e), and 'Paantraštė'. The form also shows 'Irašo etiketė / etiketė' (caa2 22 3 450) and 'Susietas su numeriu' (2021, Nr. 76).

Pavyzdžiai

200 1 \$aistorijos muziejus Obeliuose

200 1 \$a Savo kūrybos eiles skaito V. Palčinskaitė

200 1 \$a Rogės **\$a**Kišio sapnas **\$a**Akvariumas **\$a**Sniego gėlės **\$a**Tvirtovė **\$a**Žiemos vakaras

200 1 \$a Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 2, A-dur

200 1 \$a Moderniškos variacijos G. Hendelio „Pasakalijos“ tema

200 1 \$a Sigito Kazkauskio [i.e. Kazlauskio] fotografijų paroda

Kai kada labai ilga pagrindinė antraštė gali būti trumpinama per vidurį ar pabaigoje, jei dėl to nesikeičia jos reikšmė, neprarandami svarbūs duomenys ir nepažeidžiamos gramatikos taisyklės. Tai dažniau gali būti taikoma aprašant publikacijas iš išteklų, išleistų iki 1940 m. Trumpinant pagrindinę antraštę, nepažeidžiamas nė vienas iš pirmų penkių žodžių (pirmų šešių žodžių, jei pirmas žodis yra artikelis). Kupiūros (praleistos vietos) žymimos daugtaškiais:

200 1 \$a„Giedotojų šventėje“ vaidintuoju Viduno veikalu-du ... pirmą-kart regykloje statomi buvo...”

Šaltinyje pirmas sakinys: „Giedotojų šventėje“ vaidintuoju Viduno veikalu-du, kaip jau rašėme, pirmą-kart regykloje statomi buvo...”

Jeigu ištekliaus dalis neturi antraštės, kabutėse rašomi pirmi teksto žodžiai ir daugtaškis arba rašoma bibliografo sukurta antraštė laužtiniuose skliaustuose:

200 1 \$a„Einu, sustoju ir klausaus...”

200 1 \$a„Katyčio „Vainiko“ draugija parengs savo žieminę šventę 18. dieną pono Vaškiaus svetykloj...”

200 1 \$a[Recenzija]

Aprašant eilėraščius iš spaudos, išėjusios iki 1940 m., pagrindinės antraštės polaukyje po pagrindinės antraštės padėjus tašką, kabutėse įrašoma ir pirma eilėraščio eilutė. Tai reikalinga eilėraščiams lengviau identifikuoti, nes tuo laikotarpiu tie patys eilėraščiai kartais būdavo publikuojami su įvairiai parašytais antraštėmis arba visai be jų, nors antraštę turėjo:

200 1 \$a Tylus warpeliai! „Tylus, tylus, tie warpeliai...” **\$e**[eilėraštis] **\$f**Wydunas

200 1 \$a Tolimoje šalyje. „Likimo skirtas tolimoje...” **\$e**[eilėraštis] **\$f**Sakalas

200 1 \$algėjimos. „Pasiilgau aš tėvynės...” **\$e**[eilėraštis] **\$f**Kar-s

Bibliografiniame įrašė didžiosios raidės rašomos tik ten, kur jos būtinos pagal kalbos ir rašto sistemos, vartojamos apraše, taisyklės ir pagal bibliografinio aprašo taisyklės, nors kiekvienas aprašomos publikacijos antraštės žodis gali prasidėti didžiąja raide ar visa antraštė gali būti parašyta didžiosiomis raidėmis:

„Mechanical and Microstructural Properties of Copper Slag Based Blended Geopolymer Concrete”

ar

„IN MEMORIAM JONAS KATINAS”

Bibliografiniame įrašė rašoma:

200 1 \$a Mechanical and microstructural properties of copper slag based blended geopolymer concrete

200 1 \$a In memoriam Jonas Katinas

1.6.1.2. Pagrindinė kito autoriaus antraštė (\$c)

Naudojama, jei dviejų ar daugiau autorių publikacijas su atskiromis antraštėmis sieja bendra tema, bet jos neturi bendros antraštės. Specialiajame šablone šio polaukio nėra, jis užpildomas UNIMARC forma, įterpianč **200 lauke \$c polaukj** polaukio lygio veiksmų mygtuku.

Kito autoriaus pagrindinės antraštės rašymas UNIMARC forma:

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė
caa2 22 450

V D A R K P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

200 1 a Vydūno fondo premija V. Bagdonavičiui

Polaukis: Pirmieji atsakomybės duomenys

f V.P. Mikūnas

Polaukis: Pagrindinė kito autoriaus antraštė

c Sėkmingai baigiame dar vienus veiklos metus

Polaukis: Paantraštė

e [Vydūno fondas]

Polaukis: Pirmieji atsakomybės duomenys

f Leonas, Maskaliūnas, Vytautas Mikūnas

Pavyzdžiai

200 1 \$aVydūno fondo premija V. Bagdonavičiui \$fV.P. Mikūnas \$cSėkmingai baigiame dar vienus veiklos metus \$e [Vydūno fondas] \$fLeonas, Maskaliūnas, Vytautas Mikūnas

200 1 \$aVydūnas \$e[portretas] \$cTilžė. Prie namo, kuriame gyveno Vydūnas \$fv. Ščiavinsko nuotr. \$cKintuose 1988 m. gegužės 8 d. atidengtas paminklinis akmuo, primenąs Vydūno mokytojavimo metus \$fD. Kauno nuotr. \$cIniciatyvinė grupė Vydūno draugijai steigti kartu su kitais filosofo ir rašytojo gerbėjais iš visos Lietuvos Ventės rage 1988 m. gegužės 8 d. \$fB. Aleknavičiaus nuotr. \$clš iliustracijų Vydūno dramai „Probočių šešėliai“ \$fK. Fidus

1.6.1.3. Gretutinė pagrindinė antraštė (\$d)

Rašoma ištekliaus dalies antraštė kita kalba. Pagal susitarimą rašoma ne tik tikroji gretutinė straipsnio antraštė, pateikta prie pagrindinės antraštės ar kaip gretutinio teksto antraštė, bet ir publikacijos užsienio kalba lietuviškos santraukos lietuviška antraštė ar turinio rodyklėje pateikta straipsnio lietuviška antraštė. Šio polaukio specialiajame šablone nėra, jis užpildomas UNIMARC forma įterpiant **200 lauke \$d polaukį polaukio lygio veiksmų mygtuku.**

Gretutinės antraštės rašymas UNIMARC forma:

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė
caa2 22 450

V D A R K P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

200 1 a Taxation principles in tax culture: theoretical and practical aspects

Polaukis: Antraštė ir atsakomybės duomenys / Pagrindinė antraštė *

Polaukis: Gretutinė antraštė

d Apmokestinimo principai mokesčių kultūros teoriniu ir praktiniu aspektu

Polaukis: Pirmieji atsakomybės duomenys

Pavyzdžiai

200 1 \$aTaxation principles in tax culture: theoretical and practical Aspects \$dApmokestinimo principai mokesčių kultūros teoriniu ir praktiniu aspektu

200 1 \$aBaltijos šalių miškininkų sąjungų konferencija \$dThe meeting of Forestry Societies of Baltic States \$dКонференция союзов лесоводов Балтийских стран

200 1 \$aŽalia daina \$dThe green song

200 1 \$aFuga, b-moll, VL 345 \$dFugue in B flat minor, VL 345

1.6.1.4. Paantraštiniai duomenys (\$e)

Paantraštė, jei pateikta ištekliuje, perrašoma iš jo. Žodžiai paantraštėje netrumpinami. Paantraštė pradeda rašyti mažąja raide, nebent prasideda tikriniu daiktavardžiu. Norėdamas patikslinti, praplėsti antraštę, bibliografas gali įrašyti paties sukurtą paantraštę arba įterpti į ją žodžius. Dažniausiai nurodomas publikacijos žanras. Bibliografo sukurta paantraštė rašoma [ ] (laužtiniuose skliaustuose) ta pačia kaip publikacija kalba.

Paantraštės rašymas specialiuoju šablonu:

The screenshot shows the 'APRAŠAS (A)' tab in the National Bibliography system. The 'Paantraštė (200 \$e)' field is highlighted with a blue arrow, indicating the location for entering the subject heading. The form includes fields for 'Strapsnio kalba (101 \$a)', 'Kūrinio originalo kalba (101 \$c)', 'Santraukos kalba (101 \$d)', 'ISBD priemonės tipo kodas (182 \$a)', and 'Antraštė (200 \$a)'. The 'Paantraštė (200 \$e)' field contains the example: '[ištrauka iš apysakos „Kornelija“]'. The 'Kitą paantraštę (200 \$e)' field is also visible.

Pavyzdžiai

200 1 \$aKaralystė \$eapsakymas

200 1 \$aNejučia ateina ruduo \$eištrauka iš apysakos „Kornelija“

200 1 \$aNerealizuotas lietuvių civilizacijos projektas \$eapmąstymų fragmentai

200 1 \$aDžiaugsmo tema \$e„Devintosios simfonijos“ finalo fragmentas Orfo instrumentams

200 1 \$aAnitros šokis \$eištrauka iš muzikos G. Ibseno dramai „Peras Giuntas“

200 1 \$aOf new things \$e(excerpt from a novel)

Ankstesniuose pavyzdžiuose paantraštės perrašytos iš išteklių, tolesniuose – sukurtos bibliografo.

200 1 \$aNerami diena \$e[novelė]

200 1 \$aKaralystė \$e[apsakymas]

200 1 \$aPlataus diapazono poetė \$e[recenzija]

200 1 \$aAr reikėtų sutrumpinti garantiją būsto apdailos darbams? \$e[pašakymai]

200 1 \$a„Komiksų skaitymas – tai kelionė“ \$e[pokalbis su iliustratore, aktore, mentore G. Penčylaite]

200 1 \$aOstrobramska Pani \$e[wiersz]

200 1 \$aThe wake \$e[excerpt from a novel]

200 1 \$aLoving the world includes loving other women, your own mother and yourself \$e[interview with Tijana Tamburic]

200 1 \$aMiškais ateina ruduo, 2019 \$e[drobė, akrilas] \$e[spalvota reprodukcija]

200 1 \$aO kiek iš jų perskaitysi tu? \$e[katalogo „Šimtas knygų vaikams ir Lietuvai“ pristatymas]

200 1 \$aMeksikos eskizas \$e[keliautojo užrašai]

200 1 \$aVilkai vėl apsireiškė \$e[Šalčininkų rajonas]

200 1 \$aBurbulų ir putų šventė \$e[Tauragėje]

200 1 \$aLietuvos Respublikos Seimo valdybos pareiškimas \$e[1999 m. birželio 16 d.]

200 1 \$a„15 gruodžio atsibuvo prakalbos SLA [Susivienijimo lietuvių Amerikoje]...“ \$e[Siseras]

Jei ištekliuje yra viena ar daugiau gretutinių antraščių, o paantraštiniai duomenys pateikiami tik viena kalba ir (arba) rašto sistema, jie rašomi po paskutinės perrašytos gretutinės antraštės.

Jei gretutinė (-ės) antraštė (-ės) turi ir gretutines paantraštes, po visų gretutinių antraščių pateikiama tik viena paantraštė (pirmoji arba katalogavimo kalba, jei ji sutampa su viena iš antraščių kalbų). Gretutiniai paantraštiniai duomenys nepateikiami. Paantraštinius duomenis, jei reikia, gali suformuluoti ir kataloguotojas viena iš antraščių kalbų (dažniausiai lietuvių, jei viena antraščių yra lietuvių kalba):

200 1 \$aBestiariusas \$dBestiarium \$eromano ištrauka

200 1 \$aPrisikėlimas \$dResurrection \$aAngelas \$dAngel \$e[eilėraščiai]

200 1 \$aPreljudas ir „Izoldos mirtis“ \$dPrelude and Liebestod \$eiš operos „Tristanas ir Izolda“

200 1 \$aViršelio istorija: nereikia slėpti iš kur esame kilę \$dCover story: no need to hide where we're from \$e[pokalbis su lietuvių mados prekės ženklų „Pando“ įkūrėju Mariumi Bieliausku]

200 1 \$aThe goal of turning Klaipėda into a city of theatre \$dОсновная цель - чтобы Клайпеда стала городом театра \$dPagrindinis tikslas - pasiekti, kad Klaipėda taptų teatro miestu \$e[pokalbis su Klaipėdos dramos teatro vadovu Tomu Juočiū]

Jei gretutinė (-ės) antraštė (-ės) apima ir pagrindinės antraštės, ir paantraštinių duomenų turinį, paantraštiniai duomenys pagrindinės antraštės kalba, jei pateikiami, perrašomi po pagrindinės antraštės prieš gretutinę antraštę:

200 1 \$aAnnée 1812 \$eouverture \$d1812 overture

200 1 \$aRomeo i Julija \$eljubavna priča \$dRomeo and Juliet's love story

Perrašant paantraštinius duomenis, jei reikia, galima papildyti, įterpiant žodžius laužtiniuose skliaustuose:

200 1 \$aJuodasis šaulys \$e[eilėraštinis] Pauliaus Širvio gimimo 100-mečiui

200 1 \$aleškant, kas negražu \$eVyganto Paukštės tapyba VDA [Vilniaus dailės akademijos] galerijoje

200 1 \$aLyderis veda kitus \$eLietuvos sunkiosios atletikos čempionatas [Panevėžyje]

200 1 \$aViena opozicinė partija kritikuoja kitą \$eliberalcentristų lyderis A. Zuokas siūlo ištirti socialliberalų vadovo [V. Uspaskicho] veiklą

200 1 \$aUvertiūra Nr. 3 \$e[iš operos] „Leonora“, op. 72A

200 1 \$aVasaros kerai \$e[pagal dainą] „C'est ma vie“

Aprašant pokalbį, interviu, paantraštiniuose duomenyse nurodoma, kad tai pokalbio žanro publikacija. Jei yra paantraštė, ji perrašoma, jei jos nėra, paantraštė sukuriama laužtiniuose skliaustuose:

200 1 \$aArvydas Juozaitis: „Kultūra nenusėjama kaip gamta“ \$esu Ministro Pirmininko patarėju kultūros klausimais A. Juozaičiu kalbasi „Atgimimo“ savaitraščio žurnalistė Liucija Armonaitė
Paantraštė perrašyta iš šaltinio.

200 1 \$aKaimo nerimai ir viltys \$ej „Vienybės“ klausimus atsako Akmenės rajono žemės ūkio skyriaus vedėja J. Juškienė
Paantraštė perrašyta iš šaltinio.

200 1 \$aTomo Mano festivalis verčia galvoti apie lietuvių kultūrą \$e[pokalbis su literatūrologe prof. V. Daujotyte]
Kataloguotojo sukurta paantraštė.

200 1 \$aDizainerė Reda Budvilaitienė: „Moterys turi išdrįsti puoštis“ \$e[pokalbis su dizainere] \$f[kalbėjosi] Inesa Uktverienė
Kataloguotojo sukurta paantraštė; nebekartojamas kalbinamo asmens vardas, jau pateiktas antraštėje.

200 1 \$a„Aukšinio proto“ fenomenas \$e[pokalbis su LRT televizijos laidos „Aukšinis protas“ kūrėjais ir vedėjais Arūnu Valinsku ir Andriumi Tapinu]
Kataloguotojo sukurta paantraštė.

200 1 \$aSostinės galeriją persmelkė laukimo rauda \$e[pokalbis su menininke Laima Kreivyte apie jos parodą-performansą „Laukiu“ galerijoje „Artifex“] \$f[užrašė] Rūta Mikšionienė
Kataloguotojo sukurta paantraštė, kartu trumpai nusakanti ir pokalbio temą.

Jei temą norima nušviesti plačiau, paantraštėje rašoma tik su kuo kalbama, apie patį pokalbį rašoma anotacijoje (santraukoje).

200 1 \$a„Iškrypti iš vagos“ neleido mama \$ešeštadienio interviu apie namus, karjerą, autoritetą, žemę ir jausmus \$epokalbis su Klaipėdos miesto valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos viršininku Virginijum Gailiumi] Dvi paantraštės: viena perrašyta iš šaltinio, kita sukurta kataloguotojo.

200 1 \$aБез любви жизнь была бы лишена всякого смысла \$e[беседа с поэтом Б. Мацквичюсом] Kataloguotojo sukurta paantraštė rašoma ta pačia kalba kaip ir publikacija.

Aprašant nekrologus, paantraštėje (-ėse), jei nepateikta antraštėje, nurodoma buvusi asmens veikla, pareigos, moksliniai laipsniai, titulai, gimimo ir mirties datos (jeigu įmanoma nustatyti):

200 1 \$aJurgis Gimberis (1938–2018) \$e[prozininkas, satyrikas, vertėjas] \$e[nekrologas]

200 1 \$aNetekome Aldonos Mockienės (1947–2020) \$e[visuomenininkė, buvusi Panevėžio rajono Sąjūdžio tarybos pirmininkė] \$e[nekrologas]

200 1 \$aAleksandras Spudulis, 1927 02 02–2019 01 10 \$e[inžinierius, Akmenės cemento gamyklos direktorius] \$e[nekrologas]

200 1 \$aAleksandras Čyras \$e[Lietuvos MA tikrasis narys, habilituotas technikos mokslų daktaras, profesorius, 1927 03 15–2001 09 29] \$e[nekrologas]

200 1 \$aMirė Sąjūdžio metraštininkas \$e[tapytojas, grafikas, žurnalistų sąjungos narys Zinas Kazėnas, 1936–2019] \$e[nekrologas]

200 1 \$aMirė aktorė Rūta Staliliūnaitė \$e[1938–2011] \$e[nekrologas]

200 1 \$aMirė Lietuvos partizanė Liudvika Kaminskaitė-Kelpšienė (1930–2018) \$e[nekrologas]

200 1 \$aAntanas Černa (1937–2020) \$e[kunigas] \$ein memoriam

1.6.1.5. Pirmieji atsakomybės duomenys (\$f)

Rašomi autoriai, sudarytojai, rengėjai, kompozitoriai, režisieriai, atlikėjai, atsakomybę turintys kolektyvai, informacija apie tai, pagal kokį šaltinį parengta, ir pan. Gali pasikartoti po kiekvieno a ir c polaukio. Atsakomybės duomenys perrašomi ištekliuje pateiktais terminais. Asmenvardis pateikiamas ta forma, kokia yra ištekliuje, žodžiai netrumpinami. Inicialai, reiškiantys asmenų priklausymą draugijoms, mokslo laipsnius, duomenys apie einamas pareigas ir kvalifikacijas, pateikti kartu su asmens vardu, praleidžiami. Jei vienuose atsakomybės duomenyse pateikti kelių asmenų ar kolektyvų vardai, jie atskiriami kableliais arba perrašomi su jungiamaisiais žodžiais kaip pateikti ištekliuje.

Visi atsakomybės duomenys, jei neprasideda asmenvardžiu ar tikriniu daiktavardžiu, pradedami rašyti mažąja raide.

Pirmųjų atsakomybės duomenų rašymas specialiuoju šablonu:

The screenshot shows a web interface for entering bibliographic data. At the top, there are navigation links: BIBLIOTEKOS KATALOGAS, JUNGTINIS KATALOGAS, NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA. Below that, the main heading is 'Bibliografinio įrašo duomenys'. There are two buttons: 'Irašo etiketė / etiketė' (caa2 22 450) and 'Susietas su numeriu' (2003, Nr. 54). There are also two circular buttons labeled 'K' and 'P'. Below the heading, there are several tabs: RYŠYS, APRAŠAS (A) (circled in red), UDK, PASTABOS, SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA, IPAS BĮ KODAI, VARDAI, DALYKAI, ANTRAŠTĖS. Under the 'APRAŠAS (A)' tab, there is a section 'REIKŠMINIAI ŽODŽIAI'. Below this, there are several input fields with dropdown menus: 'Straipsnio kalba (101 \$a)*' (lit / lietuvių), 'Indikatorius 1*' (0 - Išteklius yra kūrinio originalo kalba (kalbomis)), 'Kūrinio originalo kalba (101 \$c)', 'Santraukos kalba (101 \$d)', 'Antraštė (200 \$a)*' (Tarp dviejų šviesučių), 'Indikatorius 1*' (1 - Antraštė yra reikšminga), 'Paantraštė (200 \$e)', 'Kita paantraštė (200 \$e)', and 'Pirmieji atsakomybės duomenys (200 \$f)' (Elena Skaudvilaitė). A blue arrow points from the 'Pirmieji atsakomybės duomenys (200 \$f)' field to the 'APRAŠAS (A)' tab.

Pavyzdžiai

- 200 1 \$aTarp dviejų šviesuolių \$fElena Skaudvilaitė
- 200 1 \$aAntano Barausko biustas Anykščiuose \$fZigmas Toliušis, Petras Rauda
- 200 1 \$aSpalvotųjų tekstilės nuotekų valymas bei pakartotinis naudojimas \$fAurimas Riauka, Algirdas Žemaitaitis, Rima Klimavičiūtė, Reda Skrebiškienė, Regina Ramenytė
- 200 1 \$aMokslo ir verslo bendradarbiavimo patirtis ir ateitis \$fparengė Arūnas Navickas, Juozas Šalčius
- 200 1 \$aTrumpųjų maisto tiekimo grandinių organizavimo ir rinkodaros ypatumai \$fparengė Rasa Pakeltienė, Gintarė Vazonienė
- 200 1 \$aSpektaklį kuria žiūrovas \$e[pokalbis su teatro režisieriumi Tadu Montrimu] \$fparengė Ugnė Kačkauskaitė ir Rimgailė Renevytė
- 200 1 \$aPaminklai - gamtos rezervate \$etrys klausimai skulptorei \$e[pokalbis su skulptore Aušra Jasiukevičiūte] \$fkalbino Raimonda Ravaitytė-Meyer
- 200 1 \$aSveikatinimui ir sportui - daugiau priemonių, pajėgų ir lėšų \$e[pokalbis su Klaipėdos rajono mero pavaduotoja Violeta Riaukiene] \$fkalbėjosi Daiva Beliokaitė
- 200 1 \$aTrys Birutės tremtys \$eOnos Steponaitienės ir dukters Birutės prisiminimai \$fužrašė Ildefonsas Garbaliuskas
- 200 1 \$aKatha upanišada \$fiš sanskrito k. vertė Audrius Beinorius
- 200 1 \$aSeimo narys Valentinas Stundys jau turi padėjėją \$f„Vilnies“ informacija
- 200 1 \$aVengrijai - naujas nemalonumų paketas \$f„Klaipėdos“, BNS inf.
- 200 1 \$aNVCSC vadovas iš pareigų nesitraukia: kritika nepagrįsta \$fBNS, ELTA inf.
- 200 1 \$aPraktėlių parodoje įvertinimas uteniškiams \$fRokiškio krašto muziejaus ir „Utenio“ inf.
- 200 1 \$aAtvirų duomenų tyrimo rezultatas -Lietuva įvertinta labai gerai \$fLietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijos informacija
- 200 1 \$aBus sudaromi 2021 m. šaukiamųjų atlikti nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą sąrašai \$fKrašto apsaugos ministerija
- 200 1 \$aFotografijos muziejaus rinkinius papildė vertingi eksponatai \$fFotografijos muziejaus inf.
- 200 1 \$aKai nebijai svajoti... \$f„Aukštaitiškas formatas“ informuoja
- 200 1 \$aVyksta pasirengimas infrastruktūros plėtros įstatymo įgyvendinimui \$fPakruojo rajono savivaldybės informacija
- 200 1 \$aVladas-Gediminas Kitkauskas (1936–2020) \$ebuvęs Lančiūnavos tarybinio ūkio technikumо direktorius \$e[nekrologas] \$fLančiūnavos bendruomenė
- 200 1 \$a„Aušros“ muziejų papildė nauji eksponatai \$fparengta pagal Šiaulių „Aušros“ muziejaus inf.
- 200 1 \$aKalėdų nakties košmaras Dūkšto seniūnijoje \$fparengta pagal *Lrytas.lt*
- 200 1 \$a„Aušros“ muziejuje - Vismantų latvių draugijos archyvas \$fparengta pagal Ernesto Vasiliausko inf.
- 200 1 \$aSeimo nariams pavyko susitarti dėl priedų sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams \$fparengta pagal LR Seimo pranešimą spaudai
- 200 1 \$aĒriukų ir ėriavedžių vertinimas Latvijoje \$fparengta pagal Dainos Kairišos paskaitą
- 200 1 \$aDraugystė veža: ten, kur ir paukščiams kelią rodo švyturiai \$fparengta pagal Indrės Radžiukynienės straipsnį
- 200 1 \$aIntermezzo iš operos „Gojeskos“ \$fEnrique Granados
- 200 1 \$aBaltas paukštis \$fmuzika ir eilės V. Kernagio
- 200 1 \$aM.K. Čiurlionis \$frežisierius Robertas Verba
- 200 1 \$aEntre le boeuf et l’an gris \$eprancūzų tradicinė giesmė \$f[atlieka] Vilniaus savivaldybės choras „Jauna muzika“, diriguoja Laurynas Vakarlis Lopas

Aprašant senųjų išteklių sudedamąsias dalis (straipsnius), inicialai, reiškiantys asmenų priklausymą draugijoms, mokslo laipsnius, duomenys apie einamas pareigas ir kvalifikacijas, pateikti kartu su asmens

vardu, gali būti perrašomi, jei jie būtini gramatiškai arba asmeniui identifikuoti ar jo veiklos sričiai nustatyti. Pagal nusistovėjusią praktiką šis principas taikomas ir ištekliams, išleistiems iki 1940 m. Visais kitais atvejais šie duomenys nelaikomi atsakomybės duomenų dalimi ir yra praleidžiami:

200 1 \$a„Lietuvių informacijos biuras leidžia prancūzų kalboj didelį ... historišką kun. Prapuolenio veikalą...“
\$fJ. Gabrys, Liet. inform. biuro vedėjas

200 1 \$aBrooklyno visuomenė kviečia socialistus ir tautiečius į viešus debatus \$f Brooklyno lietuvių draugysčių sąjungos konferencijos įgaliotiniai: K. Liutkus, M.A. Liberis, K. Sabanas

200 1 \$aBlaivybė \$f kun. A. Briška Liet. R-k. p. blaivininkų prezidentas

200 1 \$aLietuviška muzikos konservatorija \$fdirektorius Muzikos konservatorijos Mikas Petrauskas

Jei atsakomybės duomenų ir antraštės santykis yra neaiškus, atsakomybės duomenyse galima pridėti jungiamąjį žodį ar trumpą frazę antraštės kalba laužtiniuose skliaustuose:

200 1 \$aNaujoji bibliotekos svetainė \$f[parengė] Ingrida Marijošienė

200 1 \$aKo nutilo dainos mylimoj Tėvynėj? \$e[prisakymai] \$f[parengė] Jolanta Kažemėkaitytė

200 1 \$aRūkymo žalos mažinimas - ką sako atlikti tyrimai? \$e[gydytojo psichiatro Jauniaus Urbučio pasakojimas]
\$f[užrašė] Evelina Machova

200 1 \$aJubiliejų mininčio istoriko, geopolitiko prisiminimai, vertinimai, įžvalgos \$epokalbis su Egidijumi Motieka
\$f[kalbėjosi] Sigitas Kanišauskas

200 1 \$aIš vilniečių literatūrinio susivienijimo „Logos“ autorių poezijos \$e[eilėraščiai] \$f[vertė] Stanislovas Abromavičius, Laima Debesiūnienė

200 1 \$aPadės suvokti knygos atsiradimo kelią \$f[Radviliškio] viešosios bibliotekos informacija

200 1 \$aKas ir kodėl barė Vaižgantą? \$eištraukos iš A. Pakėno parengtos knygos „Jakštas bara Vaižgantą“ \$f[su Jolantos Kažemėkaitytės priedu]

200 1 \$aRiverdance \$f[performed by] The Celtic Orchestra

200 1 \$aJurgelis meistrėlis \$efonograma \$f[muzika ir aranžuotė] Gedimino Žilio

Jei tos pačios srities keli aprašo elementai paeiliui pateikiami ne perrašant iš šaltinio, o suformuluojami kataloguotojo, kiekvienas elementas atskirai apskliaudžiamas laužtiniais skliaustais. Taigi atskirais laužtiniais skliaustais apskliaudžiama kiekviename polaukyje (pavyzdžiui, paantraštės ir atsakomybės duomenų) bibliografo suformuluota informacija:

200 1 \$aPapilio gyventojas: dėjome daug pastangų, bet kaimas nyksta \$e[pokalbis su Biržų rajono savivaldybės tarybos nariu, Papilio gyventoju Viliumi Trečioku] \$f[kalbino] Kęstutis Isakas
Žodis „kalbino“ atsakomybės duomenyse, kaip ir paantraštė, įterpti kataloguotojo ir abu apskliausti atskirais laužtiniais skliaustais.

200 1 \$aDrugelių fėja pasiekė ne tik mados aukštumas, bet ir surado asmeninę laimę \$e[pokalbis su dizainere Agne Kuzmickaite] \$f[kalbėjosi] Agnė Mačiulytė
Žodis „kalbėjosi“ atsakomybės duomenyse, kaip ir paantraštė, įterpti kataloguotojo ir abu apskliausti atskirais laužtiniais skliaustais.

Jei atsakomybės duomenyse asmenų ar kolektyvų vardai pateikiami ne visa forma, pavyzdžiui, tik inicialai, išplėstinė forma, jei žinoma, pateikiama pastaboje apie antraštę ir atsakomybės duomenis (304 lauke). Pavyzdžių žr. prie 304 lauko aprašymo.

1.6.1.6. Kiti atsakomybės duomenys (\$g)

Dažniausiai rašomas vertėjas, iliustratorius, redaktorius, aranžuotojas, žodžių ar libreto autorius, atlikėjas, atsakomybę turintis kolektyvas ir kt. Jeigu nėra pirmųjų atsakomybės duomenų, kiti atsakomybės duomenys rašomi į pirmųjų atsakomybės duomenų vietą - į f polaukį.

Kitų atsakomybės duomenų rašymas specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BJ KODAI APRAŠAS (A) VARDAI DALYKAI

ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

Strapsnio kalba (101 \$a) * lit / lietuvių Indikatorius 1 * 1 - Išteklius yra originalaus kūrinio arba tarpinio kūr...

Kūrinio originalo kalba (101 \$c) spa / ispanų Santraukos kalba (101 \$d)

Antraštė (200 \$a) * Sraigės, nuotykių ieškotojos, susitikimai Indikatorius 1 * 1 - Antraštė yra reikšminga

Paantraštė (200 \$e) [eilėraščių] Kita paantraštė (200 \$e)

Pirmieji atsakomybės duomenys (200 \$f) Federico García Lorca

Kiti atsakomybės duomenys (200 \$g) **vertė Juozas Mečauskas-Meškela**

Kitų atsakomybės duomenų rašymas UNIMARC forma:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė caa2 22 450 Susietas su numeriu 2003, Nr. 32

V D A P 0 1 2 3 4 5 6 R K N 7 8 9

Laikas: ind1 * Ind2 200 1

Polaukis: **Antraštė ir atsakomybės duomenys / Pagrindinė antraštė ***

a Sraigės, nuotykių ieškotojos, susitikimai

Polaukis: Paantraštė

e [eilėraščių]

Polaukis: Paantraštė

e Paantraštė

Polaukis: Pirmieji atsakomybės duomenys

f Federico García Lorca

Polaukis: **Kiti atsakomybės duomenys**

g **vertė Juozas Mečauskas-Meškela**

Pavyzdžiai

- 200 1 \$aSraigės, nuotykių ieškotojos, susitikimai \$e[eilėraščių] \$fFederico García Lorca \$gvertė Juozas Mečauskas-Meškela
- 200 1 \$aKrokodilas Gena ir jo draugai \$eapypsaka-pasaka \$fEduardas Uspenskis \$giš rusų kalbos vertė Viltarė Urbaitė \$gdailininkė Rūta Baltakienė
- 200 1 \$aGiesmė apie vertybę Dievo žodžio. „Švents tavo žodis, mans Dieve...“ \$eant balso „Kaip Dievas deda tink visai“ \$fišverte iš Giesmjų knygų nuo Karl Steiger 14 augustą 1851 Jurgis Meškatis
- 200 1 \$aPelė, žvirblis ir kviečio grūdus \$e[pasaka] \$fA. Giedrius \$g iliustravo P. Osmolskis
- 200 1 \$aEilėraščiai ilgam \$ejstrigo ir įsiminė \$fVytautas Stulpinas \$g Kristinos Ingram ir Vytauto Tamoliūno iliustracijos
- 200 1 \$aRegėjimai \$aNežinia \$aPranašystė \$e[eilėraščiai] \$flrena Daubarienė \$gKristinos Latakaitės piešiniai
- 200 1 \$aDovanojo ir buvo apdovanoti \$fDalia Zabitienė \$gDanutės Lekniuvienės nuotraukos
- 200 1 \$aKilnojamosios Tomo Venclovos tėvynės kalba \$fAlina Kuzborska \$gredagavo Rūta Mėlinskaitė
- 200 1 \$aPasaulio tautų teisuoliai iš Užpalių krašto \$fDobilas Kirvelis \$gparengė Vytautas Ridikas
- 200 1 \$aŽydai Akmenėje \$fAugustina Rušinaitė \$g pasakojimą užrašė Indrė Daščioraitė \$gspaudai parengė Rita Ringienė
- 200 1 \$aŠirdies audinių inžinerija \$fAdas Darinskas \$gmokslinis vadovas Vytenis Arvydas Skeberdis
- 200 1 \$aHumoreska, op. 3 Nr. 2 \$fM.K. Čiurlionis \$g aranž. Valentinas Gelgotas
- 200 1 \$aPiovėjų daina \$echoras iš op. „Birutė“ \$fmuzika M. Petrausko \$g libretas G. Landsbergio-Žemkalnio

- 200 1** \$aMonad \$efor 9 harpsichords \$fRytis Mažulis \$g[performed by] Dainius Sverdiolas, harpsichord
- 200 1** \$a5 barkarolės \$ftranskripcijų bendraautorai Romualdas Lukošius, Sergejus Šelmukas \$gatlikėjai „Luk & Shel“, fortepijoninis duetas
- 200 1** \$aPaskutinės pagonių apeigos (1978) \$dThe last pagan rites \$echorui, vargonams ir ragams \$fBronius Kutavičius \$gtekstas Sigito Gedos \$g[atlieka] Gintarė Skerytė, sopranas ; Leopoldas Digrys, vargonai ; Mindaugas Budzinauskas, Linas Dakinevičius, Loranas Gadeikis, Mindaugas Pupeikis, valtornos ; Vilniaus M.K. Čiurlionio menų gimnazijos choras, Romas Gražinis, dirigentas
Atlikėjai surašomi viename polaukyje ir atskiriami kableliais. Jeigu šalia atlikėjo vardo nurodyta atlikimo priemonė, ji nurodoma ir atskiriama kableliu, o atlikėjai tokiu atveju atskiriami kabliataškiais.

Atsakomybės duomenis gali sudaryti frazė be vardo arba žyminti neįvardytą grupę, jei tokia frazė apibūdina intelektualinį įnašą ar yra reikšminga kitais atžvilgiais:

- 200 1** \$aLietuvos Didžioji Kunigaikštystė Aleksandro Gvanjinio veikale „Europinės Sarmatijos aprašymas“ („Sarmatiae Europaeae Descriptio“, 1578): etnografija, egzotika, kultūrinis nevienalytiškumas \$fGiovanni Ricci \$gversta iš lotynų k.
- 200 1** \$aDajnutė myslinčaus. „Par diena myslinčus po girre vaikščiojo...“ \$f[versta iš lenkų kalbos]

Jei apie autorių, vertėją, sudarytoją pateikiamas priedas, nesvarbu, autorinis ar ne, informacija apie tai taip pat rašoma į atsakomybės duomenis. Jei frazė formuluojama kataloguotojo, o ne perrašoma iš šaltinio, ji rašoma laužtiniuose skliaustuose. Rašant pageidautina išlaikyti loginę seką: priedas apie autorių pateikiamas iš karto po pirmųjų atsakomybės duomenų, nebent priedas yra vertėjo ar sudarytojo, tada apie jį gali būti pažymima po vertėjo (sudarytojo) ir pan. Jei priedas yra apie vertėją, sudarytoją ar kt., jis rašomas kitame polaukyje po vertėjo, sudarytojo ar kt.:

- 200 1** \$aSavas \$e[eilėraštis] \$fJonas Brazdžionis \$g[su Reginos Grubinskienės priedu apie autorių]
- 200 1** \$aIstorinė atmintis tarp valstybės ir politikavimo \$fKazys Preikšas \$g[su priedu apie autorių]
- 200 1** \$aPreljudas \$e [eilėraštis] \$fJacek Gutorow \$g[su priedu apie autorių] \$gvertė Vytautas Dekšnys
- 200 1** \$aVėlyva popietė \$aLiūdnosios geranijos \$aVyšnios \$e[apsakymai] \$fWolfgang Borchert \$g[iš vokiečių kalbos vertė Deividas Preišegalavičius \$g[su vertėjo priedu apie autorių]
- 200 1** \$aMenas \$e[eilėraštis] \$fUldis Ozolas \$g[iš latvių k. išvertė Dz. E. Irbyte] \$g[su priedu apie vertėją]
- 200 1** \$aŠokis, peržengiantis laiką \$epokalbis su Agnija Šeiko \$f[kalbėjosi] Ignas Zalieckas \$g[su priedu apie Agniją Šeiką]

Pastaba. Asmens, apie kurį pateikiamas priedas, asmenvardis turi būti įrašytas ir į 600 (asmenvardis kaip dalykinė rubrika) lauką.

Atsakomybės duomenys, susiję su priedais ir kita papildoma medžiaga (pavyzdžiui, kito autoriaus kūrinys, laiškas, komentaras be atskiros antraštės), laikomi papildomais atsakomybės duomenimis ir taip pat pateikiami kitų atsakomybės duomenų polaukyje. Jeigu pirmųjų atsakomybės duomenų nėra, šie duomenys rašomi į pirmųjų atsakomybės duomenų vietą:

- 200 1** \$aVietoj testamento \$fRožė Šomkaitė \$g[su J. Brazaičio laiško tekstu]
- 200 1** \$aMažosios Lietuvos iškilmės \$f[su D. Zauniaus kalbos tekstu]

Atsakomybės duomenys, kurie yra kitų aprašomųjų elementų, pavyzdžiui, antraštės ar paantraštės, gramatiškai neatskiriama dalis, perrašomi kaip to elemento dalis ir nekartojami kaip atsakomybės duomenys:

- 200 1** \$aKunigas Algirdas Toliatas: pašvenčiam Velykas - ir kas toliau? \$eištrauka iš knygos „Gerumo liūnas“
- 200 1** \$aLietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės kalba, pasakyta minint atkurtoji kariuomenės 100-metį
- 200 1** \$a„Jaučiu savo krašto pulsą“ \$e[„Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio kandidato į Akmenės rajono savivaldybės tarybos narius-merus Sauliaus Bucevičiaus pasisakymas“]

200 1 \$a„Nei aš svajojau tuo poetu būti, nei planavau“ **\$e**poetą, eseistą, vertėją Kęstutį Navaką kalbina Saulius Vasiliauskas

200 1 \$aR. Šapauskas pasakoja apie grupės „Siela“ dainą

Pastaba. Informacija, kad straipsnis iliustruotas nuotraukomis iš asmeninio ar kito archyvo, nėra atsakomybės duomenys ir atsakomybės duomenų polaukiuose nerašoma. Jei reikia, tai gali būti nurodoma anotacijoje (santraukoje).

1.6.1.7. Tomo, numerio žymuo (\$v)

Naudojamas, kai 200 laukas yra įterptas į 463 ryšio lauką. Į 463 lauką automatiškai įterpiamas išteklius, kurio dalis yra aprašoma, įrašo identifikacinis numeris ir 200 lauko \$v polaukis, į kurį ir įrašomi išteklius metai, numeris, data, puslapiai. Išsamiau pateikta prie 463 lauko rašymo taisyklės.

Ryšio lauko ir polaukio užpildymas specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BJ KODAI

APRAŠAS (A) VARDAI DALYKAI ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

ŠALTINIS NUMERIS RECENZIJĄ

Šaltinis
Klaipėda : LKP Klaipėdos miesto komiteto ir miesto Liaudies deputatų tarybos laikraštis / redaktorius A. Stanevičius. - Klaipėda : Periodika, 1990-. - ISSN 1392-558X. - UDK: 3(474.5)(054)

Šaltinio dalis
2021, spal. 15, p. 11

Pasirinktas numeris
2021, Nr. 239

Ryšio lauko ir polaukio užpildymas UNIMARC forma:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė caa2 22 450 Susietas su numeriu 2003, Nr. 32

V D P 0 1 2 3 4 5
A R 6 7 8 9

Laukas ind1 ind2 Polaukis
330 a Santrauka ar referatas / Pastabos tekstas *

Laukas ind1 ind2* Polaukis
463 1 Vienetas / Sieties duomenys
001C1BLNB00000084 2001 \$aŠiaurės Atėnai \$e laikraštis Lietuvai \$f redaktorius S. Šaltenis 207 0 \$a 1990, vas. 7 (Nr. 1)- 210 \$a Vilnius \$c [Šiaurės Atėnų] bendrija] \$d 1990-2100 \$a Vilnius \$c [Šiaurės Atėnų] bendrija] \$d 1990-1994 2100 \$a Vilnius \$c Šiaurės Atėnai \$c Lietuvos aidas \$d 1994-1997 2100 \$a Vilnius \$c Šiaurės Atėnai \$d 1994-2101 \$a Vilnius \$c Šiaurės Atėnų fondas \$d 1999-

Polaukis Sieties duomenys
1 2001 \$v 2003, rugpj. 30, p. 6

000 100 200 300 400 500 600 700 800 900 ATŠAUKTI IŠSAUGOTI

Pavyzdžiai

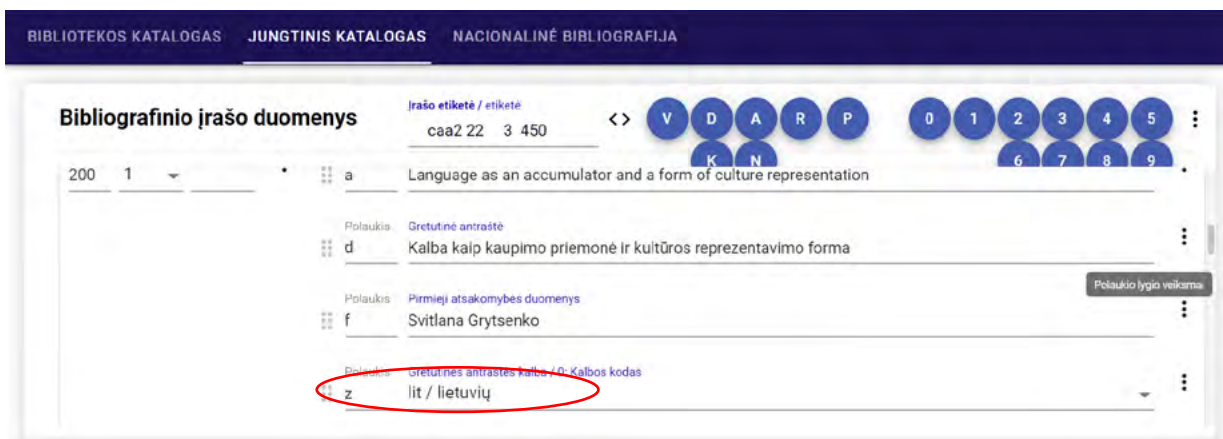
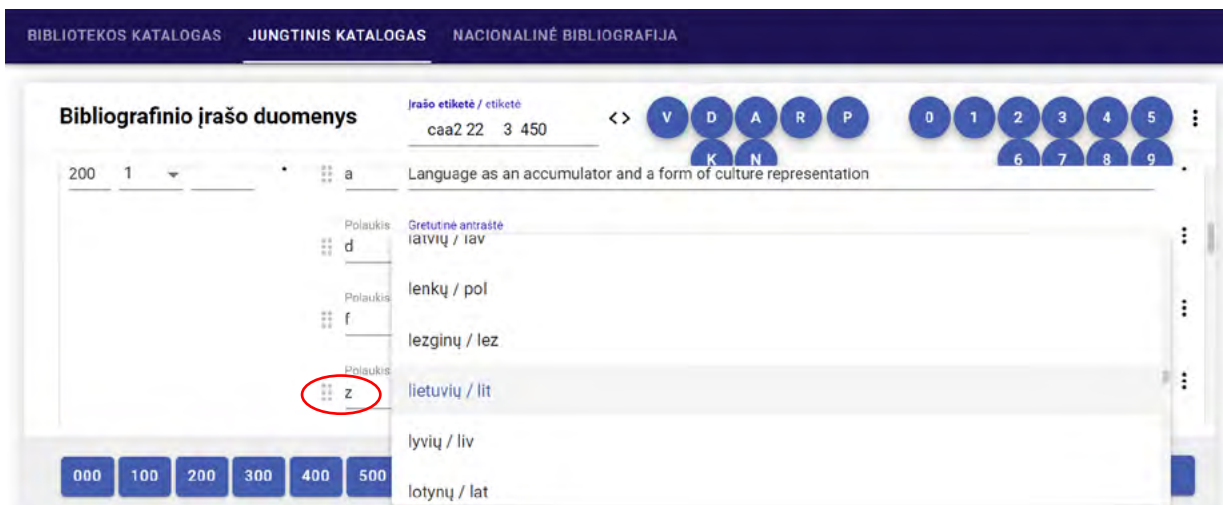
463 1 \$a1001C1TLNB00000015 **\$1****2001 \$v**2001, spal. 25, p. 5

463 1 \$11001C1BC10000021648 **\$1****2001 \$v**2006, Nr. 5, p. 4-5, 32-33

1.6.1.8. Gretutinės pagrindinės antraštės kalba (\$z)

Įkeliamas gretutinės antraštės, įrašytos 200 lauko \$d polaukyje, kalbos kodas (tik UNIMARC forma).

Gretutinės antraštės kalbos kodo rašymas UNIMARC forma:

Pavyzdžiai

200 1 \$a Language as an accumulator and a form of culture representation **\$d**Kalba kaip kaupimo priemonė ir kultūros reprezentavimo forma **\$f**Svitlana Grytsenko **\$z**lit

200 1 \$a Herojai **\$d**Heroes **\$d**Герои **\$d**Les héros **\$f**scenarijaus autoriai Henrikas Vaigauskas, Ken Basford **\$z**eng **\$z**rus **\$z**fra

1.7. FIZINIAI DUOMENYS (215)

Šiame lauke gali būti nurodoma apimtis, atliekamo kūrinio trukmė, kiti fiziniai duomenys, pavyzdžiui, iliustracijų apibūdinimas.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
215	Fiziniai duomenys	-	Nepasikartojantis
\$a	Specifinis medžiagos apibūdinimas ir apimtis	-	Nepasikartojantis; lenktiniuose skliaustuose rašoma garso ar vaizdo įrašo atkūrimo trukmė, jeigu nurodyta
\$c	Kiti fiziniai duomenys	-	Nepasikartojantis; rašomi duomenys apie iliustracijas

1.7.1. Specifinis medžiagos apibūdinimas ir apimtis (\$a)

Duomenys apie garso ar vaizdo įrašo atkūrimo trukmę, jeigu nurodyta, įrašomi UNIMARC formoje.

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys Įrašo etiketė / etiketė
00530cja2 2200169 450 <> V D A P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 K

200	1	:	a	Dalna be žodžių
			f	J. Švedas
			g	[atlieka] Antanas Smolskus, birbynė
Laukas	Ind1	Ind2	Polaukis	Fiziniai duomenys / Specifinis medžiagos apibūdinimas ir apimtis
215			a	(02 min., 44 sek.)

Pavyzdys

215 \$a(01 min., 13 sek.)

1.7.2. Kiti fiziniai duomenys (\$c)

Rašomi duomenys apie iliustracijas, esančias aprašomame ištekliuje.

Duomenų apie iliustracijas rašymas specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BĮ KODAI APRAŠAS (A) VARDAI DALYKAI ANTRAŠTĖS

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

Štraipsnio kalba (101 \$a)*	lit / lietuvių	Indikatorius 1*	0 - Išteklius yra kūrinio originalo kalba (kalbomis)
Kūrinio originalo kalba (101 \$c)		Santraukos kalba (101 \$d)	
Antraštė (200 \$a)*	Anykščių trečiojo amžiaus universitetas pradėjo naujus mokslo metus	Indikatorius 1*	1 - Antraštė yra reikšminga
Paantraštė (200 \$e)		Kita paantraštė (200 \$e)	
Pirmieji atsakomybės duomenys (200 \$f)	Dalina Rupinskiene		
Kiti atsakomybės duomenys (200 \$g)			
Iliustracijos (215 \$c)	Iliustr.		

Duomenys apie iliustracijas: santrumpa *Iliustr.* (ko negalima įvardinti konkrečiai) rašoma pirmiausia, toliau – pagal abėcėlę iliustracijų rūšys (rekomenduojama nevertoti santrumpos *Nuotr.*, o vietoj jos rašyti *Iliustr.*). Šiame polaukyje nerašomi atsakomybės duomenys, pavyzdžiui, iliustracijų, nuotraukų autoriai. Duomenys gali būti rašomi tiek specialiuoju šablonu, tiek UNIMARC forma.

Duomenų apie iliustracijas rašymas UNIMARC forma:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė: caa2 22 450 Susietas su numeriu: 2021, Nr. 42

Polaukis: g Kiti atsakomybės duomenys

Laukas Ind1 Ind2 Polaukis: C Fiziniai duomenys / Kiti fiziniai duomenys: Iliustr.

Pavyzdžiai

215 \$cIliustr.

215 \$cPortr.

215 \$cIliustr., portr.

215 \$cIliustr., brėž., diagr., faks., portr.

215 \$cDiagr., graf., lent., schem.

215 \$cFaks., žml.

1.8. PASTABŲ BLOKAS (3)

Šį bloką sudaro laukai, apibūdinantys ar papildantys išteklių dalies aprašą. Nuo 2022 m. pastabų laukuose žodžiai netrumpinami. Kiekviena pastaba dažniausiai pradedama rašyti atitinkamu pastabos pobūdį nusakančiu priedašu: *Rubrika, Santrauka, Gretutinis tekstas, Perspausdinta iš, Vertimas iš, Autoriai, Bibliografija, Turinys, Turinyje* ir kt. Gali būti trumpinamos tik tokios žymos kaip Nr., p. (puslapių), gruod. 5 (meniu prie skaičiaus)¹¹.

Pastabų rašymas specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS APRAŠAS (A) UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BĮ KODAI VARDAI DALYKAI ANTRAŠTĖS

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

Bendroji pastaba (300)

Pastabos apie koduotą informaciją (302)

Pastabos apie antraštę ir atsakomybės duomenis (304)

Pastabos apie laidą ir bibliografinę istoriją (305)

Pastabos apie atsakomybės duomenis (314)

Pastabos apie turinį (327)

Santrauka ar anotacija (LNB padaliniai) 330

Indikatorius 1: 1 - Pastaba yra išsami

Indikatorius 2: - Nestruktūruota pastaba

¹¹ Žr. *Lietuviškų žodžių trumpinimas bibliografiniame apraše*. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2008.

Pastabų rašymas UNIMARC forma:

Naudojami laukai

1.8.1. Bendroji pastaba (300)

Laukas naudojamas, kai norima parašyti bendrąją pastabą, kuriai nėra skirto kito pastabų lauko. Tai gali būti duomenys apie šaltinyje esančią nuolatinę rubriką, kam skiriamas muzikinis kūrinys, natų bibliografiniame apraše muzikinio kūrinio trukmė ir pan.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
300	Bendroji pastaba	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis

Bendrosios pastabos rašymas specialiuoju šablonu:

Bendrosios pastabos rašymas UNIMARC forma:

Pavyzdžiai

300 \$a Rubrika: Mūsų gyvenimas

300 \$a Rubrika: Krašto kultūra: praeities ir šiandienos dialogai

300 \$a Rubrika: Iš lietuvių gyvenimo. Amerikoje. Įvairios žinios

300 \$a Daina skirta tremtiniams ir partizanams

300 \$a Kantata chorui sukurta 10-jai dainų šventei

300 \$a Trukmė: 40 sek.

1.8.2. Pastabos apie koduotą informaciją (302)

Pateikiama bendra tekstinė pastaba apie straipsnio teksto ir santraukų kalbą (-as), apie kurias 101 lauke pateikiami koduoti duomenys.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
302	Pastabos apie koduotą informaciją	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis; jei gretutinis tekstas ar santraukos pateikiamos keliomis kalbomis, pagal nusistovėjusią praktiką pastaboje pirmiausia rašoma lietuvių kalba, toliau – kitos kalbos abėcėlės seka

Pastabos apie koduotą informaciją rašymas specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNG TINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS APRAŠAS (A) UDK **PASTABOS** SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BJ KODAI VARDAI

DALYKAI ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

Bendroji pastaba (300)

Pastabos apie koduotą informaciją (302)
Santrauka lietuvių kalba

Pastabos apie antraštę ir atsakomybės duomenis (304)

Pastabos apie laidą ir bibliografinę istoriją (305)

Pastabos apie atsakomybės duomenis (314)

Pastabos apie koduotą informaciją rašymas UNIMARC forma:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNG TINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys įrašo etiketė / etiketė <> V D A R K P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

ca02 22 3 450

302 Ind1 Ind2 Polaukis Pastabos apie koduotą informaciją / Pastabos tekstas *
a Santrauka lietuvių kalba

304 Ind1 Ind2 Polaukis Pastabos apie antraštę ir atsakomybės duomenis / Pastabos tekstas *

Pavyzdžiai

302 \$aSantrauka anglų kalba

302 \$aSantrauka anglų kalba, p. 80

Puslapiai žymimi tik tada, jei santrumpa pateikiama atskirai nuo viso teksto, pavyzdžiui, leidinio gale.

302 \$aGretutinis tekstas lietuvių, anglų kalbomis

302 \$aGretutinis tekstas lietuvių, anglų kalbomis; santrauka rusų kalba

302 \$aDalis gretutinio teksto lietuvių, anglų kalbomis; santrauka vokiečių kalba

Jei antraštės kalba skiriasi nuo teksto, muzikinio kūrinio atlikimo ar kt. kalbos, rašoma pastaba apie teksto, atlikimo ar kt. kalbą. Kitais atvejais pastaba apie teksto kalbą dažniausiai nerašoma:

200 1 \$aSprechen sie lateinisch? \$e[fragmentas iš „Sieben Hundert Jahre deutsch-litauischer Beziehungen“]

302 \$aTekstas lietuvių kalba

200 1 \$aSmoke gets in your eyes \$dŽiedų pūga \$fJerome Kern \$g[liet. žodžiai] Vytauto Bložės \$g[atlieka]: Vytautas Juozapaitis, baritonas ; LRT orkestras, dirigentas Jaroslavas Cechanovičius \$zlit

302 \$aAtliekama lietuvių kalba

1.8.3. Pastabos apie antraštę ir atsakomybės duomenis (304)

Pateikiamos pastabos apie antraštę ir (arba) atsakomybės duomenis, kurie įrašyti 200 lauke.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
304	Pastabos apie antraštę ir atsakomybės duomenis	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis; privalomas elektroninių išteklių įrašams, pateikiant pastabą apie pagrindinės antraštės šaltinį
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis

Pavyzdžiai

304 \$aAntraštė Nr. 52: Iš kelionės Austrijon

Pastaba, kai publikacijos pradžios ir jos tęsinio kitame numeryje antraštės skiriasi.

304 \$aAntraštė iš dėklo

304 \$aAntraštė iš disko etiketės

304 \$aAutorius nenurodytas

304 \$aVertėjas nenurodytas

304 \$aEilių autorius V. Montvila nurodytas klaidingai

304 \$aAutorius nurodytas p. ...

304 \$aAutorius nurodytas tekste

304 \$aNr. ... parašas Pavardenis

Pastaba, kai publikacijos pradžioje ir jos tęsinyje kitame numeryje parašai skiriasi.

304 \$aLaikraštyje „...“ parašas Pavardenis

Pastaba, kai ta pati publikacija skirtinguose šaltiniuose pasirašyta skirtingai.

304 \$aPo vokišku tekstu parašas ...

304 \$aTikrasis autoriaus vardas: Julė Pranaitytė

304 \$aPilnas autoriaus vardas: Vladislovas Butvila

Galima pateikti tokią pastabą, jeigu ištekliuje nurodyti tik autoriaus inicialai ir jie neatskleidžiami atsakomybės duomenyse laužtiniuose skliaustuose.

1.8.4. Pastabos apie laidą ir bibliografinę istoriją (305)

Pateikiama informacija apie aprašomo ištekliaus laidą ir istoriją (iš kur straipsnis perspausdintas, verstas), apie publikacijos tęstinumą (kada pradėta spausdinti, ar bus tęsinys, kur pabaiga), apie garso ar vaizdo įrašo įrašymo vietą, laiką ir kt.			
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
305	Pastabos apie laidą ir bibliografinę istoriją	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis; laikraščiams, jei nurodyta, reikia parašyti (ir) datą ir numerį.

Pavyzdžiai

305 \$aPerspausdinta iš: Mokslas ir gyvenimas, 2005, Nr. 5

305 \$aPerspausdinta iš: Rytas, 1935, kovo 18 (Nr. 63)

305 \$aPerspausdinta iš: Rašytojas ir cenzūra. Vilnius, 1992, p. 356–368

305 \$aPerspausdinta iš: Ozolas R. Per lėtinį bankrotą. Vilnius, 2011

305 \$aVertimas iš: Øyehaug, Gunnhild. Knutar+. Oslo: Kolon, 2012

305 \$aVertimas iš: Jaroszewicz J. Obraz Litwy pod względem jej cywilizacyi, od czasów najdawniejszych do końca wieku XVIII. Wilno, 1844. Cz. 1, Litwa pogańska, p. 177–199

305 \$aLaisvas vertimas iš rankraščio: Etwas ueber zwei Heimatmenschen

305 \$aVertimas iš: <https://gorky.media>

305 \$aVertimas iš: Gość niedzielny, nr 32

305 \$aOriginali antraštė: Rainfarn

305 \$aEilėraštis išspausdintas straipsnyje: „Draugijos narių veiksniai“
Pastaba, kai aprašomas kūrinys ar kt. publikuojamas kitoje publikacijoje.

305 \$aBus daugiau
Pastaba aprašant publikacijos pradžią.

305 \$aTęsinys. Pradžia: Nr. 5

305 \$aTęsinys. Pradžia: rugpj. 8

305 \$aTęsinys. Pradžia: 2000, Nr. 9
Pastabos aprašant publikacijos tęsinį kituose ištekliuose numeriuose, bet ne publikacijos pabaigą.

305 \$aPabaiga. Pradžia: 2001, Nr. 5
Pastaba aprašant paskutinę publikacijos dalį – pabaigą. Metai ir tęsinio, ir pabaigos atveju, nurodomi, jei aprašomos publikacijos išleidimo metai nesutampa su jos pradžios publikavimo metais.

305 \$aĮrašyta Vilniaus paveikslų galerijoje 2002 m.

305 \$aĮrašyta 1990 m.

1.8.5. Pastabos apie fizinius duomenis (307)

Rašomos, jeigu kataloguojamas išteklius, turintis elektroninę versiją, ir norima pateikti į ją nuorodą.			
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
307	Pastabos apie fizinius duomenis	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis; rašomos pastabos apie prieigą kitoje laikmenoje

Pavyzdys

307 \$aTaip pat prieinama: <http://musuzodis.lt/mz/202010/str04.htm>

1.8.6. Pastabos apie atsakomybę (314)

Rašomos pastabos apie asmenis, kurie turi atsakomybę už straipsnį ir niekur kitur įrašė neminėti (pavyzdžiui, autoriai turinyje, diskusijų, pokalbių autoriai ir t. t.).

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
314	Pastabos apie atsakomybę	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis

Pavyzdžiai

200 1 \$aKas yra literatūros provincija?\$esvarstymai

314 \$aAutoriai: Ramūnas Klimas, Marcelijus Martinaitis, Jurga Ivanauskaitė, Stasys Stacevičius, Gintaras Grajauskas

200 1 \$aIštalija atsities, o pasaulis bus jau ne toks, koks buvo \$e[Italijos lietuvių pasisakymai apie gyvenimą raudonojoje pandemijos zonoje]

314 \$aAutoriai: Paulius Jurkevičius, Jurga Jurkevičienė, Rūta Paparytė, Aida Skorupskaitė, Vitalija Linkienė

200 1 \$aAutorzy „niech żyją nam“! \$e[wspomnienia]

314 \$aAutoriai: Alwida Bajor, Alicja Dzisiewicz, Halina Turkiewicz

200 1 \$aAr gresia antrasis lietuviškos spaudos draudimas? \$e[diskusija] \$f[diskusiją vedė] Gediminas Jakavonis

314 \$aAutoriai: Povilas Urbšys, Jonas Rudzinskas, Dainius Radzevičius, Gražina Šmigelskienė

200 1 \$aKoks turėtų būti sveikatos sistemos lyderis? \$e[pasisakymai] \$f[užrašė] Greta Vanagienė, Eimantas Šaulitis

314 \$aAutoriai: Feliksas Jankevičius, Ilona Volskienė, Paulius Kibiša, Evaldas Navickas, Rūta Liutkevičienė, Alvydas Laiškonis

200 1 \$aValstybinės vaistinės. Ar reikia jų Lietuvai? \$e[pasisakymai] \$f[užrašė] Virginija Grigaliūnienė

314 \$aAutoriai: Eugenijus Gentvilas, Jurgis Razma, Raimundas Martinėlis, Kristina Nemaniūtė-Gagė, Darius Kaminskas

1.8.7. Vidinių bibliografijos rodyklių (rodyklių) pastaba (320)

Rašoma pastaba apie prie straipsnio pateiktą bibliografiją, rodyklę, bibliografines išnašas.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
320	Vidinių bibliografijos rodyklių (rodyklių) pastaba	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis

Pavyzdžiai

320 \$aBibliografija išnašose

320 \$aBibliografija: 31 pavadinimas

320 \$aBibliografija: 8 pavadinimai ir išnašose

1.8.8. Pastaba apie atlikėjus (projekcinė ir vaizdo medžiaga bei garso įrašai) (323)

Nurodomi dalyvių, atlikėjų ar atlikėjų grupių vardai ir atlikimo priemonės.			
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
323	Pastaba apie atlikėjus	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis kiekvienai dalyvių, atlikėjų ir t. t. kategorijai; naudojamas įrašuose iš garso, vaizdo išteklių
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis

Pavyzdžiai

200 1 \$aMielas vaike \$dLes anges dans nos campagnes \$etradicinė giesmė, Prancūzija \$faranž. Indrė Stakvilė Ehrhardt \$gliet. teksto aut. Žana Jablonskytė-Gudaitienė \$zfra

323 \$aAtlikėjai: Žana Jablonskytė-Gudaitienė, Kamilė Jurgelevičiūtė, Aleksandra Gerasimovič, Elzė Jurkutė, Serafima Ivanova, Ugnė Bernatonytė, Skirmantė Balčiūnaitė, Indrė Jurgelevičiūtė, vokalistai ; Gediminas Žilys, gitara, kanklės ; Remigijus Rancys, fleita ; Ingrida Spalinskaitė, trikampis, varpeliai, vėjo varpeliai, žvangulis, kratukas ; Indrė Stakvilė Ehrhardt, programavimas, smuikas
Atlikėjai atskiriami kableliais. Jeigu nurodoma atlikimo priemonė, ji atskiriama kableliu, o atlikėjai atskiriami kabliataškiais.

200 1 \$aTremors (1999) \$efortepijonui ir 9 instrumentams \$fGintaras Sodeika

323 \$aAtlikėjai: Petras Geniušas, fortepijonas ; Domas Memėnas, trimitas ; Skirmantas Sasnauskas, trombonas ; Saulius Astrauskas, mušamieji ; Arnoldas Gurinavičius, kontrabosas ; Vilniaus pučiamųjų kvintetas (Mindaugas Juozapavičius, fleita ; Linas Šalna, obojus ; Romualdas Taločka, klarnetas ; Zigmantas Augaitis, voltorna ; Šarūnas Kačionas, fagotas), dirigentas Julius Geniušas
Jeigu yra kolektyvas ir nurodoma jo sudėtis, ji pateikiama lenktiniuose skliaustuose po kolektyvo vardo.

1.8.9. Pastaba apie turinį (327)

Tai gali būti turinio sąrašas (išsami pastaba, išsamumo indikatorius reikšmė - 1) arba pastaba apie aprašomos publikacijos papildymus, tokius kaip priedas, kitas su aprašoma publikacija susijęs, kartu su ja publikuojamas atskiras dokumentas (neišsami pastaba, išsamumo indikatorius reikšmė - 0). Turinio sąrašas pateikiamas tada, kai su bendra antrašte publikuojami keli vieno autoriaus straipsniai (kūriniai) arba atskirų autorių straipsniai (kūriniai), pasisakymai su atskiromis antraštėmis. Tokia pastaba pradedama žodžiu „Turinys“ ir po jo einančiu dvitaškiu (:). Turinio pastaba apie pateikiamą priedą, kitą dokumentą (dažnai turintį savarankišką antraštę ir kitą autorystę) pradedama žodžiais „Turinyje“ arba „Su priedu“ ir po jų einančiu dvitaškiu (:). Struktūros indikatorius reikšmė specialiojoje formoje automatiškai yra „Nestruktūrinė pastaba“. Ši reikšmė ir naudojama.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
327	Pastaba apie turinį	Indikatorius 1: Išsamumo indikatorius	0 Pastaba apie turinį neišsami	Nepasikartojantis; išsamumo indikatorius pasirenkamas pagal tai, kokia pastaba rašoma
			1 Pastaba apie turinį išsami	
		Indikatorius 2: Struktūros indikatorius	Tarpas Nestruktūrinė pastaba	Struktūros indikatorius - visada „Nestruktūrinė pastaba“
			1 Struktūrinė pastaba	
\$a	Pastabos tekstas	-		Pasikartojantis

Pavyzdžiai

- 200 1** \$aŠ nepublikuotų eilėraščių \$e[eilėraščiai] \$fJonas Strielkūnas
- 327 1** \$aTurinys: Donelaitis ; Vaikystė lygumoj ; Be drobių rašto ; Rūgijūtis Berklainiuos ; Širvėna ; Palėvenėj ; Nevėžis ; Tėvui
- 200 1** \$aDiskusija „Tęstinis kultūros darbuotojų mokymas – poreikis ar būtinybė“
- 327 1** \$aTurinys: Tęstinio mokymo samprata / L. Vilkončius. Biurokratija / J. Liupkevičius
- 200 1** \$aČiurlioniškos akvarelės \$fK. Kavecko muzika \$gJ. Nekrošiaus žodžiai
- 327 1** \$aTurinys: 1. Raigardas ; 2. Ratnyčėlė ; 3. Pasaka ; 4. Jūra. Finalas
- 200 1** \$aFour unsingular pieces \$fJonas Švedas
- 327 1** \$aTurinys: 1. Introduction and Theme ; 2. Unison ; 3. Saraband ; 4. Perpetuo
- 200 1** \$aRinkimų pažadus sukabino ant tvorų \$fLina Dranseikaitė
- 327 0** \$aaTurinyje: Noras būti matomiems verčia improvizuoti / Arijus Katauskas
- 200 1** \$aŠkili kalbininkė ir neatskleista poetė \$eprofesorės Aldonos Platukytės-Paulauskienės 85-jam gimtadieniui \$fJonas Palionis
- 327 0** \$aaTurinyje: Kai žodžių nereikia ; Dviskaita ; Gramatika... : [eilėraščiai] / Aldona Platukytė-Paulauskienė
- 200 1** \$aAr bus apginta J. Basanavičiaus premija?
- 327 0** \$aaTurinyje: Atviras laiškas Ministrui Pirmininkui Sauliui Skverneliui dėl Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos / Jonas Rudzinskas, Dalia Urbanavičienė, Rūta Čėsniėnė, Birutė Valionytė
- 200 1** \$aProtestantiška tradicija ir evangeliška giesmė Mažojoje Lietuvoje \$fDaiva Kšanienė
- 327 0** \$aaTurinyje: Vydūno įnašas į evangeliškos giesmės plėtotę
- 200 1** \$aDas Memelland \$fClaudia Sinnig
- 327 0** \$aaTurinyje: Die fliegenden Toten / Ludvig Bechstein
- 200 1** \$aMetiniams pradedamųjų mokyklų mokytojų kursams įstatai \$fA. Smetona, Valstybės Prezidentas; P. Leonas, Ministerio Pirmininko pavaduotojas, Vidaus reikalų ministeris
- 327 0** \$aaTurinyje: Priedas 1: Mokslo dalykų lentelė
- 200 1** \$aXVIII a. Scipionų vario raižinių kolekcija \$fAistė Paliušytė
- 327 0** \$aaTurinyje: Priedas: 1792 m. vario raižinių sąrašas
- 200 1** \$aLietuvos politinio elito vaizdiniai piliečių akimis \$fJustina Vaičiukynaitė
- 327 0** \$aaSu priedu: Anonimizuotas informantų sąrašas pagal deskriptyvines socialines charakteristikas
- 200 1** \$aVilniaus miestiečių studijos Lietuvos ir užsienio aukštosiose mokyklose XVII–XVIII a. pirmojoje pusėje \$fVioleta Pansevič
- 327 0** \$aaSu priedu: Vilniečių studentų užsienio mokymo įstaigose sąrašas

Pastaba. 327 lauke naudojami tokie patys skyrybos ženklai, kaip ir tarp 200 lauko a, c, d, e, f, g polaukių, kuriuos sugeneruoja programinė įranga ir kurie atitinka ISBD taisykles: tarp skirtingų antraščių rašomi kabliataškiai paliekant tarpus iš abiejų pusių (tai bibliografinio aprašo skiriamasis ženklas, o ne gramatinis); kūriniai su skirtingais atsakomybės duomenimis atskiriami taškais; tarp antraštės ir atsakomybės duomenų rašomas įstrižas brūkšny; jei rašoma paantraštė, prieš ją dedamas dvitaškis paliekant tarpus iš abiejų pusių.

1.8.10. Santrauka ar anotacija (330)

Išsami, apibrėžtos struktūros santrauka (anotacija) kuriama visiems straipsniams, išskyrus grožinius, meninius žanrus, nebent aprašomi kūriniai turi svarbią politinę ar kt. potekstę. Santrauka (anotacija) rašoma katalogavimo kalba (lietuvių), nepriklausomai nuo aprašomo straipsnio kalbos. Žodžiai netrumpinami, nes tai sunkina paiešką, teksto suvokimą.

Santrauka (anotacija) turi būti aiški, sklandi, vientisa, logiškai nuosekli, stilistiškai ir gramatiškai taisyklinga, nedviprasmiška straipsnio tematikos atžvilgiu.

Joje turi būti pateikiami asmenvardžiai ir vietovardžiai, apie kuriuos rašoma straipsnyje. Visi asmenų, apie kuriuos rašoma ar kurių pateikiamos mintys, nuomonės tiesiogine kalba, vardai turi būti atitinkamai įrašomi dalyko (600) arba antrinės atsakomybės (702) laukuose, visi vietovardžiai įrašomi kaip reikšminiai žodžiai.

Šiame lauke pažymima, ar tai užsakomasis straipsnis. Užsakomojo straipsnio bibliografiniame įrašė reikia įrašyti reikšminį žodį *Straipsniai, užsakomieji*.

Nekrologų, natų, vaizdo ir garso įrašų dalių santraukos nekuriamos.

Nacionalinės bibliotekos Informacijos politikos ir analitikos skyriaus parengta išsamios santraukos parengimo metodika pateikta 5 priede.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
330	Santrauka ar anotacija	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis

Pavyzdžiai

200 1 \$aJuodosiomis gulbėmis džiaugsimės iki pirmojo ledo \$fGreta Stočkienė

330 \$aRokiškio krašto muziejaus tvenkinyje esančios juodosios gulbės čia bus iki pirmojo ledo. Pasak Krašto muziejaus Ūkio skyriaus vedėjo Valentino Skeirio uždarytiems pauščiams nėra gerai, todėl kuo ilgiau laikomos laisvėje. Krašto muziejus dėkingas UAB „Martko“ savininkui Haroldui Pupkui už dovanojamus kombinuotus lesalus gulbėms.

200 1 \$aJaunieji šauliai apgynė čempionų vardą \$fDovidas Jonušas

330 \$aRugsėjo 16-19 dienomis vyko Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) XXII jaunųjų šaulių žaidynės. Žemaitijos šaulių 8-oji rinktinė tapo absoliučiais žaidynių nugalėtojais antrą kartą iš eilės. Ypač pasižymėjo du jaunieji Plungės šauliai: Tadas Narkus ir Julius Gužauskas.

200 1 \$aDeltuvoje - turtinga kultūrinė programa \$fDaiva Stimburienė \$gDainiaus Vyto nuotr.

330 \$aUkmergės rajone, Deltuvoje - Lietuvos mažojoje kultūros sostinėje - praėjęs savaitgalis buvo itin gausus renginių. Deltuvos Švč. Trejybės bažnyčioje vyko profesionalios muzikos festivalio „Muzikinis rugpjūtis Deltuvoje“ antrasis koncertas - sakralinės muzikos valanda su operos solistais Edmundu Seiliumi, Sandra Lebrikaite ir Kauno kameriniu orkestru, buvo atidaryta ukmergiškio fotografo Dainiaus Vyto darbų paroda „Kartos kartu“, sekmadienį vyko Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų atleidai.

1.8.11. Anotacija kitiems LIBIS dalyviams (339)

Anotacijos (santraukos) tekstas bibliografiniame įrašė išskaidomas dviejuose laukuose, todėl sistema papildyta nauju UNIMARC 339 lauku, skirtu įrašyti anotacijai ar santraukai, kurias rengia kitos LIBIS dalyvės, t. y. apskričių ir rajonų savivaldybių viešosios bibliotekos, Lietuvos medicinos ir Aklųjų bibliotekos. Bibliotekos parengia jų poreikius atitinkančias anotacijas, dėmesys ypač skiriamas kraštotyrinei tematikai.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
339	Anotacija	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bendroji pastaba (300)

Pastabos apie koduotą informaciją (302)

Pastabos apie antraštę ir atsakomybės duomenis (304)

Pastabos apie laidą ir bibliografinę istoriją (305)

Pastabos apie atsakomybės duomenis (314)

Pastabos apie turinį (327) Indikatoriaus 1: 1 - Pastaba yra išsamī Indikatoriaus 2: Nestrūktūruota pastaba

Santrauka ar anotacija (LNB padaliniai) 330

Santrauka ar anotacija (kiti LIBIS daliniai) 339

1.8.12. Sistemos reikalavimų pastaba (elektroniniai ištekliai) (337)

Aprašant publikacijas iš elektroninių išteklių, paprastai naudojamas prisegtukas su straipsnio elektronine versija, o šio lauko, kuris skirtas internetiniam adresui įrašyti, naudoti nerekomenduojama. Lauke įrašyti duomenys parodo, kad išteklis yra elektronine forma. Jeigu prisegtuko naudoti negalima, tų įrašų, kurie prieinami per interneto nuorodą (URL), internetinį adresą rekomenduojama pateikti 856 lauke. Lauko pildymo taisyklė pateikta prie 856 lauko aprašymo.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
337	Sistemos reikalavimų pastaba (elektroniniai ištekliai)	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Pastabos tekstas	-	Nepasikartojantis
\$u	Universalusis ištekliaus identifikatorius	-	Pasikartojantis; rašomas interneto adresas

Straipsnio įrašas iš elektroninio ištekliaus naudojant prisegtuką:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Pradžia / Katalogai / Bibliotekos katalogas / Jungtinis katalogas

Jungtinis katalogas IMPORTUOTI KURTI NAUJĄ

Įrašo identifikatorius: LIBIS00000051519

Pavadinimas ↑
 Atspindžiai.lt : interneto dienraštis / UAB "Emduva" - Kasiadorys : UAB "Emduva". [2021]-
 Rodyti daugiau
 Atsakingas požiūris į darbuotojus // 2021, liep. 29

Įrašų atitinkancijų kriterijus: 1 Rodyti įrašų puslapyje: 80 1-1 iš 1

UNIMARC ISBD PRISEGT

Prisegtukai

Elektroniniai dokumentai

Atsakingas požiūris į darbuotojus.pdf

Dokumento tipas: pilnas dokument... Fizinio tipo: Vieša prieiga

Elektroninė knyga

Įrašų nėra

Pavyzdys

200 1 \$aKasiadoryse atgims dar vienas pastatas \$fVilma Žilionytė

337 \$aPrieigos būdas:World WideWeb \$uhttps://www.atspindžiai.lt/kasiadoryse-atgims-dar-vienas-pastatas

1.9. ĮRAŠŲ RYŠIO BLOKAS (4)

Naudojami laukai

1.9.1. Vienetas (463)

Šis ryšio laukas naudojamas išteklius sudedamajai daliai susieti su ištekliumi, kuriame ji publikuojama. Lauke įterpiamas šio išteklius bibliografinio įrašo identifikacinis numeris ir 200 lauko **\$v** polaukis, kuriame nurodoma dalies vieta ištekliuje (pavyzdžiui, numeris, data, puslapiai). Knygų, natų leidinių, tęsiamųjų išteklių dalių (tomų, numerių, knygų, sąsiuvinų ir kt.), turinčių atskirą bibliografinį įrašą, dalių nurodomi tik puslapiai, vaizdo ir garso įrašų – numeriai. Publikacijų iš žurnalų įrašuose šiame polaukyje nurodomi žurnalo išleidimo metai, numeris, puslapis (-iai). Jei žurnale nurodytas ne tik jo numeris, bet ir išleidimo data, ji nurodoma lenktiniuose skliaustuose po numerio. Publikacijų iš laikraščių įrašuose **\$v** polaukyje duomenys nurodomi tokia seka: išleidimo metai, data, puslapis (-iai). Dažniausiai laikraščio numeris nenurodomas, bet jei nurodomas, jis rašomas lenktiniuose skliaustuose po datos. Gali būti nurodomas iki 1940 m. išleistų arba rečiau išeinančių laikraščių numeris arba kai numeracija yra tik numeriais.

Jei nežinoma, ar aprašomas leidinys laikytinas laikraščiu ar žurnalu, ir abejojama, kokie duomenys turi būti pateikti po leidinio išleidimo metų, tai patikrinti galima pažiūrėjus į jo bibliografinio įrašo UNIMARC **110 lauko a polaukio reikšmes: a - žurnalas, c - laikraštis, z - kita (tęsiamieji ištekliai)**. Visų šaltinio numeracijos elementų eilės tvarką, kuria jie turi būti parašyti ir 463 lauke, galima pasitikrinti šaltinio, iš kurio aprašoma publikacija, įrašo UNIMARC formatu 207 lauke. Kartais ji keičiasi, todėl reikia atkreipti dėmesį, kaip rašyti būtent tą numerį, kurio publikacija aprašoma. Prie metinės numeracijos skliaustuose pateikta tęstinė numeracija 463 lauke nerašoma, nesvarbu, koks išteklis.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
463	Ryšio laukas Vienetas	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Nepasikartojantis
		Indikatorius 2: Pastabos indikatorius	Indikatoriaus reikšmė visada 1
		0 : Pastaba nebus sukurta	
		1 : Pastaba bus sukurta	

\$1	Ryšio duomenys	-	Nepasikartojantis
------------	----------------	---	-------------------

Ištekliaus, parengto pagal LIBIS išteklių sudarymo vadovo rekomendacijas, paieška Jungtiniame kataloge

Atlikus paiešką Jungtiniame kataloge ir radus kelis to paties pavadinimo šaltinius, pasirenkamas tas šaltinis, kurio įrašo identifikacinio numerio (001 lauko) pradžia **C1B**. Jeigu įrašo identifikacinio numerio (001) lauko pradžia **LIBIS, 801 lauko \$b turi būti C1**.

Pavyzdžiai

001C1BLNB00000015

2001 \$aLietuvos rytas \$eLietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komiteto laikraštis \$fredaktorius Gedvydas Vainauskas

801 0\$aLT \$bLNB \$c19960104

801 2\$aLT \$bC1B \$c19991129

801 2\$aLT \$bC1 \$c20220107

001C1BLNB000000292

2001 \$aKlaipėda \$eLKP Klaipėdos miesto komiteto ir miesto Liaudies deputatų tarybos laikraštis \$fredaktorius A. Stanevičius

801 0\$aLT \$bLNB \$c19960129

801 2\$aLT \$bC1B \$c20000218

801 2\$aLT \$bC1 \$c20220105

001C1BLNB00000205

2001 \$aAnkšta \$elaikraštis Anykščių rajono visuomenei \$fredaktorius Tautvydas Kontrimavičius

801 0\$aLT \$bLNB \$c19960129

801 2\$aLT \$bC1B \$c20000208

801 2\$aLT \$bC1 \$c20220107

001LIBIS000000043508

2001 \$aSietuvos \$eKelmės krašto kultūros ir istorijos žurnalas \$fvisuomeninė redakcinė kolegija: Egidijus Ūksas (pirmininkas) ... [et al.]

801 0\$aLT \$bC1 \$c20211027

Sąsaja su šaltiniu kuriant įrašą specialiuoju šablonu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys Įrašo etiketė / etiketė naa2 22 450 <> K P

RYŠYS APRAŠAS (A) UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BĮ KODAI VARDAI DALYKAI

ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

ŠALTINIS NUMERIS RECENZUJA

Šaltinis

Pasirenkamas veiksmas *Ryšys su šaltiniu*.

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS

Paieška Paieška

lietuvas rytas

Frazės pradžia

Autorius

Frazės pradžia

Tema

Frazės pradžia

Bet koks žodis

Frazės pradžia

ISBN, ISSN, ISMN

Leidejas

Lietuvos rytas : Lietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komiteto laikraštis / redaktorius Gedvydas Vainauskas. - Vilnius : Lietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komitetas, 1990. - ISSN 1392-2351. - UDK: 3(474.5)(054)

Redyti daugiau

Lietuvos rytas [Mikrofilmas] - Vilnius, 1990. - ISSN 1392-2351

Lokomos reklama : reklamos laikraštis / redaktorius Vaidas Byla. - Vilnius : Reklamos agentūra "Lokne", 1993-1996. - ISSN 1392-950X. - UDK: 659-131-72(474.5)(054)

Mes - už Lietuvą. - Vilnius, 2011. - ISSN 2029-7912

Mes! - Vilnius, [1991]-1994

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Norint susieti su šaltiniu, atliekama to šaltinio paieška ir naudojant mygtuką *Patvirtinti* sukuriama sąsaja.

Sąsaja su šaltinio numeriu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys Įrašo etiketė / etiketė naa2 22 450 <> K P

RYŠYS APRAŠAS (A) UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BĮ KODAI VARDAI

DALYKAI ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

ŠALTINIS NUMERIS RECENZUJA

Šaltinis

Lietuvos rytas : Lietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komiteto laikraštis / redaktorius Gedvydas Vainauskas. - 1990, saus. 1 (Nr. 1(11406))-1991, saus. 18 (Nr. 9(11636)); 1991, saus. 22 (Nr. 10)-1991, gruod. 31 (Nr. 214); 1992, saus. 3 (Nr. 1(437)) - Vilnius, 1990. - ISSN 1392-2351. - UDK 3(474.5)(054)

Metas	Metinis tiražas	Numerių skaičius	Vienkarinis tiražas	Numeris	Išsėsinė numeracija	Antraštė	Skelbimo data
2021	0	246	0	2021, Nr. 154			
2020	0	319	0	2021, Nr. 109	8727		2021-09-25
2019	0	505	0	2021, Nr. 116	8733		2021-09-28
2018	0	505	0	2021, 88			
2017	0	506	0	2021, 90			
2016	0	509	0	2021, Nr. 119	8737		2021-10-19
2015	0	508	0	2021, Nr. 116	8736		2021-10-16
2014	0	554	0	2021, Nr. 117	8735		2021-10-14
2013	0	605	0	2021, Nr. 116	8734		2021-10-12

Pasirenkami reikalingi metai, numeris ir naudojant mygtuką *Patvirtinti* sukuriama sąsaja.

Susiejus su šaltiniu į šaltinio *langelį* automatiškai įrašomas šaltinio įrašas, susiejus su numeriu, į šaltinio *dalis langelį* automatiškai įrašomas šaltinio numeris. Duomenis šiame langelyje reikia pakeisti (redaguoti) pagal galiojančias šaltinio dalies rašymo taisykles, *pasirinkto numerio langelyje* atsiranda tik šaltinio numeris.

Sąsaja su šaltiniu (463 lauko užpildymas) kuriant įrašą UNIMARC forma:

Įterptinių laukų sąrašė pasirenkamas veiksmas *Įterpti 4 bloko lauką*.

Įterpti lauką iš 4 bloko

451	Kitas laidas toje pačioje laikmenoje	Ne	Ne	Ne	☐
452	Kita laida kitoje laikmenoje	Ne	Ne	Ne	☐
455	Reprodukcija iš	Ne	Ne	Taip	☐
456	Reprodukcija	Ne	Ne	Ne	☐
463	Vienetas	Taip	Ne	Taip	☐

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Įterpiamas iš 4 bloko laukų 463 laukas.

Pasirinkti įterptinius laukus laukui 463

Kodas	Pavadinimas	Privalomas	Unikalus	Užpildyti polaukiai	Pasirinkti
001	Įrašo identifikatorius	Ne	Taip		☐
010	Tarptautinis standartinis knygos numeris (ISBN)	Ne	Ne		☐
011	Tarptautinis standartinis serialinio išteklaus numeris (ISSN)	Ne	Ne		☐
012	Identifikuojanti žyma (fingerprintas)	Ne	Ne		☐
016	Tarptautinis standartinis muzikos įrašo kodas (ISRC)	Ne	Ne		☐
036	Muzikos kūrinio incipitas	Ne	Ne		☐

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Pasirenkamas įterptinis 001 laukas 463 laukui.

Pasirinkti įterptinius laukus laukui 463

182	Koduotų duomenų laukas: priemonės tipas	Ne	Ne		☐
199	El. privalomojo egzemplioriaus papildomi duomenys	Ne	Taip		☐
200	Antraštė ir atsakomybės duomenys	Taip	Taip		☐
203	Turinio forma ir priemonės tipas	Ne	Ne		☐
205	Laidos duomenys	Ne	Ne		☐

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Pasirenkamas įterptinis laukas 463 laukui, t. y. 200 laukas.

Įterptinio lauko duomenys

Laukas	Ind1	Ind2	Polaukis
463		1	1
200	1		a
			e
			f
			v

Polaukis a: Antraštė ir atsakomybės duomenys / Pagrindinė antraštė

Polaukis e: Paantraštė

Polaukis f: Pirmieji atsakomybės duomenys

Polaukis v: Tomo numeris
2021, spal. 25, p. 3

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Įterptinio 200 lauko \$v polaukyje įrašoma šaltinio data, numeris, puslapiai. Susiejus su šaltinio numeriu, 200 lauko \$v polaukyje automatiškai įrašomas šaltinio numeris. Duomenis šiame langelyje reikia pakeisti (redaguoti) pagal galiojančias šaltinio dalies rašymo taisykles.

Laukas	Ind1	Ind2	Polaukis
463		1	1
			1
			1

Vienetas / Sieties duomenys

001C1BLNB00000015 2001 \$aLietuvos rytas \$eLietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komiteto laikraštis \$fRedaktorius Gedydas Vainauskas 207 0\$a1990, saus. 1 (Nr. 1(11406))-1991, saus. 18 (Nr. 9(11636)) \$a1991, saus. 22 (Nr. 10)-1991, gruod. 31 (Nr. 214) \$a1992, saus. 3 (Nr. 1(437))- 210 \$aVilnius \$cLietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komitetas \$d1990-2100 \$aVilnius \$cLietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komitetas \$d1990 2101 \$aVilnius \$cLietuvos rytas \$d1990-

Sieties duomenys

2001 \$v2021, spal. 28, p. 3

Šaltinis ir šaltinio dalis (Nr., datos), parašyti UNIMARC forma.

Sąsaja su šaltinio numeriu:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINE BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys Įrašo etiketė / etiketė naa2 22 3 450

V D A R K N 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Polaukis a: Santrauka ar referatas (kiti LIBIS sistemos dalyviai) / Santraukos ar anotacijos tekstas *

Polaukis 1: Vienetas / Sieties duomenys

001C1BLNB00000015 2001 \$aLietuvos rytas \$eLietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komiteto laikraštis \$fRedaktorius Gedydas Vainauskas 203 \$aTekstas \$bregimasis \$ctiesiogiai suvokiamas 207 0\$a1990, saus. 1 (Nr. 1(11406))-1991, saus. 18 (Nr. 9(11636)) \$a1991, saus. 22 (Nr. 10)-1991, gruod. 31 (Nr. 214) \$a1992, saus. 3 (Nr. 1(437))- 210 \$aVilnius \$cLietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komitetas \$d1990-2100 \$aVilnius \$cLietuvos komunistinės jaunimo sąjungos Centro Komitetas \$d1990 2101 \$aVilnius \$cLietuvos rytas \$d1990-283 \$aTomas \$zrdacarrier

Sieties duomenys

2001 \$v2022, saus. 12

Polaukis a: Nekontroliuojami dalykiniai terminai / Dalykinis terminas

000 100 200 300 400 500 600 700 800 900

ATŠAUKTI IŠSAUGOTI

Įterptinių laukų sąrašė pasirenkamas veiksmas *Sieti su numeriu*.

libis

Katalogas Laidybos statistika Komplektavimas Skaitytojų aptarnavimas Autoritetiniai įrašai Administravimas

Pasirinkite numerį

Metai	Metinis tiražas	Numerių skaičius	Vienkartinis tiražas	Numeris	Ištininė numeracija	Antraštė	Skelbimo data
2022	0	29	0	☐ 2022, Nr. 29	8795		2022-03-10
2021	0	154	0	☐ 2022, Nr. 28	8794		2022-03-08
2020	0	165	0	☐ 2022, Nr. 27	8793		2022-03-05
2019	0	255	0	☐ 2022, Nr. 26	8792		2022-03-03
2018	0	255	0	☐ 2022, Nr. 25	8791		2022-03-01
2017	0	254	0	☐ 2022, Nr. 24	8790		2022-02-26
2016	0	257	0	☐ 2022, Nr. 23	8789		2022-02-24
2015	0	255	0	☒ 2022, Nr. 22	8788		2022-02-22
2014	0	301	0	☐ 2022, Nr. 21	8787		2022-02-19
2013	0	304	0	☐ 2022, Nr. 20	8786		2022-02-17

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Pasirenkami reikalingi metai, numeris ir naudojant mygtuką *Patvirtinti* sukuriama sąsaja.

Sąsaja su šaltiniu (463 lauko užpildymas) kuriant įrašą UNIMARC forma, pradžioje naudojant veiksmą *Sieti su numeriu*:

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė naa2 22 3 450

V D A R P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Laukas Ind1 Ind2 Polaukis Bendrai tvarkomi duomenys / Bendrai tvarkomi duomenys

100 a 20220314#####lit#50 # Sieti su numeriu

Laukas Ind1 Ind2 Polaukis Ištekliaus kalba / Teksto, garso takelio ir t.t. kalba / 0: Kalbos kodas *

101 Ind1 * a

Laukas Ind1 Ind2 Polaukis Antraštė ir atsakomybės duomenys / Pagrindinė antraštė *

200 1 a

000 100 200 300 400 500 600 700 800 900 ATŠAUKTI IŠSAUGOTI

Taip sieti su šaltiniu galima, jeigu serialinis leidinis yra registruotas Komplektavimo posistemėje.

Atlikę veiksmą *Sieti su numeriu* gauname šaltinio paieškos langą. Visi kiti veiksmai pateikti *Sąsajos su šaltiniu (463 lauko užpildymas) kuriant įrašą UNIMARC forma aprašyme*.

1.9.2. Serialinių išteklių šaltinio dalies pateikimo bendrosios taisyklės ir pavyzdžiai

Laikraščių numeracijai nurodyti pirmenybė teikiama datai, numeris paprastai nenurodomas, o jeigu reikia, pateikiamas skliausteliuose. Jeigu laikraščio numeracija žymima tik numeriais, mėnesiais ir numeriais, apraše tai ir pateikiama. Datoje mėnuo trumpinamas, o jeigu nurodomas tik mėnuo, netrumpinama, pavyzdžiui, *saus. 5*, bet *sausis*. Kaip trumpinti mėnesius, pateikiama šios metodikos priede.

Pavyzdžiai

463 1\$1001C1BLNB0000043B \$12001 \$v2021, rugpj. 10, p. 4

463 1\$1001C1BC10000561047 \$12001 \$v2016, kovo 18/24, p. 13

463 1\$1001C1R0000054300 \$12001 \$v1916, kovo 17 (Nr. 11), p. 2

463 1\$1001C1BLNB003D5EF6 \$12001 \$v2006, vasaris (Nr. 2), p. 2

Jei serialinio ištekliaus **numeracijos žymuo apima daugiau negu vieną numerį, datą, mėnesį, metus**, kurie leidinyje gali būti nurodyti įvairiai, bibliografiniame įrašė vartojamas pasvirasis brūkšnis:

463 1\$1001C1BLNB00278930 \$12001 \$v2021, 4/5 maja, p. 18-19

463 1\$1001C1BLNB0000019C \$12001 \$v2021, rugpj. 5/11, p. 8-9

463 1\$1001C1B0004198070 \$12001 \$v2021, Nr. 7/8, p. 38-40

Žurnalų numeracijai nurodyti pirmenybė teikiama numeriui, tomui, tęstinė numeracija praleidžiama. Data, mėnuo, jeigu reikia, pateikiami skliaustuose:

463 1\$1001C1B0001183039 \$12001 \$v2021, Nr. 8, p. 62-64

463 1\$1001C1BLNB000003B6 \$12001 \$v2017, Nr. 5 (gegužė), p. 33-34

463 1\$1001C1BLNB0197BF0F \$12001 \$v2005, Nr. 1 (saus. 8/14), p. 3

463 1\$1001C1B0001996268 \$12001 \$v2021, Nr. 22 (birž. 3), p. 20-21

Aprašant publikacijas iš **žurnalų ar laikraščių, turinčių tęstinę numeraciją** (neprasidedančią kiekvienais metais nuo Nr. 1), šaltinio dalyje (463 lauke) pirmiausia rašomas numeris ar tomas, o po jo skliaustuose – metai:

463 1\$1001C1B0000051019 \$12001 \$vNr. 16 (2010), p. 122-127

463 1\$1001C1BLNB0030F73E \$12001 \$vVol. 27, no. 1 (2016), p. 13-22

463 1\$1001C1BLNB1F120899 \$12001 \$vIss. 274 (2021), p. 23

Klaidinga leidinio numeracija perrašoma taip, kaip ji pateikta ištekliuje. Po jos laužtiniuose skliaustuose turi būti pateikta taisyklinga, prieš pataisą rašant santrumpą i.e.:

463 1\$1001C1BLNB003D5EF6 \$12001 \$v2019 [i.e. 2020], gegužė (Nr. 5), p. 2

463 1\$1001C1BLNB00946857 \$12001 \$v[Nr.] 94 (2017 [i.e. 2018]), p. 6-12

463 1\$1001C1B0000718198 \$12001 \$vT. 21 [i.e. 20], Nr. 83 (1913, lapkritis), p. 314-315

463 1\$1001C1B0000414177 \$12001 \$v1913, spal. 3 [virš.: spal. 4] (Nr. 20), p. 316

Numeracijos pateikimas, jei ji nesutampa leidinio viršelyje ir viduje.

Jei laikraštis ar žurnalas turi vidinį priedą, kurio atskiras bibliografinis įrašas nekuriamas, jo antraštė pateikiama po datos, numerio:

463 1\$1001C1BLNB0014CC4A \$12001 \$v2021, liep. 28, priedas „Šeimai ir namams“, p. 1, 3

Įrašas iš tęsiamąjo ištekliaus, kurio atskiram tomui sukurtas atskiras įrašas monografiniu lygiu, sąsaja daroma su atskiro tomo įrašu, todėl \$v polaukyje nurodomi tik puslapiai:

Asmeniniai knygų rinkiniai Kauno universiteto bibliotekoje 1923-1950 metais / Nijolė Lietuvnikaitė // Knygotyra. - ISSN 0204-2061. - [T.] 18(25) (1992), p. 57-64.

463 1\$1001LNB0048DC6F_18251992 \$12001 \$vp. 57-64

On the modern teacher's job specification / Gediminas Merkys, Nijolė Čiučiulkienė, Daiva Bubelienė. - Diagr. - Santr. liet. - Bibliogr.: 32 pavad. // Pedagogika. - ISSN 1392-0340. - T. 141, Nr. 1 (2021), p. 113-124.

463 1\$1001LIBIS000000000876 \$12001 \$vp. 113-124

Įrašas iš vienadalės knygos, todėl \$v polaukyje nurodomi tik puslapiai (P. - didžioji raidė, nes ISBD išvedimo šablone tai nauja aprašo sritis, kuri visada pradedama didžiąja raide):

Prigimtinės kultūros ratilai / Viktorija Daujotytė // Prigimtinės kultūros ratilai / Viktorija Daujotytė. - Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2017. - P. 42-56.

463 1\$1001LIBIS-000000080441 \$12001 \$vp. 42-56

Jrašas iš daugiadalės knygos, kurio atskiram tomui sukurtas atskiras įrašas monografiniu lygiu, sąsaja daroma su atskiro tomo įrašu, todėl **\$v** polaukyje nurodomi tik puslapiai (p. – mažoji raidė, nes ISBD išvedimo šablone tai aprašo sritis, kurioje puslapis rašomas po tomo, dalies ir pan. žymėjimo):

1900–1945 m. poezija / Marijus Šidlauskas // Lietuvių literatūros istorija / Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas. – Vilnius : Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, [2010]–. – Kn. 1, p. 13–23.

463 1 \$1 001 C1 B0001445311 \$1 2001 \$vp. 13-23

Jrašas iš vienadalio garso įrašo:

Kęstutis : maršas / Bronius Jonušas ; [atlieka] Vilniaus mokytojų namų žemaičių folkloro ansamblis „Tyklė“, Vitalija Brazaitienė, vadovė. – (03 min., 09 sek.) // Gyvi laisvės dainose / [atlieka] Vilniaus mokytojų namų žemaičių folkloro ansamblis „Tyklė“ . – [Vilnius] : E. Namajūnienė, 2020. – Įr. 2.

463 1 \$1 001 C1 B0004732209 \$1 2001 \$vj. 2

Jrašas iš daugiadalio garso įrašo:

Ežiuko dainelė / m. ž. R. Bočkienės ; dainuoja Nikol. – (01 min., 41 sek.) // Dainų darželis. – [Vilnius] : Muzikinė partija, p 2018–. – D. 6, įr. 12.

463 1 \$1 001 C1 B0004732141 \$1 2001 \$vj. 12

1.9.3. Recenzuojamas išteklius (470)

Šis ryšio laukas naudojamas straipsniui (recenzijai) susieti su recenzuojamu ištekliumi. Recenzijomis nelaikomi atsiliepimai apie knygas, apžvalgos, anotacijos, paminėjimai apie išleidimą, straipsniai apie knygų pristatymus, pokalbiai apie knygas ir pan. Jeigu negalima padaryti sąsajos su recenzuojamu ištekliumi, nes nėra jo bibliografinio įrašo Jungtiniame kataloge, 470 lauką užpildo bibliografas, įterpdamas **200 lauko \$a ir \$f polaukius ir 210 lauko \$a, \$c ir \$d polaukius**.

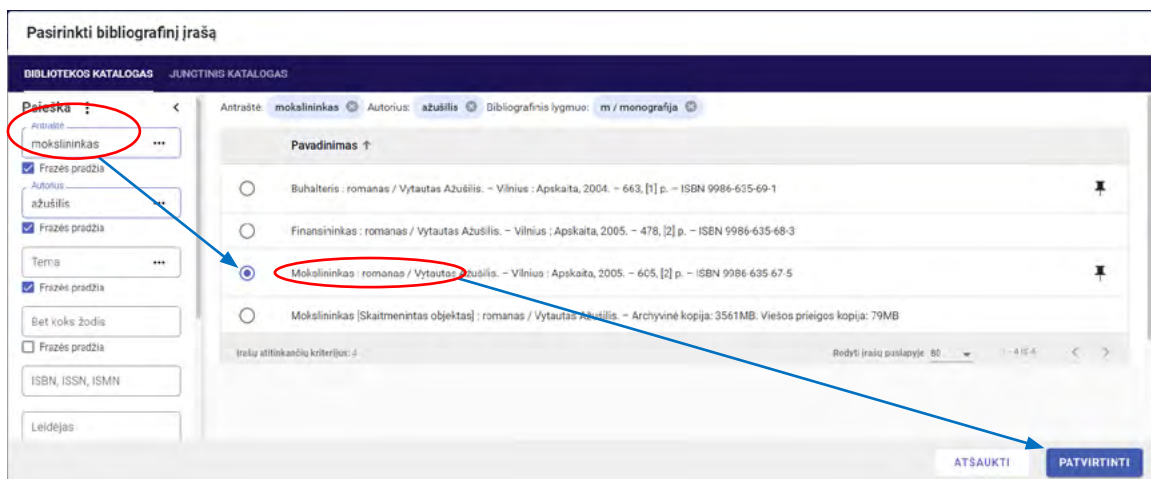
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
470	Recenzuojamas išteklius	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: Pastabos indikatorius	0: Pastaba nebus sukurta 1: Pastaba bus sukurta
\$1	Ryšio duomenys	–	Pasikartojantis; įterpiamas (jei Jungtiniame kataloge yra) recenzuojamo ištekliaus, bibliografinio įrašo identifikacinis numeris arba duomenys apie jį įrašomi ranka

Straipsnio (recenzijos) sąsaja su recenzuojamu ištekliumi kuriant įrašą specialiuoju šablonu:

The screenshot shows the 'Bibliografinio įrašo duomenys' page. At the top, there are navigation tabs: 'BIBLIOTEKOS KATALOGAS', 'JUNGTINIS KATALOGAS', and 'NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA'. Below the title, there are search filters and a 'K' button. A horizontal menu contains tabs: 'Ryšys', 'APRAŠAS (A)', 'UDK', 'PASTABOS', 'SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA', 'IPAS BĮ KODAI', 'VARDAI', and 'DALYKAI'. Below this, there are 'ANTRAŠTĖS' and 'REIKŠMINIAI ŽODŽIAI' sections. At the bottom right, there are three buttons: 'ŠALTINIS', 'NUMERIS', and 'RECEZIJA', with the last one circled in red. Below the buttons, there is a text area containing the entry details: 'Metai : literatūra, kritika, eseistika : Lietuvos rašytojų sąjungos mėnraštis / vyr. redaktorius Juozas Aoutis. – 1991, Nr. 1 (sausis)–. – Vilnius: 1991–. – ISSN 0134-3211. – LDK 821.172(474.5)(051)'. The 'RECEZIJA' button is highlighted with a red circle.

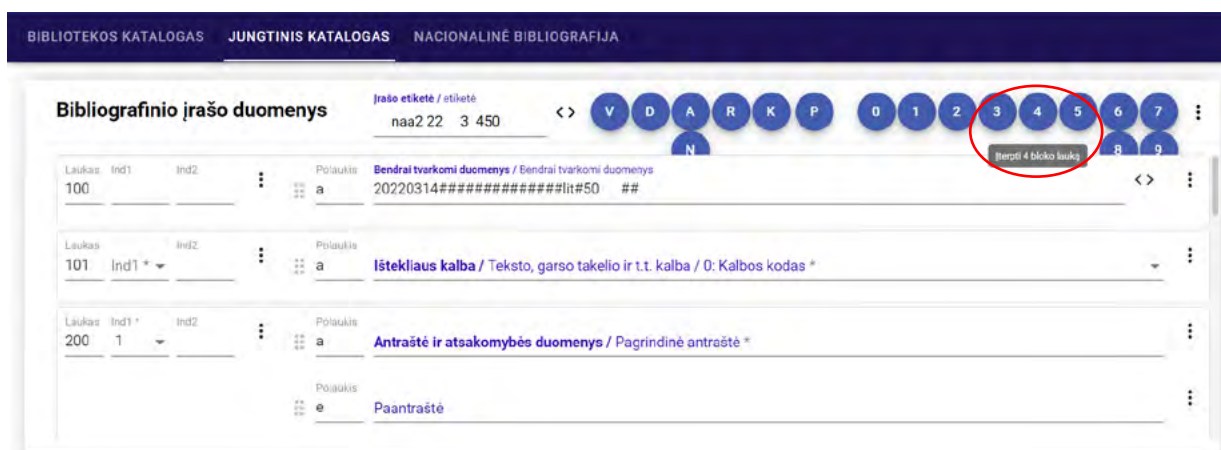
Atliekama recenzuojamo išteklių paieška naudojant mygtuką *Recenzija*.

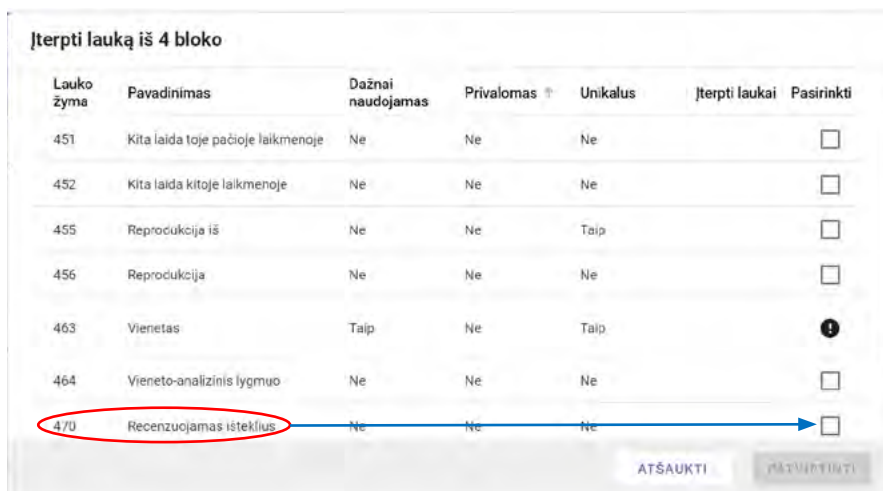
Paspaudus mygtuką *Recenzija* sistema automatiškai nukreipia į paieškos langą, kuriame įrašomas ieškomas recenzuojamas išteklius.

Atlikus recenzuojamo išteklių paiešką, mygtuku *Patvirtinti* sukuriama sąsaja.

Straipsnio (recenzijos) sąsaja su recenzuojamu ištekliumi kuriant įrašą UNIMARC forma:

Įterptinių laukų sąrašė pasirenkamas veiksmas *Įterpti 4 bloko lauką*.

Įterpiamas iš 4 bloko laukų 470 laukas.

Pasirinkti įterptinius laukus laukui 470

Kodas	Pavadinimas	Privalomas	Unikalus	Užpildyti polaukiai	Pasirinkti
001	Įrašo identifikatorius	Ne	Taip		☐
010	Tarptautinis standartinis knygos numeris (ISBN)	Ne	Ne		☐
011	Tarptautinis standartinis serialinio išteklaus numeris (ISSN)	Ne	Ne		☐
012	Identifikuojanti žyma (fingerprints)	Ne	Ne		☐
016	Tarptautinis standartinis muzikos įrašo kodas (ISRC)	Ne	Ne		☐
036	Muzikos kūrinio incipitas	Ne	Ne		☐

Pasirenkamas įterptinis 001 laukas 470 laukui.

Pasirinkti bibliografinį įrašą

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS

Paieška

Antraštė Anyta

Frazės pradžia

Asmenvardis

Frazės pradžia

Tema

Frazės pradžia

Bet koks žodis

Frazės pradžia

ISBN, ISSN, ISMN

Anyta : kasdieniškas romanas / Daina Avotina. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2018. – 349, [3] p. – ISBN 978-609-480-041-2. – UDK 821.174-31

Anyta : kasdieniškas romanas / Daina Avotina. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2018]. – 349, [3] p. – ISBN 978-609-480-041-2. – UDK 821.174-31

Anyta : psichologinis trileris / Sally Hepworth. – 2-asis leid. – Vilnius : BALTO leidybos namai, 2020. – 366, [2] p. – ISBN 978-609-8233-33-9. – UDK 821.111(94)-311.1

Anyta : psichologinis trileris / Sally Hepworth. – 3-iasis leid. – Vilnius : BALTO leidybos namai, 2020. – 366, [2] p. – ISBN 978-609-8233-33-9. – UDK 821.111(94)-311.1

Anyta : psichologinis trileris / Sally Hepworth. – 4-asis leid. – Vilnius : BALTO leidybos namai, 2021. – 366, [2] p. – ISBN 978-609-8233-33-9. – UDK 821.111(94)-311.1

Anyta : psichologinis trileris / Sally Hepworth. – 5-asis leid. – Vilnius : BALTO leidybos namai, 2021. – 366, [2] p. – ISBN 978-609-8233-33-9. – UDK 821.111(94)-311.1

Atliekama recenzuojamo išteklaus paieška ir naudojant mygtuką *Patvirtinti* sukuriama sąsaja.

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / atiketė naa2 22 3 450 <> V D A R K N P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

347 ind1 ind2 a Pastaba apie turinį / Pastabos tekstas *

330 ind1 ind2 a Santrauka ar referatas (Nacionalinė biblioteka) / Santraukos ar referato tekstas *

339 ind1 ind2 a Santrauka ar referatas (kiti LIBIS sistemos dalyviai) / Santraukos ar anotacijos tekstas *

470 ind1 ind2 0 1 Recenzuojamas išteklius / Sietus duomenys
001C1R000467724Q 2001 SaAnyta SePsichologinis trileris SfSally Hepworth Sgiš anglų kalbos vertė Nomeda Berkuvienė 205 Sa3-iasis leid. 210 SaVilnius ScBALTO leidybos namai Sd2020 SeVilnius SgBALTO print 215 Sa366, [2] p. Sd22 cm

610 ind1 ind2 a Nekontrnuojami dalykiniai terminai / Dalykinis terminas

000 100 200 300 400 500 600 700 800 900

Sukurta sąsaja su recenzuojamu ištekliumi. Visi reikalingi 470 lauko polaukiai užpildomi automatiškai.

470 lauko užpildymas nesant galimybės susieti su recenzuojamo išteklių bibliografiniu įrašu. Tai galima atlikti tik UNIMARC forma:

Pasirinkti įterptinius laukus laukui 470

130	Koduotų duomenų laukas: mikroformos – fizinės savybės	Ne	Ne	☐
141	Koduotų duomenų laukas: senieji (antikvariniai) monografiniai leidiniai – egzemplioriaus specifinės savybės	Ne	Ne	☐
182	Koduotų duomenų laukas: priemonės tipas	Ne	Ne	☐
199	El. privalomojo egzemplioriaus papildomi duomenys	Ne	Taip	☐
200	Antraštė ir atsakomybės duomenys	Taip	Taip	☐

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Įterpiamas iš 4 bloko laukų 470 laukas. Pasirenkamas įterptinis 200 laukas 470 laukui – *Antraštė ir atsakomybės duomenys*.

Įterptinio lauko duomenys

Laukas	Ind1	Ind2	Polaukis
470			1
200	Ind1 *		

Polaukis: **Antraštė ir atsakomybės duomenys / Pagrindinė antraštė**

a Naujas praktinis mąstymas

Polaukis: **e Paantraštė**

Polaukis: **f Pirmieji atsakomybės duomenys**

f Leif Runar Forsth

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Rašomi atitinkami duomenys į įterpto **200 lauko \$a** ir **\$f** polaukius.

Pasirinkti įterptinius laukus laukui 470

Kodas	Pavadinimas	Privalomas	Unikalus	Užpildyti polaukius
210	Išleidimas, platinimas ir t.t.	Ne	Ne	☐
215	Fiziniai duomenys	Ne	Ne	☐
225	Serija	Ne	Ne	☐
231	Skaitmeninio failo savybės	Ne	Ne	☐

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Įterpiamas **210 laukas** ir į jo **\$a**, **\$c** ir **\$d** polaukius įrašomi atitinkami duomenys.

Bibliografinio įrašo duomenys Irašo etiketė / etiketė naa2 22 3 450 <> V D P 0 1 2 3 4 5 6 7 A R

Laukas	Ind1	Ind2*	Polaukis	Recenzuojamas išteklius / Sieties duomenys
470		1	1	2001 \$a Naujas praktinis mąstymas \$f Violeta Barvydienė
			1	2101 \$a Vilnius \$c Baltos lankos \$d 2015

Įrašyti reikalingi recenzuojamo išteklius duomenys, kai nedaroma sąsaja su recenzuojamo išteklius bibliografiniu įrašu.

Pavyzdžiai

200 1 \$a Gyvų žmonių gyvenimo pradalgės **\$f**Juozas Aputis

463 1 \$a1001C1BLNB0000033E **\$12001 \$v**2001, Nr. 7, p. 137-138

470 1 \$1001C1C1B0000033651 \$1010 \$a5-415-01559-0 **\$11010 \$alit \$1102 \$a**LT **\$12001 \$a**Adomo broliai ir moterys **\$f**Gasparas Aleksa **\$1215 \$a**247, [1] p. **\$d**22 cm **\$1700 1\$3**LNB:V*34474;=BI **\$4070**
Susieta su recenzuojamu ištekliumi, kurio įrašo identifikacinis numeris įterpiamas į 470 lauką.

200 1 \$a45 požiūriai į dirbtinio intelekto grėsmes ir galimybes - ko tikėtis? **\$f**leva Skurdauskaitė

470 1 \$12001 \$a Architects of intelligence **\$f** Martin Ford **\$1210 1 \$a**Birmingham **\$c**Packt**\$d**2018
470 laukas, užpildytas kataloguotojo, nedarant sąsajos su recenzuojamu ištekliumi, nes nėra jo bibliografinio įrašo Jungtiniame kataloge.

1.10. SUSIJUSIŲ ANTRAŠČIŲ BLOKAS (5)

Šį bloką sudaro antraštės, kurios skiriasi nuo pagrindinės antraštės, pateiktos 200 lauke. Kuriant įrašus specialiuoju šablonu, norint įrašyti duomenis į reikalingą šio bloko lauką, reikia pereiti į UNIMARC formą ir įterpti reikalingą lauką.

Įterpti lauką iš 5 bloko

P paieška pagal lauko žymą P paieška pagal pavadinimą

Lauko žyma	Pavadinimas	Dažnai naudojamas	Privalomas	Unikalus	Įterpti laukai	Pasirinkti
500	Aprobuotas kreities elementas – antraštė	Ne	Ne	Ne		☐
506	Aprobuotoji antraštė – kūrinio identifikavimas	Ne	Ne	Taip		☐
507	Aprobuotoji antraštė: išraiškos identifikavimas	Ne	Ne	Ne		☐
510	Gretutinė pagrindinė antraštė	Ne	Ne	Ne		☐
517	Kiti antraštės variantai	Ne	Ne	Ne		☐
518	Antraštė dabartine rašyba	Ne	Ne	Ne		☐
530	Registracinė antraštė (tešiamieji ištekliai)	Ne	Ne	Ne		☐
532	Išplėstinė antraštė	Ne	Ne	Ne		☐
540	Kataloguotojo sudaryta papildoma antraštė	Ne	Ne	Ne		☐

ATŠAUKTI **PATVIRTINTI**

Reikalingo lauko įterpimas iš 5 bloko, kuriant įrašą UNIMARC forma.

Naudojami laukai

1.10.1. Aprobuotoji antraštė: kūrinio identifikavimas (506)

Aprašomoje apraiškoje įkūnytas anoniminis kūrinys identifikuojamas padarant bibliografinio įrašo sąsają su kūrinio autoritetiniu įrašu 506 lauke. Kol kas naudojama tik natų, vaizdo ir garso įrašų analiziniuose įrašuose.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
506	Aprobuotoji antraštė: kūrinio identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys 1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės; naudojamas kartu su 507 lauku; kai esama vardo, vietoj 506 lauko naudojamas 576 laukas
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)		
\$a	Antraštė	-		Privalomas, nepasikartojantis
\$h	Skyriaus arba dalies numeris	-		Neprivalomas, pasikartojantis
\$i	Skyriaus arba dalies pavadinimas	-		Neprivalomas, pasikartojantis
\$c	Kūrinio forma	-		Neprivalomas, nepasikartojantis
\$d	Kūrinio data	-		Neprivalomas, nepasikartojantis
\$e	Kūrinio kilmės vieta	-		Neprivalomas, nepasikartojantis
\$f	Kūrinio originali kalba	-		Neprivalomas, nepasikartojantis
\$k	Kitos skiriamosios kūrinio ypatybės	-		Neprivalomas, pasikartojantis
\$r	Atlikimo priemonė (muzika)	-		Neprivalomas, pasikartojantis
\$s	Skaitinis žymuo (muzika)			Neprivalomas, pasikartojantis
\$u	Tonacija (muzika)			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$3	Autoritetinio įrašo numeris			Neprivalomas, nepasikartojantis

Pavyzdys

2001 \$aLikalaukių katė \$eskudučių sutartinė \$fjgrojo Vilniaus Šeškinės pradinės mokyklos III a klasės mokiniai (Šarūnas Juodka, Marius Kisielis, Viktoras Kovalenko, Vytautė Kramiliūtė, Vytautas Mačionis, Simas Morkūnas, Beata Pečionaitytė, Šarūnas Staišiūnas, Gintarė Sušinskaitė, Ieva Tumilevičiūtė, Liutauras Vaisėta, Aidė Venčkauskaitė, Indrė Želeniakaitė)

463 1\$1001C1C1B0000039742 \$12001 \$v|r. 7

5060 \$3LNB:DF9D;=rE \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLikalaukių katė \$cSutartinė

5070 \$3LNB:DF9J;=wC \$3LNB:DF9D;=rE \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLikalaukių katė \$cSutartinė \$nMuzika

1.10.2. Aprobuotoji antraštė: kūrinio išraiškos identifikavimas (507)

Aprašomoje apraiškoje įkūnyta anoniminio kūrinio išraiška identifikuojama padarant bibliografinio įrašo sąsają su kūrinio išraiškos autoritetiniu įrašu 507 lauke. Kol kas naudojama tik natų, vaizdo ir garso įrašų analiziniuose įrašuose.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
507	Aprobuotoji antraštė: kūrinio išraiškos identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės; naudojamas kartu su 506 lauku; kai esama vardo, vietoj 507 lauko naudojamas 577 laukas
			1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)		
\$a	Antraštė [kūrinys]			Privalomas, pasikartojantis
\$h	Skyriaus arba dalies numeris [kūrinys]			Neprivalomas, pasikartojantis
\$i	Skirsnio arba dalies pavadinimas [kūrinys]			Neprivalomas, pasikartojantis
\$c	Kūrinio forma [kūrinys]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$d	Kūrinio data [kūrinys]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$e	Kūrinio kilmės vieta [kūrinys]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$f	Kūrinio originali kalba [kūrinys]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$k	Kitos skiriamosios kūrinio ypatybės [kūrinys]			Neprivalomas, pasikartojantis
\$r	Atlikimo priemonė (muzika) [kūrinys]			Neprivalomas, pasikartojantis
\$s	Skaitinis žymuo (muzika) [kūrinys]			Neprivalomas, pasikartojantis
\$u	Tonacija (muzika) [kūrinys]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$l	Išraiškos forma [išraiška]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$m	Išraiškos kalba [išraiška]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$n	Turinio tipas [išraiška]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$o	Išraiškos data [išraiška]			Neprivalomas, nepasikartojantis
\$v	Atlikimo priemonė (muzika) [išraiška]			Neprivalomas, pasikartojantis
\$w	Kitos išraiškos ypatybės [išraiška]			Neprivalomas, pasikartojantis
\$3	Autoritetinio įrašo numeris			Neprivalomas, nepasikartojantis

Pavyzdys

2001 \$aLikalaukių katė \$eskudučių sutartinė \$fjgrojo Vilniaus Šeškinės pradinės mokyklos III a klasės mokiniai (Šarūnas Juodka, Marius Kisielis, Viktoras Kovalenko, Vytautė Kramiliūtė, Vytautas Mačionis, Simas Morkūnas, Beata Pečionaitytė, Šarūnas Staišiūnas, Gintarė Sušinskaitė, Ieva Tumilevičiūtė, Liutauras Vaisėta, Aidė Venčkauskaitė, Indrė Želeniakaitė)

463 1 \$1001C1C1B0000039742 \$12001 \$vJr. 7

5060 \$3LNB:DF9D;=rE \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLikalaukių katė \$cSutartinė

5070 \$3LNB:DF9J;=wC \$3LNB:DF9D;=rE \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLikalaukių katė \$cSutartinė \$nMuzika

1.10.3. Kiti antraščių variantai (517)

Rašomi kiti pagrindinės antraštės variantai (pavyzdžiui, jei straipsnio antraštė laikraščio pirmame puslapyje skiriasi nuo to paties straipsnio antraštės, pateiktos kitame puslapyje, arba jei antraštėje yra simbolių, kuriuos netiksliai užrašius ar praleidus sutriktų paieška). Šiame lauke taip pat rašoma eilėraščių, aprašomo iš iki 1940 m. išleisto ištekliaus, eilutė, kuri užrašyta 200 lauko a polaukyje po antraštės.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
517	Kiti antraščių variantai	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Pastaba neteikiama	Privalomas, jei informacija prieinama arba pritaikoma ištekliui; pasikartojantis
			1 Pastaba teikiama	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)		
\$a	Antraštės variantas	-		Nepasikartojantis
\$e	Paantraštiniai duomenys	-		Pasikartojantis
\$z	Antraštės kalba	-		Nepasikartojantis

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys rašo etiketė / etiketė caa2 22 450 <> V D A R K N P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

200 1 a Lietuvių giesmė „Mes Lietuvos vaikai...“

Poaukis: Paantraštė [eilėraščių]

Poaukis: Pirmieji atsakomybės duomenys Vydūnas

Laukas Ind1 Ind2* Poaukis Vietos / Giesmės duomenys

463 1 1 001C1B0000526590 2001 \$aLietuvos keleivis \$e[laikraštis] \$luz rėdystę atsako 0. Skirbtystė 207 0\$a1924, saus. 1 (Nr. 1)-1939, kovo 23 (Nr. 59) 210 \$aKlaipėda \$c„Rytas“ \$d1924-1939

Poaukis: Giesmės duomenys

1 2001 \$v1926, kovo 27 (Nr. 37), p. [8]

Laukas Ind1 Ind2* Poaukis Kiti antraščių variantai / Antraštė

517 1 a „Mes Lietuvos vaikai...“

Įterpto 517 lauko užpildymas UNIMARC forma.

Pavyzdžiai

200 1 \$aŠeimos griauti neils

517 0 \$aaSugriovus šeimą, grius ir valstybė

200 1 \$a(Ne)suprantamasis Vydūnas

517 1 \$aNesuprantamasis Vydūnas

517 0 \$aaSuprantamasis Vydūnas

Šiuo atveju naudojami du 517 laukai, nes apskliaustas priešdėlis suteikia žodžiui prasmę su juo ir be jo, todėl įrašytos papildomos antraštės abiem variantais.

200 1 \$aTylus warpeliai! „Tylus, tylus, tie warpeliai...” \$e[eilėraštis] \$fWydunas

517 0 \$a„Tylus, tylus, tie warpeliai...”

200 1 \$aLietuvos vaikai. „Mes Lietuvos vaikai...” \$aPrašvito aušra. „Prašvito aušra toli už kalnelių...” \$e[eilėraščiai]

517 1 \$a„Mes Lietuvos vaikai...”

517 1 \$a„Prašvito aušra toli už kalnelių...”

200 1 \$aMano troškimas. „Norėčiau aš dainą jaunuoliams nupinti...” \$e[eilėraštis] \$fKar-s

517 1 \$a„Norėčiau aš dainą jaunuoliams nupinti...”

200 1 \$aSlavų šokis Nr. 2, e-moll. Dumka

517 1 \$aDumka

1.10.4. Antraštė dabartine rašyba (518)

Antraštė arba antraštės variantai rašomi dabartine rašyba, jei pagrindinės antraštės rašyba yra tokia archajiška, kad neužtikrina paieškos.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
518	Antraštė dabartine rašyba	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	0 Pastaba neteikiama 1 Pastaba teikiama Privalomas, jei informacija prieinama ar pritaikoma ištekliui; pasikartojantis
\$a	Pagrindinė antraštė dabartine rašyba	-	Nepasikartojantis
\$e	Paantraštiniai duomenys	-	Pasikartojantis
\$z	Antraštės kalba	-	Nepasikartojantis

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė caa2 22 450

V D A R K N P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Laukas Ind1 Ind2
200 1

Pavadinimas Antraštė ir atsakomybės duomenys / Pagrindinė antraštė
Suvilyiotas Džėkis

Pirminis atsakomybės duomenys
f Įrašų nelaimingas Džėkis

Laukas Ind1 Ind2
300

Pavadinimas Bendroji pastaba / Pastabos tekstas
Rubrika: Satyro užpečkis

Laukas Ind1 Ind2
463 1

Pavadinimas Vietetas / Vietės duomenys
001C1B000692795 2001 \$aKova \$esavaitinis darbininkų laikraštis \$f[redaktorius Juozas Otas Širvydas] 207 0\$1905, geg. 9 (Nr. 1)-1917, gruod. 14 (Nr. 50) 210 \$aPhiladelphia, Pa. \$c[Juzozas Otas Širvydas] \$d1905-1917

Pavadinimas Vietės duomenys
1 2001 \$v1913, liep. 18 (Nr. 29), p. 6

Laukas Ind1 Ind2
518 0

Pavadinimas Antraštė dabartine rašyba / Antraštė
Suvilyiotas Džėkis

Įterpto 518 lauko užpildymas.

Pavyzdžiai

200 1 \$aSuvilyiotas Džėkis

518 0 \$aaSuvilyiotas Džėkis

200 1 \$aKūmet pareis lietuvių tautai iszwadūtojas?

518 0 \$aaKuomet pareis lietuvių tautai išvaduotojas?

200 1 \$a„Kurs nieko ne dāro, tasai āmžina pakāju īgīti negāl...”

518 0 \$aa„Kurs nieko nedaro, tasai amžino pakajaus įgyti negali...”

1.10.5. Išplėstoji antraštė (532)

Pagrindinė antraštė įrašoma išplėstąja forma kaip kreipties elementas, jei pagrindinę antraštę sudaro arba joje yra inicialai ar akronimas, trumpiniai, skaitmuo arba simbolis.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
532	Išplėstoji antraštė	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Pastaba neteikiama	Privalomas, jei informacija prieinama arba pritaikoma ištekliui; pasikartojantis
			1 Pastaba teikiama	
		Indikatorius 2: Išplėsties tipo indikatorius	0 Inicialai	Antrojo indikatoriaus reikšmė pasirenkama pagal tai, kas išplėstinėje antraštėje atskleidžiama pilna forma
			1 Skaitmenys	
2 Sutrumpinimas				
3 Kitas, nelotyniškas simbolis ir t. t.				
\$a	Išplėstoji antraštė	-		Nepasikartojantis
\$z	Antraštės kalba	-		Nepasikartojantis

The screenshot shows a library catalog interface. At the top, there is a navigation bar with letters V, D, A, R, K, N, P and numbers 0-9. Below that, there is a search bar and a list of bibliographic records. The record with call number 532 1 is circled in red. The record details are as follows:

Laukas	Ind1	Ind2	Polaukis	Pavadinimas
200	1		a	Antraštė ir atsakomybės duomenys / Pagrindinė antraštė + LNOBT baleto gastrolės Bonoje
215			c	Fiziniai duomenys / Kiti fiziniai duomenys Nuotr
463	1		1	Vienetas / Sieties duomenys 001C1R0000445877 2001 \$aBravissimo \$eLietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro mėnraštis \$fVyriausioji redaktorė Beata Baublinskienė 207 0\$a2005, Nr. 1(1) (spalis)- 210 \$aVilnius \$cLietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras \$d2005- 215 \$d30 cm
			1	Sieties duomenys 2001 \$v2012, Nr. 7/8 (lapkritis/gruodis), p. 15
532	1	2	a	Išplėstinė antraštė / Antraštė + Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro baleto gastrolės Bonoje

Įterpto 532 lauko užpildymas UNIMARC forma.

Pavyzdžiai

200 1 \$a1000 kelių į šviesą

532 01 \$aTūkstantis kelių į šviesą

Antrasis indikatorius rodo, kad išplėstine forma parašytas skaičius.

200 1 \$aMKČ

532 10 \$a Mikalojus Konstantinas Čiurlionis

Pilna forma atskleisti inicialai.

200 1 \$aLNOBT - tarptautinės jaunųjų menininkų ugdymo programos dalyvis

532 00 \$a Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras - tarptautinės jaunųjų menininkų ugdymo programos dalyvis

Pilna forma atskleisti inicialai.

2001 \$a Tilžės lietuvių kultūros d-ja

53212\$a Tilžės lietuvių kultūros draugija \$zlit

2001 \$a The problems of high-rise construction in St. Petersburg \$fLeonid Lavrov, Fedor Perov

53212 \$a The problems of high-rise construction in Saint Petersburg \$zeng

Pilna forma parašyti sutrumpinimai.

2001 \$aNuvažiuoti 50% toliau su metanu ir dyzelinu \$fHenrik Moberger

53213\$aNuvažiuoti 50 procentų toliau su metanu ir dyzelinu \$zlit.

Pilna forma (žodžiu) užrašytas simbolis.

1.10.6. Kataloguotojo pateiktas antraštės vertimas (541)

Rašomas antraštės vertimas, kurį pateikia pats kataloguotojas. Gali būti taikoma, jei pagrindinė antraštė yra parašyta ne visiems suprantamais rašmenimis, pavyzdžiui, hebrajų.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
541	Kataloguotojo pateiktas antraštės vertimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Išversta antraštė nepateikiama	Pasikartojantis
			1 Išversta antraštė pateikiama	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)		
\$a	Išversta antraštė	-		Nepasikartojantis
\$e	Paantraštiniai duomenys	-		Pasikartojantis
\$z	Antraštės kalba	-		Nepasikartojantis

Pavyzdžiai

1010 \$ayid

2001 \$aדוס נאָעג ווערטש לענגע דער שמו: רעבעס יורא דראטקאדער \$f
\$zpol \$aDos Naje Emese קנאדעג ווערטש לענגע דער שמו: רעבעס יורא דראטקאדער \$f
Wort \$eJednodniówka \$f

5411 \$aNaujas tikras žodis \$zlit

1010 \$aheb \$ayid \$cheb

2001 \$aתויתואב ותוא ונגצהו, סיינומהה סג וניבי ועמל וניניב לגרומה יזנכשא ושל רואיב סע. ויצי טומאזו. ויסיר. אטיל גהנמכ \$e
\$zpol \$aתויתואב ותוא ונגצהו, סיינומהה סג וניבי ועמל וניניב לגרומה יזנכשא ושל רואיב סע. ויצי טומאזו. ויסיר. אטיל גהנמכ \$e
וב ארוק לכ קורי ועמל שטייט ירבע מיעבורמ

5410 \$aAtgailos maldos \$zlit

1.10.7. Vardas ir aprobuotasis kreipties elementas: kūrinio identifikavimas (576)

Aprašomoje apraiškoje įkūnytas kūrinys, kuris turi už kūrinio sukūrimą atsakingą agentą, identifikuojamas padarant bibliografinio įrašo sąsają su kūrinio autoritetiniu įrašu 576 lauke. Kol kas naudojama tik natų, vaizdo ir garso įrašų analiziniuose įrašuose.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
576	Vardas ir aprobuotasis kreipties elementas: kūrinio identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės; naudojamas kartu su 577 lauku; kai nesama vardo, vietoj 576 lauko naudojamas 506 laukas
			1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)		
\$1	Ryšio duomenys: įterptųjų laukų technika			

Pavyzdžiai:

200 1 \$aBoccaccio-Walzer, op. 224 \$e[aus „Boccaccio“ Operette] \$f(Franz von Suppé) \$g[arr. v.] Oscar Fetrás

463 1 \$1001LIBIS00000025285 \$12001 \$aBd. 11 \$vp. 45

576 0 \$3LNB:DF0r;=BS \$1001LNB:V*382013;=BD \$1200 1\$7ba0yba0y \$8litdeu \$aSuppé \$bFranz von \$f1819-1895 \$1231 \$7ba0yba0y \$8litdeu \$aBoccaccio \$cOpereté

577 0 \$3LNB:DF0t;=BU \$1001LNB:DF0r;=BS \$1241 \$1001LNB:V*382013;=BD \$1200 1\$7ba0yba0y \$8litdeu \$aSuppé \$bFranz von \$f1819-1895 \$1231 \$7ba0yba0y \$8litdeu \$aBoccaccio \$cOpereté \$1232 \$7ba0yba0y \$8litlit \$nNatos

2001 \$aCredo, „Missa in musica“ III dalis (1992) \$esopranui, trombonui, kontrabosui ir fortepijonui \$dCredo, 3th part of „Missa in musica“ \$efor voice, trombone, double-bass and piano \$fFeliksas Bajoras \$g[atlieka] Gintarė Skėrytė, sopranas ir ansamblis „Ex tempore“ (Skirmantas Sasnauskas, trombonas ; Arnoldas Gurina-vičius, kontrabosas ; Arūnas Šlaustas, fortepijonas) \$zeng

463 1 \$1001C130002330654 \$12001 \$vjr. 11

576 0 \$3LNB:DE3B;=jn \$1001LNB:V*262710;=BE \$1200 1\$7ba0yba0y \$8litlit \$aBajoras \$bFeliksas \$f1934-1934 \$1231 \$7ba0yba0y \$8litlat \$aMissa in musica \$cReliginė muzika \$hIII dalis \$iCredo

577 0 \$3LNB:DE49;=qP \$1001LNB:DE3B;=jn \$1241 \$1001LNB:V*262710;=BE \$1200 1\$7ba0yba0y \$8litlit \$aBajoras \$bFeliksas \$f1934-1934 \$1231 \$7ba0yba0y \$8litlat \$aMissa in musica \$cReliginė muzika \$hIII dalis \$iCredo \$1232 \$7ba0yba0y \$8litlit \$nMuzika

1.10.8. Vardas ir aprobutasis kreipties elementas: išraiškos identifikavimas (577)

Aprašomoje apraiškoje įkūnyta kūrinio, kuris turi už kūrinio sukūrimą atsakingą agentą, išraiška identifikuojama sukuriant bibliografinio įrašo sąsają su kūrinio išraiškos autoritetiniu įrašu 577 lauke. Kol kas naudojamas tik natų, vaizdo ir garso analiziniuose įrašuose.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
577	Vardas ir aprobutasis kreipties elementas: išraiškos identifikavimas	Indikatorius 1: Antraštės reikšmės indikatorius 1 Antraštė yra pagrindinis įvedinys	0 Antraštė nėra pagrindinis įvedinys	Neprivalomas, pasikartojantis; kopijuojamas iš autoritetinių įrašų antraščių bazės; pateikiamas kartu su 576 lauku; kai nesama vardo, vietoj 577 lauko naudojamas 507 laukas
	Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)			
\$1	Ryšio duomenys: įterptųjų laukų technika			

Pavyzdžiai

2001 \$aTango habanera \$eiš operos „Karmen“ \$fG. Bizet

463 1 \$1001LIBIS-000000259501 \$12001 \$vp. 43

576 0 \$3LNB:DEfq;=Bw \$1001LNB:V*94369;=BR \$1200 1\$7ba0yba0y \$8litfra \$aBizet \$bGeorges \$f1838-1875 \$1231 \$7ba0yba0y \$8litfra \$aCarmen \$cOpera \$sGB 9

577 0 \$3LNB:DEfs;=By \$1001LNB:DEfq;=Bw \$1241 \$1001LNB:V*94369;=BR \$1200 1\$7ba0yba0y \$8litfra \$aBizet \$bGeorges \$f1838-1875 \$1231 \$7ba0yba0y \$8litfra \$aCarmen \$cOpera \$sGB 9 \$1232 \$7ba0yba0y \$8litlit \$nNatos

2001 \$aВальс \$eиз балета «Лебединое озеро» \$fП. Чайковский \$gпереложение Н. Адлер

463 1 \$1001C10002822045 \$12001 \$vp. 69

576 0 \$3LNB:DE3t;=BW \$1001LNB:V*13842;=BE \$1200 1\$7ba0yca0y \$8litrus \$aЧайковский \$bПётр Ильич \$f1840-1893 \$1231 \$7ba0yca0y \$8litrus \$aЛебединое озеро \$cBaletas \$sor. 20

577 0 \$3LNB:DE3z;=Bc \$1001LNB:DE3t;=BW \$1241 \$1001LNB:V*13842;=BE \$1200 1\$7ba0yca0y \$8litrus \$aЧайковский \$bПётр Ильич \$f1840-1893 \$1231 \$7ba0yca0y \$8litrus \$aЛебединое озеро \$cBaletas \$sor. 20 \$1232 \$7ba0yca0y \$8litlit \$nNatos

1.11. TEMINĖS DALYKINĖS ANALIZĖS BLOKAS (6)

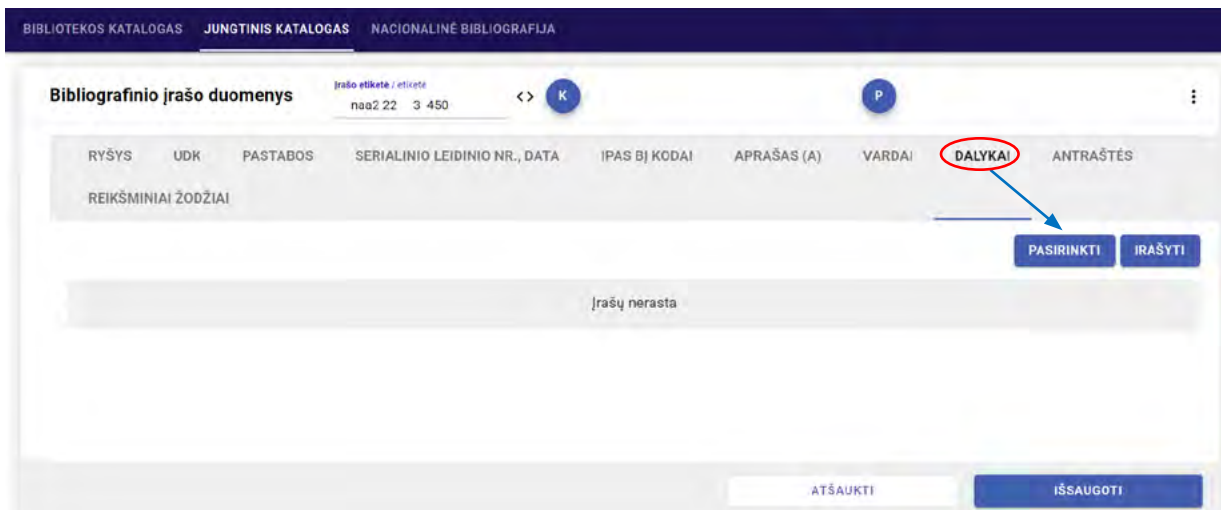
Naudojami laukai

1.11.1. Asmens vardas, naudojamas kaip dalykas (600)

Asmens vardas rašomas kaip dalykas, jei straipsnis yra apie asmenį, jo gyvenimą, būdą, darbą, sukurtus kūrinius, mintis, pažiūras, visuomeninę veiklą arba jei asmuo minimas tekste. Į šį lauką kopijuojama reikiamo asmens vardo forma iš Autoritetinių įrašų duomenų bazės arba įrašoma bibliografo, jei autoritetinių įrašų bazėje šio asmens vardo nėra ir sąsaja nedaroma.				
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
600	Asmens vardas, naudojamas kaip dalykas	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis kiekvienai personalijai apie kurią rašoma ištekliuje
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka	0 indikatorius dažniausiai naudojamas slapyvardžiams, nes jie įvedami tiesiogine forma
			1 Vardas įrašomas po pavardės	
\$a	Įvedinio elementas (pavardė)	-		Nepasikartojantis; dažniausiai rašoma pavardė
\$b	Vardo dalis, išskyrus įvedinį	-		Nepasikartojantis; dažniausiai rašomas vardas
\$c	Vardo priedai, išskyrus datas	-		Pasikartojantis; rašomi įvairūs titulai
\$d	Romėniški skaitmenys	-		Nepasikartojantis; rašomi skaitmenys, kurie būna prie karalių, valdovų, popiežių vardų
\$f	Datos	-		Nepasikartojantis; rašomos gyvenimo datos
\$2	Sistemos kodas	-		Nepasikartojantis; sistema įrašo automatiškai
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis; sistema įrašo automatiškai, kai daroma sąsaja su Autoritetinių įrašų duomenų baze

Darant sąsają su Autoritetinių įrašų duomenų baze, reikalingi indikatoriai ir polaukiai automatiškai nukopijuojami su autoritetiniu įrašu.

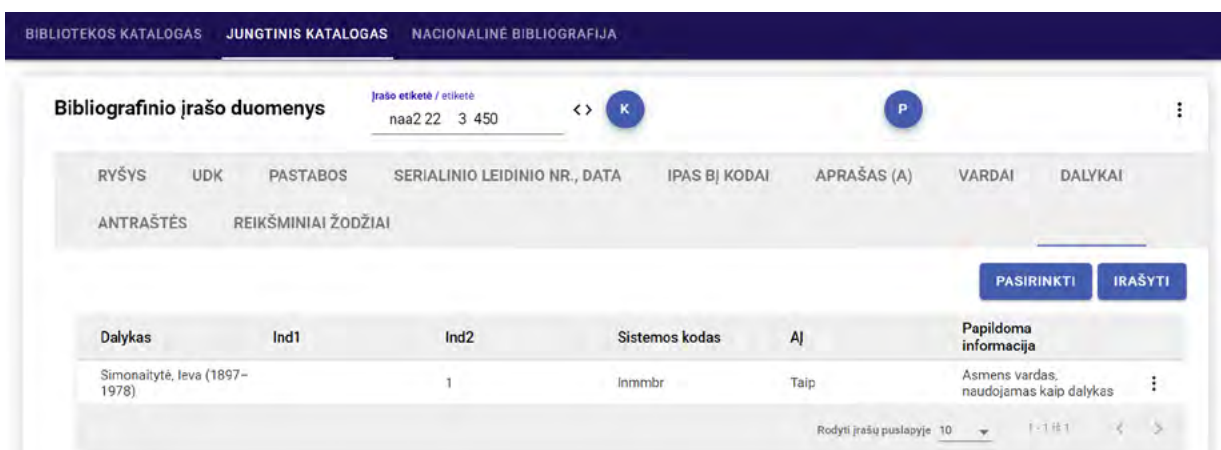
Nedarant sąsajos su Autoritetinių įrašų duomenų baze, pats bibliografas turi užpildyti reikalingus indikatorius ir polaukius pagal čia pateiktas taisykles.

Pasirinkus mygtuką *Pasirinkti*, sistema pateikia autoritetinių įrašų paieškos langą ir atliekama reikalingo autoritetinio įrašo paieška.

Atlikus paiešką, pažymėtas reikalingas autoritetinis įrašas pasirinkus mygtuką *Patvirtinti* įkeliamas į 600 lauką.

Reikalingas asmenvardis su užpildytais indikatoriais ir reikalingais polaukiais įkeltas į 600 lauką.

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNG TINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

RYŠYS UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BĮ KODAI

APRAŠAS (A) VARDAI **DALYKAI** ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

PASIRINKTI IRAŠYTI

Jrašų nerasta

ATŠAUKTI IŠSAUGOTI

Nesant galimybės daryti sąsajos su Autoritetinių įrašų baze, pasirinkus mygtuką *Įrašyti*, sistema pateikia 6 bloko laukus, iš kurių pasirenkamas 600 laukas.

Įterpti lauką iš 6 bloko

Paisėka pagal lauko žymą: ieškoti
Paisėka pagal pavadinimą

Lauko žyma	Pavadinimas	Dažnai naudojamas	Privalomas	Unikalus	Įterpti lauką	Pasirinkti
600	Asmens vardas, naudojamas kaip dalykas	Ne	Ne	Ne	☐	☐
601	Kolektyvo vardas, naudojamas kaip dalykas	Ne	Ne	Ne	☐	☐
	Gimtinis vardas, naudojamas					

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Iš 6 bloko laukų įterpiamas 600 laukas.

Dalykų redagavimas

Indikatorius 1:

Indikatorius 2*: 1 - Vardas įvedamas po pavardės

Pradinis įvedimo elementas*: Neverauskas

Likusioji vardo dalis: Petras

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Reikalingą indikatorių, pradinį įvedimo elementą, likusią vardo dalį įrašo pats kataloguotojas. Naudojant mygtuką *Patvirtinti* reikalingas asmenvardis nukopijuojamas į 600 lauką.

Pavyzdžiai

600 0 \$3LNB:V*379;=BF \$aŽemaitė \$f1845-1921

Asmens vardas nukopijuotas iš Autoritetinių įrašų duomenų bazės darant sąsają tarp UNIMARC/B ir UNIMARC/A. Tiesioginė forma.

600 0 \$3LNB:V*7580;=BG \$2Inmmbr \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLazdynų Pelėda

Asmens vardas nukopijuotas iš Autoritetinių įrašų duomenų bazės darant sąsają tarp UNIMARC/B ir UNIMARC/A. Tiesioginė forma.

600 1 \$3LNB:V*34474;=BI [Aleksa, Gasparas (1946-)]
Asmens vardas nukopijuotas iš Autoritetinių įrašų duomenų bazės darant sąsają tarp UNIMARC/B ir UNIMARC/A. Vardas po pavardės.

600 1 \$aKubilius\$bAntanas
Asmens vardas įrašytas kataloguotojo, be sąsajos su Autoritetinių įrašų duomenų baze. Vardas po pavardės.

Pastaba. Jeigu reikalingas asmens vardas yra Autoritetinių įrašų duomenų bazėje, reikia daryti sąsają su Autoritetinių įrašų duomenų baze.

Aprašant pokalbio, interviu žanro publikacijas, kalbinamas asmuo tam tikrais atvejais taip pat turi būti įrašomas į 600 lauką (pavyzdžiui, jei jis kalba apie save, savo veiklą, kūrybą, pomėgius, biografiją ir pan.):

200 1 \$aBalerinai vaidmuo – lyg raktas į savęs pažinimą \$e[pokalbis su balerina, Auksinio scenos kryžiaus laureate Julija Stankevičiūte] \$f[kalbėjosi Ligita Valonytė]

600 1 \$aStankevičiūtė \$bJulija

700 1 \$aStankevičiūtė \$bJulija \$4 460

Jei asmenvardžio nėra Autoritetinių įrašų duomenų bazėje, į 600 lauką jis įrašomas ranka; pageidautina įrašyti ir asmens gyvenimo datas, jei straipsnyje yra tokie duomenys. Tai galima padaryti UNIMARC formatu, įterpiant **600 lauko \$f polaukį**.

Jei aprašomas nekrologas, o Autoritetinių įrašų duomenų bazėje asmens vardas pateiktas tik su gimimo data ar visai be datų, reikia informuoti autoritetinių įrašų sudarytojus (Nacionalinės bibliotekos Informacijos ir komunikacijos mokslų departamentą, Informacijos procesų skyrių el. p. loreta.kairiene@lnb.lt), kad papildytų autoritetinį įrašą.

200 1 \$aLietuvė ieško lietuvių pėdsakų \$fSolveiga Michelevičiūtė-Vaitkienė g[su Rimanto Vanago priedais]

330 \$aApie prieškarinio Italijos ir Graikijos operos teatrų dainininkę, pokario Vilniaus konservatorijos dėstytoją Oną Zabielaitytę-Karvelienę (Anną Zabello).

600 1 \$aZabielaitytė-Karvelienė \$bOna \$f1899-1955
Asmens vardas įrašytas kataloguotojo, įterptos gyvenimo datos.

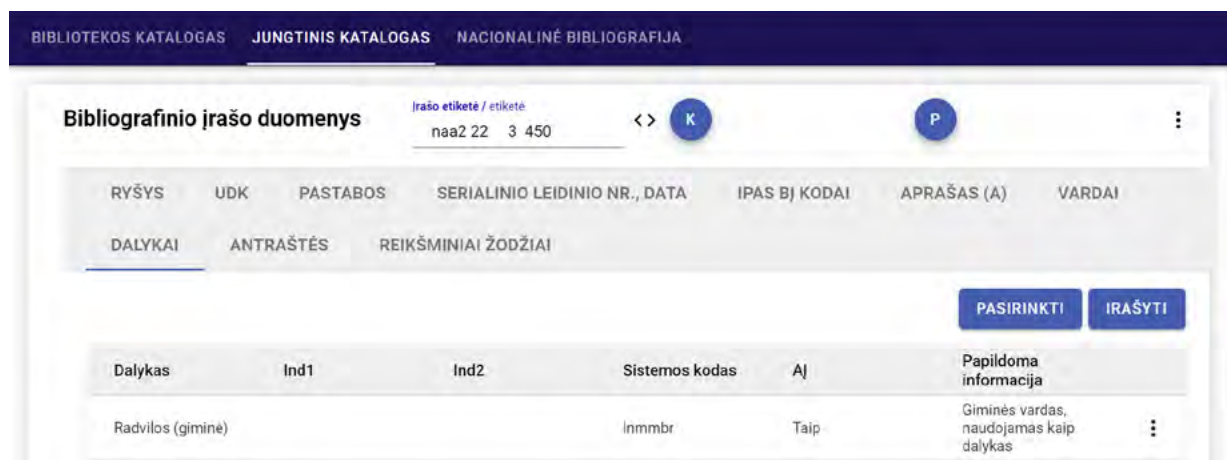
1.11.2. Giminės vardas, naudojamas kaip dalykas (602)

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
602	Giminės vardas, naudojamas kaip dalykas	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis kiekvienai giminei, apie kurią rašoma
\$a	Įvedinio elementas	-	Nepasikartojantis; rašomas giminės vardas
\$f	Datos	-	Nepasikartojantis; rašomos giminės datos, kai jos reikalingos kaip įvedinio elemento dalis
\$2	Sistemos kodas	-	Nepasikartojantis; sistema generuoja automatiškai
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-	Nepasikartojantis; sistema generuoja automatiškai, kai daroma sąsaja su Autoritetinių įrašų duomenų baze

Darant sąsają su Autoritetinių įrašų duomenų baze, reikalingi indikatoriai ir polaukiai automatiškai įkeliami su autoritetiniu įrašu.

Nedarant sąsajų su Autoritetinių įrašų duomenų baze, pats bibliografas turi užpildyti reikalingus polaukius. Lauko rašymo eiga ir taisyklė tokia pat kaip ir 600 lauko.

602 lauko užpildymas darant sąsają su Autoritetinių įrašų baze.

Pavyzdžiai

602 \$3LNB:D*159873942;=BO \$2Inmbr \$7ba0yba0y \$8litlit \$aRadvilos \$cgiminė

602 \$3LNB:22o;=BJ \$2Inmbr \$7ba0yba0y \$8litlit \$aBiržiškos \$cgiminė

602 \$aSirutavičiai \$2Inmbr

Įrašyta kataloguotojo, be sąsajos su Autoritetinių įrašų vardų baze.

1.11.3. Temos pavadinimas, naudojamas kaip dalykas (606)

Laukas naudojamas tik natoms, garso ir vaizdo įrašams dalykinti. Dalykų teminės rubrikos kopijuojamos iš Autoritetinių įrašų dalykų bazės. Straipsnių temai (dalykui) atskleisti vartojami reikšminiai žodžiai, kurie rašomi 610 lauke.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
606	Temos pavadinimas, naudojamas kaip dalykas	Indikatorius 1: Dalykinio vieneto lygmuo	0 Lygmuo neapibrėžtas	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)		
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis
\$x	Teminis skirsnis	-		Pasikartojantis
\$y	Geografinis skirsnis	-		Pasikartojantis
\$z	Laiko skirsnis	-		Pasikartojantis
\$2	Sistemos kodas	-		Nepasikartojantis; sistema įrašo automatiškai
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis; sistema įrašo automatiškai, kai daroma sąsaja su Autoritetine dalykų baze

Pavyzdžiai**606 0** \$a3LNB:B4yL;=Bh \$aChoro dainos (vyrų balsams) su fortepijonu \$2Inmubr**606 0** \$a3LNB:D*9852;V*8391;=Bj \$aPopuliarioji muzika \$yLietuva \$2Inmubr**606 0** \$a3LNB:D*21243;V*11314;*1046;=BX \$aLietuviai emigrantai \$yJungtinės Valstijos \$xDainos ir muzika \$2Inmubr**606 0** \$a3LNB:D*14322;V*8391;*79;=Bn \$aInstrumentinė muzika \$yLietuva \$z20 amžius \$2Inmubr**606 0** \$a3LNB:D*18282;V*5058;*26;=Bl \$aKoncertai \$yAustrija \$z18 amžius \$2Inmubr**1.11.4. Forma, žanras ar fiziniai požymiai (608)**

Iš Autoritetinių įrašų dalykų bazės kopijuojami terminai, nusakantys aprašomo išteklių formą, žanrą ir (arba) fizinius požymius. Kol kas laukas naudojamas tik natų bibliografiniams įrašams.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
608	Forma, žanras arba fiziniai požymiai	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Įvedinys	-	Nepasikartojantis
\$x	Teminis skirsnis	-	Pasikartojantis
\$y	Geografinis skirsnis	-	Pasikartojantis
\$z	Laiko skirsnis	-	Pasikartojantis
\$2	Sistemos kodas	-	Nepasikartojantis; sistema įrašo automatiškai
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-	Nepasikartojantis; sistema įrašo automatiškai

Pavyzdžiai**608** \$3LNB:C8bo;=Bs \$aNatos \$2Inmubr**608** \$3LNB:C8d4;=BJ \$aAranžuotės (muzika) \$2Inmubr**1.11.5. Nekontrliuojami dalykiniai terminai (reikšminiai žodžiai) (610)**

Laukas naudojamas reikšminiams žodžiams (RŽ) įrašyti iš esamo aprobuotų RŽ sąrašo; pasikartojantis kiekvienam kitam RŽ.

LIBIS Jungtiniame kataloge esantis aprobuotų RŽ sąrašas nuolat pildomas ir redaguojamas. Jis sudarytas iš analiziniuose bibliografiniuose įrašuose nuo LIBIS analizinės bibliografijos posistemio sukūrimo 2003 m. įrašytų ir aprobuotų RŽ. **Naujoje LIBIS naujus RŽ gali įrašyti tik sąrašą administruojantys darbuotojai. Prireikus įrašyti naują RŽ, būtina kreiptis į administruojančius darbuotojus, kad sukurtų reikalingą RŽ, tik tada jį bus galima įkelti į bibliografinį įrašą.**

RŽ pateikimo įrašė eiliškumas nereglamentuotas, nes visi žodžiai dalyvauja teminėje paieškoje. RŽ pateikimo metodika pridedama priede.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
610	Nekontrliuojami dalykiniai terminai	Indikatorius 1: Dalykinio termino lygmuo	Pasikartojantis; indikatorius visada 0
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	

\$a	Dalykinis terminas	-	Nepasikartojantis
-----	--------------------	---	-------------------

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys rašo etiketė / etiketė naa2 22 3 450 <> K P

RYSYS APRAŠAS (A) UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BJ KODAI VARDAI

DALYKAI ANTRAŠTĖS **REIKŠMINIAI ŽODŽIAI**

ŠALTINIS NUMERIS RECENZIJĄ

RŽ pasirinkimas kuriant įrašą specialiuoju šablonu.

Reikšminių žodžių pasirinkimas

Paieška   Teksto pradžia

Reikšminis žodis Utena Utėnai

Priskirti reikšminiai žodžiai Bibliotekos Bibliotekos, viešosios Utena

Reikalingų RŽ paieška, priskyrimas ir patvirtinimas.

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys rašo etiketė / etiketė naa2 22 3 450 <> V D A R P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Reikšminiai žodžiai

Laukas	Ind1 *	Ind2	Polaukis	Necontrolluojami dalykiniai terminai / Dalykinis terminas
610	0		a	Bibliotekos
610	0		a	Bibliotekos, viešosios
610	0		a	Utena

RŽ pasirinkimas kuriant įrašą UNIMARC forma.

Pavyzdžiai

- 200 1 \$aMūsų tėvelis \$ebibliografas S. Tomonis
- 600 1 \$a3LNB:V*84438;=BN \$aTomonis \$bStasys \$f1915-1992 \$2Inmmbr
- 610 0 \$aaBibliografija
- 610 0 \$aaBibliografai
- 610 0 \$aaBibliotekininystė
- 610 0 \$aaBibliotekos, nacionalinės
- 610 0 \$aaLietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
- 610 0 \$aaLietuva

200 1 \$aMokymosi analitikos svarba studentų aktyvumui studijų procese tirti \$fInga Žilinskienė

610 0 \$aaŠvietimas

610 0 \$aaTyrimai

610 0 \$aaStudentai

610 0 \$aaAktyvumas

610 0 \$aaStudijos

610 0 \$aaMokymasis

610 0 \$aaAnalitika

610 0 \$aaLietuva

1.11.6. Universalioji dešimtainė klasifikacija (UDK) (675)

Rašomas UDK indeksas, apibūdinantis temą pagal dešimtainės klasifikacijos sistemą. Naudojamas pagal poreikius, pavyzdžiui, rengiant retrospektyviosios bibliografijos analizinius įrašus, įtraukiamus į nacionalinės bibliografijos leidinius; įrašus iš natų, garso ir vaizdo laikmenų ir kt.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
675	Universalioji dešimtainė klasifikacija	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)	Pasikartojantis
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	
\$a	Indeksas	-	Nepasikartojantis

The screenshot shows a library catalog interface with a dark blue header containing 'BIBLIOTEKOS KATALOGAS', 'JUNGTINIS KATALOGAS', and 'NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA'. Below the header, the title 'Bibliografinio įrašo duomenys' is displayed. A navigation bar includes 'RYSYS', 'APRAŠAS (A)', 'UDK' (circled in red), 'PASTABOS', 'SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA', 'IPAS BJ KODAI', and 'VARDAI'. Below this, there are three input fields, each containing the text 'Indeksas'. Blue arrows point from the 'UDK' label to the first two input fields.

675 lauko užpildymas kuriant įrašą specialiuoju šablonu.

Pavyzdžiai

675 \$a639

675 \$a784.75.036(474.5)

1.12. ATSAKOMYBĖS BLOKAS (7)

Naudojami laukai

1.12.1. Asmens vardas - pirminė atsakomybė (700)

Laukas naudojamas, jei aprašoma ištekliams turintis daugiau kaip tris autorius. Laukas nepasikartojantis. Asmens vardas, rašomas į šį lauką, ISBD formoje išvedamas į bibliografinio įrašo aprobuotojo kreipties elemento vietą, todėl bibliografiniame įrašė gali būti tik vienas 700 laukas. Antras ir trečias autoriai rašomi į 701 lauką. Jei autorių keturi ar daugiau, 700 laukas nenaudojamas, visi autoriai rašomi į 701 lauką.

Jeigu reikalingas asmens vardas yra Autoritetinių įrašų duomenų bazėje, visada daroma sąsaja su Autoritetinių įrašų duomenų baze.

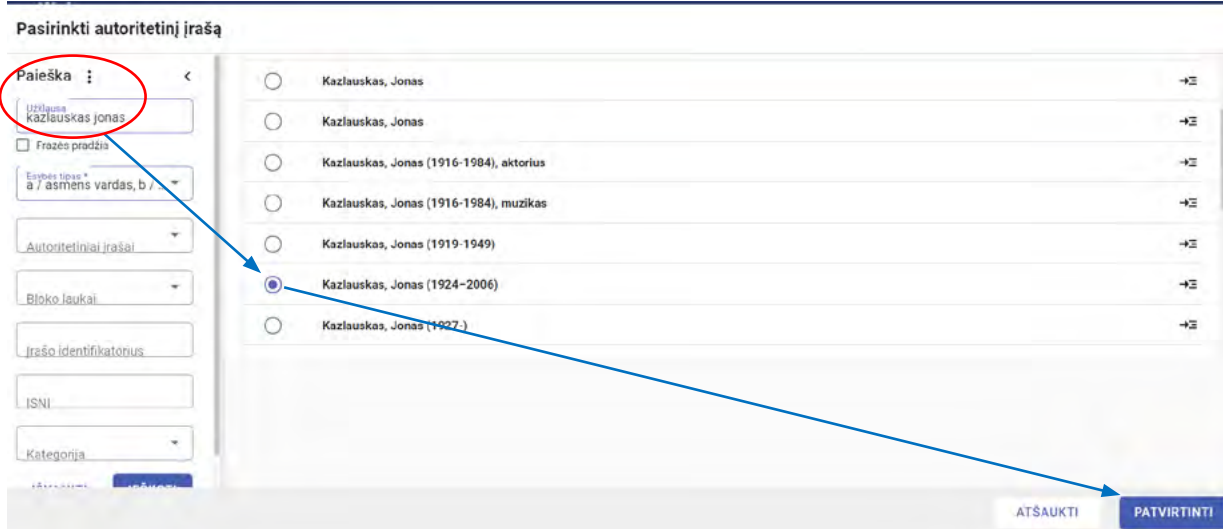
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
700	Asmens vardas - pirminė atsakomybė	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Nepasikartojantis
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka	
			1 Vardas įrašomas po pavardės	
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis; dažniausiai rašoma pavardė ar slapyvardis
\$b	Vardo dalis, išskyrus pradinį įvedinį	-		Nepasikartojantis; dažniausiai rašomas asmens vardas
\$c	Vardo papildymai, išskyrus datas	-		Pasikartojantis; dažniausiai rašomi įvairūs titulai
\$d	Romėniški skaitmenys	-		Nepasikartojantis; rašomi skaitmenys, susiję su popiežių, karalių ir kt. vardais
\$f	Datos	-		Nepasikartojantis; rašomos asmens gyvenimo datos
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis; automatiškai nukopijuojamas, kai daroma sąsaja su Autoritetinių įrašų duomenų baze
\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis; naudojamas nurodyti asmens vardo santykį su aprašomu ištekliumi (ar asmuo yra autorius, menininkas, fotografas, kompozitorius ar kt.)

Darant sąsają tarp bibliografinio įrašo ir autoritetinio įrašo, į bibliografinio įrašo UNIMARC 700 lauką nukopijuojamas Autoritetinių įrašų bazės atitinkamo įrašo UNIMARC 200 laukas su visais reikalingais polaukiais, indikatoriais. Jeigu reikalingo asmens vardo Autoritetinių įrašų duomenų bazėje nėra, kataloguotojas įrašo jį originalia, sunorminta forma arba kaip pateikta šaltinyje, jeigu negalima nustatyti kitos formos, užpildo atitinkamus lauko indikatorius ir polaukius. Nustatomas asmens santykio su aprašoma publikacija kodas. Jo reikšmę visada nustato kataloguotojas. Santykio kodų, naudojamų kuriant analizinius bibliografinius įrašus, sąrašas pateiktas LIBIS programinėje įrangoje, santykio kodų sąrašas su reikšmėmis pateikiamas ir šios metodikos priede.

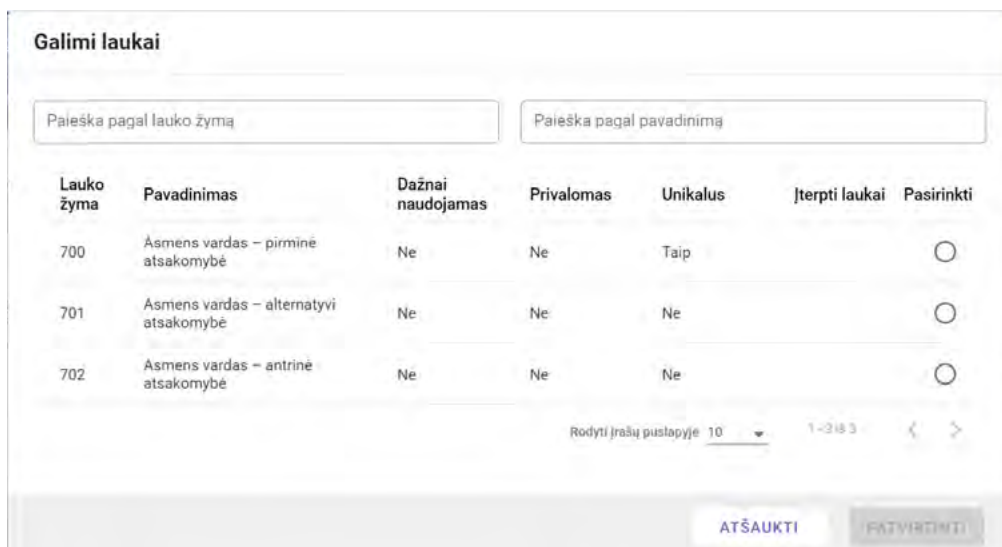
Pastaba. Sudarytojas, rengėjas į 700 lauką nerašomi, nes jie nėra autoriai. Jie rašomi į 702, antrinės atsakomybės, lauką.

700, 701 ir 702 laukų užpildymas specialiuoju šablonu pasirenkant reikalingą asmenvardį iš Autoritetinių įrašų duomenų bazės.

Reikalingo autoritetinio įrašo paieška Autoritetinių įrašų duomenų bazėje ir patvirtinimas.

Patvirtinus reikalingą autoritetinį įrašą, sistema pateikia galimų 7 bloko laukų sąrašą, iš kurio pasirenkamas reikalingas.

Pasirinkite santykio kodą

uuu	Aktorius	☐
030	Aranžuotojas	☐
460	Asmuo, duodantis interviu	☐
470	Asmuo, imantis interviu	☐
590	Atlikėjas	☐
065	Aukcionatorius	☐
260	Autorių teisių savininkas	☐
070	Autorius	☐

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Pasirinkus reikalingą 7 bloko lauką, pateikiamas santykio kodų sąrašas, iš kurio pasirenkamas reikalingas.

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys Įrašo etiketė / etiketė naa2 22 3 450 <> K P

RYŠYS UDK PASTABOS SERIALINIO LEIDINIO NR., DATA IPAS BJ KODAI APRAŠAS (A) **VARDAI** DALYKAI

ANTRAŠTĖS REIKŠMINIAI ŽODŽIAI

PASIRINKTI IRAŠYTI

700, 702 ir 702 laukų užpildymas specialiuoju šablonu, jei nėra galimybės susieti su Autoritetinių įrašų duomenų baze ir reikia atitinkamą lauką užpildyti pačiam kataloguotojui. Pasirinkus komandą *Įrašyti* sistema pateikia lauką asmenvardžio duomenims įrašyti.

Asmenvardžių/kolektyvų informacijos įrašymas

Indikatorius 1 Indikatorius 2 *

Pradinis įvedimo elementas *

Likusioji vardo dalis

Santykio kodas

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

Duomenų apie asmenvardį rašymas: antro indikatoriaus pildymas (vardas įrašomas po pavardės), pradinis įvedimo elementas (Neverauskas), likusi vardo dalis (Petras), santykio kodas (autorius).

Įterpti lauką iš 7 bloko

Lauko žyma	Pavadinimas ↑	Dažnai naudojamas	Privalomas	Unikalus	Įterpti laukai	Pasirinkti
700	Asmens vardas – pirminė atsakomybė	Ne	Ne	Taip		☐
701	Asmens vardas – alternatyvi atsakomybė	Ne	Ne	Ne		☐
702	Asmens vardas – antrinė atsakomybė	Ne	Ne	Ne		☐
710	Kolektyvo vardas – pirminė atsakomybė	Ne	Ne	Taip		☐
711	Kolektyvo vardas – alternatyvi atsakomybė	Ne	Ne	Ne		☐

ATŠAUKTI PATVIRTINTI

700, 702 ir 702 laukų užpildymas UNIMARC forma, jei nėra galimybės pasirinkti iš Autoritetinių įrašų duomenų bazės. Įterpiamas pasirinktas reikalingas laukas iš 7 bloko laukų.

BIBLIOTEKOS KATALOGAS JUNGTINIS KATALOGAS NACIONALINĖ BIBLIOGRAFIJA

Bibliografinio įrašo duomenys

Įrašo etiketė / etiketė na0222 3 450 <> V D A R P 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 K N

Laukas ind1 Ind2* Polaukis Asmens vardas – pirminė atsakomybė / Autoritetinio įrašo numeris

700 3

Polaukis Pradinis įvedimo elementas a

Polaukis b Likusioji vardo dalis

Polaukis 4 Santykio kodas / 0: Santykio kodai

000 100 200 300 400 500 600 700 800 900 ATŠAUKTI IŠSAUGOTI

Reikalingi duomenys įrašomi į įterpto lauko \$a, \$b polaukius, jeigu reikia – į \$f (įterpus jį polaukio lygio veiksmis), \$4 polaukius.

Pavyzdžiai

200 1 \$aKaip iš tiesų viskas buvo \$fEugenijus Ališanka

700 1 \$a3LNB:V*29223;=BE \$aAlišanka \$bEugenijus \$f1960- \$4070

Laukas užpildytas darant sąsają su Autoritetinių įrašų duomenų baze, santykio kodas – autorius (070).

200 1 \$aGabus vagis \$fŽemaitė

700 0 \$a3LNB:V*379;=BF [Žemaitė (1845-1921)] \$aŽemaitė \$f1845-1921 \$4070

Laukas užpildytas darant sąsają su Autoritetinių įrašų duomenų baze, santykio kodas – autorius.

200 1 \$aLiepsnojanti Dubysa \$e[aliejus, drobė] \$e[spalvota reprodukcija] \$fAlbertas Dukauskas

700 1 \$a3LNB:CKs6;=Bd \$4040 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aDukauskas \$bAlbertas \$f1948-

Laukas užpildytas darant sąsają su Autoritetinių įrašų duomenų baze, santykio kodas – menininkas.

200 1 \$aRomansas, op. 50 \$fLudwig van Beethoven

700 1 \$a3LNB:V*24758;=BM \$aBeethoven \$bLudwig van \$f1770-1827 \$4230

Laukas užpildytas darant sąsają su Autoritetinių įrašų duomenų baze, santykio kodas – kompozitorius.

200 1 \$aLapkričio naujienos Pelesoje \$fLeonas Ivaško

700 1 \$alvaško \$ Leonas \$4070

Laukas užpildytas kataloguotojo, be sąsajos su Autoritetine duomenų baze, santykio kodas – autorius.

1.12.2. Asmens vardas - alternatyvi atsakomybė (701)

<p>Rašomi asmenvardžiai kitų autorių, turinčių tokią pat atsakomybę kaip ir asmuo, kurio vardas įrašytas į 700 lauką. Laukas naudojamas, jei aprašoma kelių autorių ištekliaus dalis ir jų visų atsakomybė už ją vienoda. Jei autorių yra ne daugiau kaip trys, pirmas jų įrašomas į 700 lauką, o kiti pateikiami 701 lauke. Jis gali būti naudojamas ir nesirenkant 700 lauko: jei autorių yra keturi ar daugiau, visi jie rašomi į 701 lauką. Šis laukas gali būti naudojamas ir tada, kai prie aprašomo dokumento nurodyti tik autoriaus inicialai ar kita neapčiuota vardo forma, kai nenorima, kad ISBD formoje ji būtų pateikiama bibliografinio įrašo aprobuotojo kreipties elemento vietoje.</p> <p>Lauko įrašymo eiga ir taisyklės tokios pat kaip ir 700 lauko. Indikatoriai ir polaukiai naudojami tokie pat kaip 700 lauke, nurodomi santykio kodai.</p>				
Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
701	Asmens vardas - alternatyvi atsakomybė	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Pasikartojantis
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka	
			1 Vardas įrašomas po pavardės	
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis; dažniausiai rašoma pavardė ar slapyvardis
\$b	Vardo dalis, išskyrus pradinį įvedinį	-		Nepasikartojantis; dažniausiai rašomas asmens vardas
\$c	Vardo papildymai, išskyrus datas	-		Pasikartojantis; dažniausiai rašomi įvairūs titulai
\$d	Romėniški skaitmenys	-		Nepasikartojantis; rašomi skaitmenys, susiję su popiežių, karalių ir kt. vardais
\$f	Datos	-		Nepasikartojantis; rašomos asmens gyvenimo datos
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis; automatiškai nukopijuojamas, kai daroma sąsaja su Autoritetinių įrašų duomenų baze
\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis; naudojamas nurodyti asmens vardo santykį su aprašomu dokumentu (ar asmuo yra autorius, kompozitorius, menininkas, fotografas ar kt.)

Pavyzdžiai

200 1 \$aPensijų reforma: pensijų fondų sistemos Lietuvoje kūrimo problemos \$fValdemaras Katkus, Eugenija Martinaitytė

700 1 \$a3LNB:V*344686;=BR [Katkus, Valdemaras (1958-\$bValdemara\$f1958-\$4070

701 1 \$a3LNB:V*171384;=BK [Martinaitytė, Eugenija]\$aMartinaitytė \$bEugenija \$4070
Straipsnis dviejų autorių. Pirmas autorius pateikiamas 700 lauke, o antras – 701 lauke.

200 1 \$aVaikų ir jaunimo baudžiamoji atsakomybė\$fGintautas Sakalauskas, Svetlana Gečėnienė, Antanas Jatkevičius, Ilona Michailovič

701 1 \$a3LNB:V*313490;=BG [Sakalauskas, Gintautas] \$aSakalauskas \$bGintautas \$4070

701 1 \$a3LNB:I+4;=rE [Gečėnienė, Svetlana] \$aGečėnienė \$bSvetlana \$4070

701 1 \$a3LNB:V*329198;=BS [Jatkevičius, Antanas] \$aJatkevičius \$bAntanas \$4070

701 1 \$a3LNB:V*329202;=BE [Michailovič, Ilona] \$aMichailovič \$bIlona \$4070

Straipsnio autoriai yra keturi ir visi jie pateikiami 701 lauke. Visų santykio kodai – Autorius (070).

200 1	\$aBrolis, neverk \$fmuzika Pauliaus Arlausko, Aurelijaus Ščiukos, Gyčio Paškevičiaus, Gedimino Dapkevičiaus
701 1	\$a3LNB:V*88766;=BV\$aArlauskas\$bPaulius\$f1965-\$4230
701 1	\$a3LNB:V*371720;=BG\$aŠčiuka\$bAurelijus \$4230
701 1	\$a3LNB:V*369124;=BL\$aPaškevičius\$bGytis\$f1961-\$4230
701 1	\$a3LNB:V*390697;=BU\$aDapkevičius\$bGediminas \$f1958-\$4230 <i>Daina sukurta keturių kompozitorių. Visi jie pateikiami 701 lauke. Visų jų santykio kodas - Kompozitorius (230).</i>
200 1	\$aSuprato \$e[anekdotas] \$fJ.V.G.
701 0	\$aaJ.V.G. \$4070
200 1	\$aUžmirštas amatas \$e[vedamasis] \$fPr.
701 0	\$aaPr. \$4070
200 1	\$aPoetas \$e[feljetonas] \$fKar-s
701 0	\$aaKar-s \$4070
200 1	\$aSvarbusis reikalas \$fDédé A.
701 0	\$aaDédé A. \$4070
200 1	\$aMoksleivių vakaras \$fDalyvavęs
701 0	\$aaDalyvavęs \$4070
200 1	\$a Mažinimas šeimos \$fDvivaikis
701 0	\$aa Dvivaikis \$4070 <i>Pavyzdžiai, kai 701 laukas naudojamas nenorint, kad autoriaus inicialai ar kita neapbruota vardo forma ISBD formoje būtų pateikiama bibliografinio įrašo aprobuotojo kreipties elemento vietoje.</i>

1.12.3. Asmens vardas - antrinė atsakomybė (702)

Rašoma asmens, turinčio antrinę atsakomybę už išteklių dalį, pavardė ir vardas. Tai gali būti vertėjas, iliustratorius, nuotraukų autorius, redaktorius, rengėjas, sudarytojas, darbo vadovas, aranžuotojas, atlikėjas, žodžių autorius, skaitovas ir kt. Į šį lauką taip pat rašomi komentarai, nuomonių ar kitų tekstų autoriai, traktuojami kaip turintys ne pagrindinę, o kitą atsakomybę už išteklių dalį ir pateikti kitų atsakomybės duomenų polaukyje (200 lauko \$g polaukyje), taip pat autoriai, atlikėjai ir kiti, nurodyti pastabose apie atsakomybę, turinį ar anotacijoje. Laukas gali būti užpildomas, jei neužpildyti 700 ir (ar) 701 laukai. Užpildymo taisyklės tokios pat kaip 700 ir 701 laukų. Naudojami tokie patys polaukiai ir indikatoriai kaip 700 ir 701 laukuose. Nustatomi santykio kodai.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai	Pastabos
702	Asmens vardas - antrinė atsakomybė	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas) Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius 0 Vardas įrašomas prieš pavardę arba tiesiogine tvarka 1 Vardas įrašomas po pavardės	Pasikartojantis
\$a	Įvedinys	-	Nepasikartojantis; dažniausiai rašoma pavardė ar slapyvardis
\$b	Vardo dalis, išskyrus pradinį įvedinį	-	Nepasikartojantis; dažniausiai rašomas asmens vardas
\$c	Vardo papildymai, išskyrus datas	-	Pasikartojantis; dažniausiai rašomi įvairūs titulai.
\$d	Romėniški skaitmenys	-	Nepasikartojantis; rašomi skaitmenys, susiję su popiežių, karalių ir kt. vardais

\$f	Datos	-	Nepasikartojantis; rašomos asmens gyvenimo datos
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-	Nepasikartojantis; automatiškai nukopijuojamas, kai daroma sąsaja su Autoritetinių įrašų duomenų baze
\$4	Santykio kodas	-	Pasikartojantis; naudojamas nurodyti asmens vardo santykį su aprašomu ištekliumi (ar asmuo yra sudarytojas, vertėjas, iliustruotojas ar kt.)

Pavyzdžiai

- 200 1** \$aKaip piešti mašinas \$fMoira Butterfield, Anita Ganeri \$giš anglų kalbos vertė Danguolė Žalytė \$gIliustravo Kim Blundell
- 700 1** \$a3LNB:V*93037;=BI [Butterfield, Moira (1961-)] \$aButterfield \$bMoira \$f1961- \$4070
- 701 1** \$a3LNB:V*362396;=BP [Ganeri, Anita (1961-)] \$aGaneri \$bAnita \$f1961- \$4070
- 702 1** \$a3LNB:V*34555;=BI [Žalytė, Danguolė] \$aŽalytė \$bDanguolė \$4730
- 702 1** \$a3LNB:YZs;=B8 [Blundell, Kim] \$aBlundell \$bKim \$4440
- 200 1** \$aTango noktiurno \$fH.O. Borgmanas \$gteksto autorius V. Žilius \$g[atlieka] Stepas Graužinis, vokalas
- 700 1** \$a3LNB:Jcb;=Bf \$aBorgmann \$bHans-Otto \$f1901-1977 \$4230
- 702 1** \$a3LNB:wrK;=CE \$aŽilius \$bV. \$4520
- 702 1** \$a3LNB:V*157119;=BK \$aGraužinis \$bStepas \$f1910-1985 \$4721
- 200 1** \$aBelaukiant Aplinkos ministerijos sprendimo \$fparengė Vaclovas Trepėnaitis
- 702 1** \$a3LNB:qgR;=B6\$aTrepėnaitis \$bVaclovas \$7ba0yba0y \$8litlit \$4220
- 200 1** \$aJau saulutė leidos \$fharm. T. Brazys
- 702 1** \$a3LNB:V*156951;=BN \$aBrazys \$bTeodoras \$f18701930\$o000000084320634 \$4030
- 200 1** \$aRastas šimto metų senumo laiškas atskleidžia Rusijos tikslus Lietuvoje \$f[su V. Mickevičiaus-Kapsuko laiško tekstu]
- 702 1** \$a3LNB:V*148185;=BN\$aKapsukas \$bVincas \$f1880-1935 \$7ba0yba0y \$8litlit \$4070
- 200 1** \$aAukso nanodalelės optinei biopsijai ir fototerminiam poveikiui \$fR. Kubiliūtė \$gmokslinis vadovas R. Rotomskis
- 700 1** \$a3LNB:B74k;=BO \$aKubiliūtė \$bReda \$7ba0yba0y \$8litlit \$4070
- 702 1** \$a3LNB:V*361486;=BO \$aRotomskis \$bRičardas \$f1954- \$7ba0yba0y \$8litlit \$4727
- 200 1** \$aPolitiko tribūna \$e[j klausimą, kokius yra sau išsikėlę prioritetus ir kaip juos numatę įgyvendinti, atsako kandidatai į Panevėžio merus]
- 314** \$aAut.: Valdemaras Jakštas, Petras Narkevičius, Kęstutis Lukoševičius
- 702 1** \$a3LNB:CHfC;=BK \$aNarkevičius \$bPetras \$f1955- \$4070
- 702 1** \$a3LNB:Pn3;=BX \$aLukoševičius \$bKęstutis \$f1963- \$4070
- 702 1** \$a3LNB:NEW;=BG \$aJakštas \$bValdemaras \$f1958- \$4070
- 200 1** \$aKuriu Lietuvai \$e[eilėraščiai konkursui]
- 327 1** \$aTurinys: Mano žeme, būk laiminga / Juozas Maksvytis. Maironiui / Nijolė Rimkienė. Lietuva / Adomas Stoncelis
- 702 1** \$a3LNB:B148;=kc \$aMaksvytis \$bJuozas \$f1924- \$4070
- 702 1** \$a3LNB:V*308921;=BJ \$aRimkienė \$bNijolė \$f1934- \$4070
- 702 1** \$a3LNB:CNEF;=vN \$aStoncelis \$bAdomas \$f1931- \$4070

1.12.4. Pokalbių, interviu aprašymas ir asmenvardžių pateikimas 7 bloko laukuose

Kalbinamas asmuo įrašomas (įkeliamas) į 700 lauką ir, jei reikia (jei kalba ir apie save), – į 600 lauką (asmenvardis kaip dalykas). Jeigu kalbinamieji asmenys yra keli – kitas (kiti) keliami į 701 lauką (laukus).

Kalbintojas (kalbintojai) rašomi (įkeliami) į 701 lauką (alternatyvi atsakomybė, lygiavertė parašyta 700 lauke). Laikoma, kad visi pokalbio dalyviai yra autoriai. Santykio kodai: 460 – Asmuo, duodantis interviu ir 470 – Asmuo, imantis interviu.

Pavyzdžiai

200 1 \$aL. Rupšytė-Strazdauskienė: vaikai neleidžia plaukti pasroviui \$e[pokalbis su Kauno valstybinio lėlių teatro aktore] \$f[kalbėjosi] Eglė Leonovienė

600 1 \$a3LNB:CVyA;=Bp \$aRupšytė-Strazdauskienė \$bLaima \$f1962- \$2Inmbr

700 1 \$a3LNB:CVyA;=Bp \$aRupšytė-Strazdauskienė \$bLaima \$f1962- \$4460

701 1 \$a3LNB:V*154218;=BH \$aLeonovienė \$bEglė \$4470

200 1 \$aKokiame pasaulyje gyvensime rytoj? \$e[pokalbis su Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generaline direktore Monika Garbačiauskaite-Budriene ir Kauno technologijų universiteto prof. dr. Sauliumi Keturakiu apie šiuolaikines technologijas ir medijų inovacijas] \$f[kalbėjosi] Rasa Jakubauskienė

700 1 \$a3LNB:3nX;=Bf \$aGarbačiauskaitė-Budrienė \$bMonika \$4460

701 1 \$a3LNB:V*340561;=BF \$aKeturakis \$bSaulius \$f1968- \$4460

701 1 \$aJakubauskienė \$bRasa \$4470

1.12.5. Kolektyvo vardas – pirminė atsakomybė (710)

Laukas, naudojamas bibliografiniams įrašams iš garso ir vaizdo laikmenų kurti. Jame rašomi pirminę atsakomybę už kūrinį turintys muzikos kolektyvai.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
710	Kolektyvo vardas - pirminė atsakomybė	Indikatorius 1: Renginio indikatorius	0 Kolektyvo vardas 1 Renginys	Nepasikartojantis
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	2 Vardas įrašomas tiesiogine tvarka	
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis
\$c	Vardo papildymas arba patikslinimas	-		Pasikartojantis
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis; sistema generuoja automatiškai
\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis

Pavyzdžiai

710 02 \$3LNB:Bjt8;=B4 \$aAndaja \$cmuzikos grupė \$4230 \$4590

710 02 \$3LNB:CiWd;=B3 \$aSheep Got Waxed \$cinstrumentinis trio \$4230 \$4590

200 1 \$aKovai \$aUžkalbėjimas gyvatai \$aMaumas \$aUgnies pataluos \$fmuzika [ir atlikimas grupės] „Andaja“ \$gžodžiai Daivos Pelėdaitės

702 1 \$3LNB:C1yy;=CG \$4520 \$4721 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aPelėdaitė \$bDaiva

710 0 2\$3LNB:Bjt8;=B4 \$4230 \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aAndaja \$cmuzikos grupė

200 1 \$aMiss \$aForro \$aHandwriting \$aPoper Taylor \$fmusic [and performed] by [group] „Sheep Got Waxed“

710 02 \$3LNB:CiWd;=B3 \$4230 \$4590 \$7ba0yba0y \$8liteng \$aSheep Got Waxed \$cinstrumentinis trio

1.12.6. Kolektyvo vardas - antrinė atsakomybė (712)

Laukas naudojamas įrašams iš garso ir vaizdo laikmenų rengti. Lauke rašomi antrinę atsakomybę turintys muzikos kolektyvai.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos
712	Kolektyvo vardas - antrinė atsakomybė	Indikatorius 1: Renginio indikatorius	0 Kolektyvo vardas	Pasikartojantis
			1 Renginys	
		Indikatorius 2: Vardo formos indikatorius	2 Vardas įrašomas tiesiogine tvarka	
\$a	Įvedinys	-		Nepasikartojantis
\$b	Padalinys			Pasikartojantis
\$c	Vardo papildymas arba patikslinimas	-		Pasikartojantis
\$3	Autoritetinio įrašo numeris	-		Nepasikartojantis; sistema įrašo automatiškai
\$4	Santykio kodas	-		Pasikartojantis

Pavyzdžiai

712 02 \$3LNB:BW6;=BS \$aKauno simfoninis orkestras \$4590

712 02 \$3LNB:YHZ;=BX \$aCantare \$cchoras \$4590

712 02 \$3LNB:g4X;=BZ \$aŽalvarinis \$cmuzikos grupė \$4590

712 02 \$3LNB:Yb0;=BR\$aLietuvos nacionalinis simfoninis orkestras \$bMušamųjų instrumentų grupė \$4590

200 1 \$aChto nasha zhisn'?' Igra! \$eGermano arija \$eiš operos „Pikų dama“, III v. \$dHerman's aria \$efrom the opera „The queen of Spades“, 3rd act \$fPiotr Tchaikovsky \$g[atlieka] Merūnas Vitulskis, tenoras ; Kauno miesto simfoninis orkestras, dirigentas Imants Resnis \$zeng

700 1 \$3LNB:V*13842;=BE \$4230 \$7ba0yca0y \$8litrus \$aЧайковский \$bПётр Ильич \$f1840-1893

702 1 \$3LNB:BKNM;=BE \$4721 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aVitulskis \$bMerūnas \$f1983-

702 1 \$3LNB:+Go;=BW \$4250 \$7ba0yba0y \$8litlav \$aResnis \$bImants \$f1949-

712 02 \$3LNB:BW6;=BS \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aKauno simfoninis orkestras

200 1 \$aCanticum novum \$flvo Antognini \$glotyniškas tekstas \$g[atlieka] Klaipėdos kultūros centro „Žvejų rūmai“, mišrus choras „Cantare“, Artūras Dambrauskas, meno vadovas

700 1 \$3LNB:CjE4;=BM \$4230 \$7ba0yba0y \$8litita \$aAntognini \$blvo \$f1963-

702 1 \$3LNB:BJA8;=pa \$4195 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aDambrauskas \$bArtūras \$f1961-

712 02 \$3LNB:YHZ;=BX \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aCantare \$cchoras

200 1 \$aDūzgia bitela \$fmus ic and lyrics: traditional \$garr. Robertas Semeniukas \$g[performed by] Žalvarinis & Veronika Povilionienė

701 1 \$3LNB:gyz;=Ck \$4030 \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aSemeniukas \$bRobertas

702 1 \$3LNB:V*386749;=BX \$4721 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aPovilionienė \$bVeronika \$f1946-

712 02 \$3LNB:g4X;=BZ \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aŽalvarinis \$cmuzikos grupė

1.13. TARPTAUTINIO NAUDOJIMO BLOKAS (8)

Naudojami laukai

1.13.1. Įrašo šaltinis (801)

Visuose lauko polaukiuose reikšmės rašomos automatiškai, nurodant įrašo autorystę (kokia biblioteka parengė įrašą) ar kitą funkciją (kokia biblioteka pakeitė įrašą ir pan.).

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos	
801	Įrašo šaltinis	Indikatorius 1: tarpas (neapibrėžtas)		Privalomas, pasikartojantis; 2 indikatorius nurodo bibliotekos, įrašytos \$b polaukyje, veiklą	
		Indikatorius 2: Funkcijos indikatorius	0		Tarnyba, parengusi pirminį įrašą
			1		Tarnyba, transformuojanti duomenis
			2		Tarnyba, modifikuojanti įrašą
		3	Tarnyba, išplatinusi įrašą		
\$a	Šalis	-		Nepasikartojantis	
\$b	Tarnyba	-		Nepasikartojantis; įrašoma bibliotekos, parengusios įrašą, sigla	
\$c	Atlikimo data	-		Nepasikartojantis	

Pavyzdžiai

801 0 \$aaLT \$bC161 \$c20210929

Įrašą parengė Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka 2021 m. rugsėjo 29 d.

801 0 \$aLT \$bC13 \$c20211014

801 2 \$aLT \$bC16 \$c20211026

Įrašą parengė Kauno apskrities viešoji biblioteka 2021 m. spalio 14 d., Klaipėdos apskrities levos Simonaitytės viešoji biblioteka papildė įrašą 2021 m. spalio 26 d.

1.13.2. Elektroninė vieta ir kreiptis (856)

Laukas gali būti naudojamas internetiniam adresui įrašyti, jei negalima naudoti prisegtuko su straipsnio elektronine forma. Čia nurodyta interneto nuoroda (URL) bus atvaizduojama ir portalo *ibiblioteka.lt* paieškos rezultatų sąrašė, ir įrašo peržiūroje. Internetinis adresas gali būti kintamas įrašo elementas ir ne visada gali suteikti prieigą prie konkretaus turinio.

Laukas (polaukis)	Lauko (polaukio) pavadinimas	Indikatoriai		Pastabos	
856	Elektroninė vieta ir kreiptis	Indikatorius 1: Kreipties būdas	2 Nuotolinis prisijungimas	Pasikartojantis	
		Indikatorius 2: tarpas (neapibrėžtas)	-		
\$u	Universalus išteklių adresas			Rašomas internetinis adresas; nepasikartojantis	
\$9	Prieigos indikatorius	Indikatoriaus reikšmės	0	Nevieša prieiga	Nepasikartojantis
			1	Vieša prieiga	

Pavyzdžiai:

8564#\$uhttp://www.bernardinai.lt/straipsnis/2015-10-08-nobelio-literaturos-premija-skirta-baltarusei-svetlainai-aleksijevic/135942 \$91

856##\$uhttp://www.lka.lt/lt/disp.php/lt_about/lt_about_3_5\$90

1.14. NACIONALINIŲ REIKMIŲ BLOKAS (9)

Šio bloko laukų reikšmės UNIMARC neapibrėžiamos. Jie gali būti naudojami bibliotekų vietiniams poreikiams (pavyzdžiui, leidiniams formuoti, apžvalgoms rengti) ir šioje metodikoje neaptariami.

2. REIKŠMINIŲ ŽODŽIŲ NUSTATYMAS IR PATEIKIMAS BIBLIOGRAFINIAME ĮRAŠE

2.1. Reikšminiai žodžiai, jų funkcijos, sąrašo sudarymas

Reikšminiai žodžiai (RŽ) – tai žodžiai, atspindintys teksto ar kito aprašomo objekto esmę, apibūdinantys publikacijoje pateiktą informaciją. Jie dar gali būti vadinami *pagrindiniais, esminiais, raktiniais žodžiais*. RŽ skirti informacijos paieškos galimybėms praplėsti, padėti informacijos vartotojui surasti jam reikalingą išteklių įvairiais aspektais – ne tik pagal antraštę, autorių, žodį bibliografiniame įrašė, bet ir pagal suteiktą RŽ. Šie žodžiai turi nusakyti svarbiausius paieškos tikslus ar objektus. Tinkamai parinkti RŽ sudaro sėkmingos paieškos prielaidą.

RŽ sąrašas atsirado iš analiziniuose bibliografiniuose įrašuose nuo LIBIS analizinės bibliografijos posistemo darbo pradžios 2003 m. įrašytų RŽ. Buvo pasirinktas laisvas RŽ pateikimas, nesinaudojant koku nors iš anksto sudarytu sąrašu, atvirkščiai: į RŽ sąrašą patekdavo kiekvienas bibliografiniuose įrašuose įrašytas RŽ. Buvo numatyti tik pagrindiniai RŽ sudarymo principai, svarbiausia – RŽ turėjo būti norminiai lietuvių kalbos žodžiai, pirmenybė teikta ne frazėms, o atskiriems žodžiams.

Analizinius bibliografinius įrašus NBDB nuo pat pradžių rengė kataloguotojai iš Nacionalinės bibliotekos, Lietuvos medicinos bibliotekos, Lietuvos aklųjų bibliotekos, apskričių ir savivaldybių viešųjų bibliotekų; lietuvių kalboje gausu sinonimų, aprašomoje spaudoje tie patys dalykai dažnai įvardijami skirtingai, todėl RŽ sąrašė ėmė rasti didelė įvairovė. Prireikė sąrašą redaguoti ir žodžius aprobuoti. Pamažu daugėjo aprobuotų RŽ, kartu didėjo tikimybė tarp jų surasti reikiamą žodį, vis rečiau priraidavo sukurti naują. Kataloguotojai buvo įpareigoti reikalingo RŽ atidžiai ieškoti aprobuotų RŽ sąrašė ir įkelti jį iš šio sąrašo. Tik įsitikinus, kad sąrašė reikalingo žodžio nėra, reikėjo įrašyti naują, vadovaujantis RŽ nustatymo ir sudarymo principais.

Modernizuotoje LIBIS naujus RŽ sukurti ir įrašyti į sistemą gali tik tie darbuotojai, kuriems ši funkcija priskirta. Šiuos darbuotojus privaloma informuoti apie naujų RŽ poreikį. RŽ į sąrašą iš bibliografinių įrašų nebeipatenka: pirmiausia turi būti sukuriami sąrašė ir tik tada iš sąrašo juos galima įkelti į bibliografinį įrašą.

2.2. Reikšminių žodžių paieška sąrašė

RŽ paieškos rezultatas bus išsamesnis, jei paieškos lange nebus pažymėtas paiešką ribojantis laukelis *Teksto pradžia* – žodžio bus ieškoma visuose RŽ variantuose, kuriuose jis pavartotas (pavyzdžiui, ieškant RŽ *Jubiliejai*, nepažymėjus *Teksto pradžios*, randamas aprobuotas sudurtinis RŽ *Sukaktys (jubiliejai, metinės)*).

The screenshot shows the search results for 'Reikšminiai žodžiai' in the LIBIS system. The search criteria are 'Jubiliejai' and 'Teksto pradžia' is unchecked. The results table shows one entry: 'Sukaktys (jubiliejai, metinės)' with 797 occurrences in the library catalog and 120159 in the combined catalog.

Reikšminis žodis	Sukurtas	Bibliotekos katalogas	Jungtinis katalogas
Sukaktys (jubiliejai, metinės)		797	120159

RŽ sąrašo paieškos lange varnele pažymėjus paiešką ribojantį laukelį *Teksto pradžia*, paieška vyks tik pagal RŽ (610) lauko pradžioje parašytą žodį. Jei reikiamas žodis bus panaudotas sudurtinio aprobuoto RŽ viduryje ar gale kaip sinonimas ar artimos reikšmės žodis, jis nebus rastas.

The screenshot shows the search results for 'Reikšminiai žodžiai' in the LIBIS system. The search criteria are 'Jubiliejai' and 'Teksto pradžia' is checked. The results table is empty, showing 'Įrašų nerasta'.

Reikšminis žodis	Sukurtas	Bibliotekos katalogas	Jungtinis katalogas
Įrašų nerasta			

2.3. Publikacijos temos nustatymas

Pagrindinis uždavinys - nustatyti pagrindinę publikacijos temą ar temas. Tema gali būti konkretūs daiktai, įvykiai, visuomenės gyvenimo ar gamtos reiškiniai, mokslo sąvokos, veiklos sritys, istoriniai faktai ir pan.

Antraštės analizė. Kiekvieną dalyką, kuris minimas antraštėje ir paantraštėje, būtina išreikšti RŽ. Tik tuo atveju, jei antraštė neatitinka turinio, klaidina ar žodžiai vartojami perkeltine reikšme, jie nenurodomi kaip RŽ.

Turinio analizė. Susipažįstama su publikacijos turiniu, paskirtimi, dėstymo forma. Būtina atkreipti dėmesį į skyrelių pavadinimus, iliustracijas. Reikia nustatyti su publikacijos pagrindine tema susijusius klausimus, įvertinti jų aktualumą, svarbą, atskleisti tarpdalykinius ryšius ir atitinkamai parinkti RŽ. Nuo publikacijos turinio analizės priklauso RŽ išsamumas ir tikslumas.

2.4. Reikšminių žodžių nustatymo ir sudarymo principai

- RŽ turi aiškiai, trumpai ir visur vienodai įvardyti publikacijoje nagrinėjamus ar esamus dalykus, suteikti galimybę (padėti) surasti aprašomą dokumentą.
- Sudarant RŽ pirmenybė teikiama atskiriems žodžiams.

Pavyzdžiai

dalykui „Vaikų auklėjimas“ įvardyti naudojami du atskiri RŽ:

Vaikai

Ugdymas (lavinimas, auklėjimas)

dalykui „Prienų ligoninė“:

Ligoninės

Prienai

dalykui „Raseinių socialinių paslaugų centras“:

Centrai, socialinių paslaugų

Raseiniai

dalykui „Ašmintos daugiaviečių centras“:

Centrai (kompleksai), daugiaviečiai

Ašminta

dalykui „Joniškio kultūros centras“:

Centrai, kultūros (laisvalaikio)

Joniškis

dalykui „Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka“:

Bibliotekos

Bibliotekos, viešosios

Utena

dalykui „Savivaldybių tarybų rinkimai“:

Savivaldybės

Tarybos

Rinkimai

Rinkimai, vietiniai

- Frazėmis RŽ išreiškiami tik tada, kai tai yra oficialūs pavadinimai, pastovūs, glaudžiai tarpusavyje susiję terminai, kurie, išskaidyti į atskirus RŽ, netektų prasmės ir trukdytų informacijos paieškai.

Pavyzdžiai

Baltijos kelias

Centrinė hipotekos įstaiga

Centrinė kredito unija
Etninės kultūros globos taryba
Europos konstitucija
Gedimino kalnas
Kauno valstybinis muzikinis teatras
Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras
Konkurencijos taryba
Labanoro giria
Lietuvių kultūros institutas
Lietuvos ekonominės plėtros agentūra
Lietuvos Metrika
Lietuvos mokslų akademija
Lisabonos strategija
Maironio lietuvių literatūros muziejus
Mėlynųjų vandenių mūšis
Nacionalinė sveikatos taryba
Nacionalinė žemės tarnyba
Nacionalinis visuomenės sveikatos centras
Raganų kalnas
Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena
Tarptautinė Amerikos mokykla
Valstybės turto fondas
Valstybinė ligonių kasa
Vokietijos ir Baltijos šalių prekybos rūmai
Žemės ūkis

- RŽ formuluojami daugiskaitos vardininko linksniu, išskyrus vienaskaitinius daiktavardžius (pavyzdžiui, *Geografija*, *Žemės ūkis*, *Ugdymas (lavinimas, auklėjimas)* ir kt.). Kai kurių RŽ reikšmė šiek tiek pasikeičia vartojant vienaskaitos ar daugiskaitos forma (pavyzdžiui, *Drama* ir *Dramos*, *Skulptūra* ir *Skulptūros*, *Teatras* ir *Teatrai*, *Šeima* ir *Šeimos*, *Tėvas* ir *Tėvai*). Prie tokių RŽ lenktiniuose skliaustuose dažnai nurodoma, kuria reikšme terminas vartojamas.

Pavyzdžiai
Drama (žanras)
Dramos
Skulptūra (dailės šaka)
Skulptūros (kūriniai)
Šeima (institucija)
Šeimos

Teatro rūšiai nurodyti vartojamas RŽ *Teatras*.

Pavyzdžiai
Teatras, dramos
Teatras, muzikinis
Teatras, lėlių

Konkrečiam teatrui nurodyti naudojamas RŽ *Teatrai* ir konkretus teatro pavadinimas.

Pavyzdžiai

Panevėžio lėlių vežimo teatras

RŽ: Teatras

Teatras, lėlių

Teatras, vežimo

Teatrai

Panevėžio lėlių vežimo teatras

Panevėžys

Lietuva

(neberašoma *Teatrai, lėlių, Teatrai, vežimo*)

2.5. Inversija¹² reikšminiuose žodžiuose

- Sudarant RŽ frazę labai svarbu parinkti pagrindinį žodį, pagal kurį bus atliekama paieška. Į pirmą vietą keliami daiktavardžiai, bendri daiktų, dalykų, reiškinių pavadinimai. Po kablelio rašomas bendrą dalyką susiaurinantis, patikslinantis, sukonkretinantis žodis, dažniausiai būdvardis ar kitas daiktavardis, reiškiantis bendro, platesnio dalyko rūšį ar grupę pagal kokį nors požymį.

Pavyzdžiai

Instrumentai

Instrumentai, dumpliniai

Instrumentai, elektroniniai

Instrumentai, mušamieji

Instrumentai, pučiamieji

Instrumentai, styginiai

Karas, 1812 m.

Karas, Antrasis pasaulinis

Karas, Pirmasis pasaulinis

Karas, šaltasis

Karai

Karai, branduoliniai

Karai, informaciniai

Karai, nekonvenciniai (hibridiniai)

Karai, partizaniniai

Karai, pasauliniai

Karai, pilietiniai

Karai, religiniai

Skulptūros, ledo

Skulptūros, medžio

Skulptūros, sakralinės (religinės)

¹² Įprastinės žodžių tvarkos pakeitimas siekiant sustiprinti vieno iš žodžių funkciją.

Šalys, arabų
Šalys, Azijos
Šalys, Balkanų
Šalys, Baltijos
Šalys, Baltijos jūros
Šalys, besivystančios
Šalys, islamo
Šalys, Persijos įlankos
Šalys, Rytų
Šalys, Vakarų
Šalys, Višegrado
Teatrai, kino
Teatrai, privatūs
Teatrai, valstybiniai
Teatras, absurdo
Teatras, alternatyvus
Teatras, avangardinis
Teatras, dokumentinis
Teatras, dramos
Teatras, eksperimentinis
Teatras, folkloro
Teatras, gatvės
Teatras, klijimo
Teatras, mėgėjų (neprofesionalusis)
Teatras, operos
Teatras, radijo
Teatras, šešėlių
Teatras, šiuolaikinis (modernusis)
Teatras, šokio
Teatras, vežimo
Varikliai, asinchroniniai
Varikliai, aviaciniai
Varikliai, benzininiai
Varikliai, dyzeliniai
Varikliai, elektros
Varikliai, hidrauliniai
Varikliai, reaktyviniai
Varikliai, sinchroniniai
• Inversija netaikoma nusistovėjusiems terminams, oficialiems pavadinimams.
Pavyzdžiai
Baltijos Asamblėja
Baltijos jūra

Baltijos kelias
Baltijos Ministrų Taryba
Baltų vienybės diena
Belovežo giria
Europos Sąjunga (ES)
Jūros šventė
Miškų ūkis
Motinos diena
Radvilų rūmai
Tapelių ežeras
Žalgirio mūšis
Žemės ūkis

- Be inversijos vartojami RŽ **Seimo nariai**, **Europos komisarai**. Juos būtina įrašyti, kai publikacijoje rašoma (ar minima) apie Seimo narius, Europos komisarų arba jie yra publikacijos autoriai. Tokiais pat atvejais į RŽ rašomi ir Europos Parlamento nariai (**Europos Parlamentas** ir **Parlamentarai**), **Ministrai** (ir jų vadovaujamos ministerijos), **Ministrai Pirmininkai (Premjerai)**, **Prezidentai**.

2.6. Skaitvardžiai, brūkšniai ir brūkšneliai reikšminiuose žodžiuose

- Arabiškais skaitmenimis rašomos įvykių datos, trukmė. Datos rašomos skliaustuose.

Pavyzdžiai
Blokada, ekonominė (1990)
Partizanai (1944–1953)
Vilniaus senienų muziejus (1855–1915)

- Romėniškais skaitmenimis rašomas amžius.

Pavyzdys
Istorija (XIII–XIV a.)

- Brūkšniai ir brūkšneliai RŽ rašomi pagal lietuvių kalbos rašybos taisykles.
- *Brūkšnys* rašomas tarp dviejų ar daugiau žodžių ar skaitmenų, žyminčių daiktų ir reiškinių vietas, laiko, kiekio, eilės ribas, taip pat tarp žodžių, reiškiančių dvišalius santykius.

Pavyzdžiai
Lietuvos universitetas (1922–1930)
Lietuvių–latvių vienybės draugija
Molotovo–Ribbentropo paktas
Sutartys, pirkimo–pardavimo

- *Brūkšnelis* rašomas tarp dviejų (kartais ir daugiau) sintaksiškai lygiaverčių žodžių, nusakančių vieno daikto, reiškinio, geografinio objekto, organizacijos pavadinimą, tarp dviejų to paties asmens pavardžių, tarp pavardės ir slapyvardžio.

Pavyzdžiai
Lopšeliai-darželiai
Darželiai-mokyklos
Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka

„Santara-Šviesa“

Šiaurės Reinas-Vestfalija

Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD)

- *Brūkšnelis* rašomas po arabiškų skaitmenų prieš kelintinių skaitvardžių galūnę.

Pavyzdžiai

Sausio 13-osios brolija

Vasario 16-osios gimnazija

- Brūkšnys ir brūkšnelis RŽ rašomi be tarpų.
- Skaitvardžiai RŽ netrumpinami. Santrumpa lieka, jei ji yra oficialaus pavadinimo dalis.

Pavyzdžiai

Vasario 16-osios klubas

Vasario 16-osios gimnazija

„2-asis aukštas“

16-oji lietuviškoji divizija,

bet

Karas, Antrasis pasaulinis

Žiniatinkliai (saitynai), antrosios kartos (*Web 2.0*)

2.7. Sinonimai¹³ ir homonimai¹⁴

- Sinonimai yra plačiai vartojami ir paplitę, juos reikia įtraukti į RŽ. Kad tam pačiam dalykui nusakyti nebūtų vartojami skirtingi RŽ, kuriams sudurtiniai RŽ: prie pagrindinio žodžio skliaustuose rašomi sinonimai, ir taip jie visi sujungiami į vieną RŽ. Tai daroma tam, kad RŽ galėtų būti randamas pagal bet kurį sinonimą ir nebūtų kuriamas naujas RŽ.

Pavyzdžiai:

Apranga (drabužiai, rūbai)

Apsauga, gamtos (gamtosauga)

Bandymai (eksperimentai)

Bendrovės (kompanijos)

Dainininkai (vokalistai)

Kelionės (išvykos)

Kostiumai (rūbai, drabužiai, apranga), tautiniai

Labdara (šalpa)

Ligos, infekcinės (užkrečiamosios)

Mokiniai (moksleiviai)

Pagalba (parama)

Politikai (politiniai veikėjai)

Realybė (tikrovė), papildyta (išplėstoji)

Režimai, autoritariniai (autokratiniai)

Slauga (slaugymas, priežiūra, pagalba), paliatyvioji

¹³ Tokią pačią arba artimą reikšmę turintis, tačiau kitaip skambantis žodis.

¹⁴ Žodžiai, kurie vienodai skamba, bet turi skirtingas reikšmes.

Statusas (padėtis), teisinis
Sukaktys (jubiliejai, metinės)
Tuberkuliozė (džiova)
Vaikai (moksleiviai), talentingi (gabūs)
Valiuta, elektroninė (skaitmeninė, virtuali, kriptovaliuta)
Vartojimas, tvarus (darnus, tausojantis)
Veikėjai, visuomenės (visuomenininkai)
Vystymasis (plėtra), darnus (tvarus, tausojantis, subalansuotas)
Žvejai (meškeriotojai, spinningautojai)
Žvejyba (žūklė, meškeriojimas, spinningavimas)

- Artimų (panašių) reikšmių žodžiai irgi dažnai jungiami į vieną RŽ skliaustais. Tai reiškia, kad šie junginiai tinka ir vienam, ir kitam dalykui įvardyti.

Pavyzdžiai

Aktoriai (artistai)
Gydytojai (medikai)
Laimėtojai (nugalėtojai, laureatai, apdovanotieji, prizininkai, nominantai)
Muzikai (muzikantai)
Žmonės, pagyvenę (seneliai, senjorai)
Žmonės, įžymūs (populiarūs)

- Tarp RŽ yra ir nemažai homonimų, prie kurių lenktiniuose skliaustuose reikia nurodyti, kuria reikšme terminas vartojamas.

Pavyzdžiai

Audiniai (biologija)
Audiniai (tekstilė)
Baris (chemija)
Baris (miestas)
Bufetai (baldai)
Bufetai (maitinimo įstaigos)
Kalba (šneka, kalbėjimas, kalbėsena)
Kalbos (įvairių pasaulio tautų)
Kalbos (pasisakymai)
Kamienai (botanika)
Kamienai (morfologija)
Terasos (architektūra)
Terasos (geologija)

2.8. Hierarchiniai ryšiai

- Hierarchiniai santykiai – tai visumos ir dalies, rūšies ir porūšio, platesnio ir siauresnio dalyko ryšiai. Jie turėtų būti atskleisti aprašomai informacijai suteikiant RŽ, kad vartotojas panaudotų paieškos galimybes. **Renkantis siauresnį RŽ, būtinais reikia panaudoti ir platesnį.**

Pavyzdžiai

Aprašant straipsnį apie Europos standartus, RŽ turėtų būti:

Standartai

Standartai, tarptautiniai

Standartai, Europos

Aprašant straipsnį apie krašto muziejų (-us), RŽ turėtų būti:

Muziejai

Muziejai, krašto

Aprašant straipsnį apie pradinę mokyklą (-as), RŽ turėtų būti:

Mokyklos

Mokyklos, pradinės

Aprašant straipsnį apie vyro, žmonos vaidmenis šeimoje, RŽ turėtų būti:

Šeima (institucija) (jei apie konkrečią šeimą – RŽ Šeimos)

Sutuoktiniai

Vyrai

Žmonos

Aprašant straipsnį apie cukrinių runkelių, linų auginimą, RŽ turėtų būti:

Žemės ūkis

Augalai

Augalai (kultūros), techniniai

Augalai (kultūros), žemės ūkio

Runkeliai, cukriniai

Linai

Aprašant straipsnį apie morkas, RŽ turėtų būti:

Daržovės

Morkos

Aprašant straipsnį apie krepšinį, RŽ turėtų būti:

Sportas

Žaidimai, sportiniai (jei straipsnis apie krepšinį kaip sporto šaką apskritai; jei tik apie rungtynes, šio RŽ nereikia)

Žaidimai, komandiniai (jei straipsnis apie krepšinį kaip sporto šaką apskritai)

Krepšinis

Aprašant straipsnį apie Švėkšną, RŽ turėtų būti:

Švėkšna

Šilutės r.

Lietuva

Aprašant straipsnį apie Baltijos šalis, RŽ turėtų būti:

Šalys, Baltijos

Lietuva

Latvija

Estija

- Platesnis RŽ nebūtinai yra toks pats žodis, kuriuo prasideda siauresnis RŽ. Pavyzdžiui, jei rašoma apie paslaugų centrus, nereikia rašyti atskiro RŽ *Centrai*, nes be paaiškinimo, kokie tai centrai, jis nieko nereiškia. RŽ būtų *Paslaugos* ir *Centrai, paslaugų*. Analogiškai prie RŽ *Namai, kultūros, Namai*,

nakvynės nereikia rašyti atskiro RŽ *Namai*, nes platesnis RŽ prie *Namai*, *kultūros yra Įstaigos, kultūros, prie Namai, nakvynės – Įstaigos, socialinės* ir pan.

- Kokia seka RŽ bus pateikti, neturi reikšmės, tačiau svarbu įrašyti visus dokumento paieškai reikalingus RŽ.

2.9. Kolektyvų pavadinimai reikšminiuose žodžiuose

- Tarptautinių organizacijų, valdymo institucijų, verslo įmonių, įstaigų, asociacijų, kultūros įstaigų ir institucijų, religinių organizacijų, partijų, politinių organizacijų, kūrybinių grupių, profesinių sąjungų, draugijų ir kt. pavadinimus RŽ rašome oficialia pavadinimo forma. Jei yra plačiai vartojami trumpiniai, juos taip pat būtina pateikti skliaustuose šalia.

Pavyzdžiai

Baltijos Asamblėja

Baltijos Jūros Valstybių Taryba

Europos Taryba (ET)

Jungtinių Tautų Organizacija (JTO)

Lietuvos gretutinių teisių asociacija (AGATA)

Lietuvos savivaldybių asociacija

Lietuvos tautinis olimpinis komitetas (LTOK)

Lietuvos žurnalistų sąjunga (LŽS)

Tarptautinis Teisingumo Teismas

VLIK (Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas)

- Jei organizacijos pavadinimas prasideda žodžiais „Lietuvos“ arba „Lietuvos Respublikos“, bet pagal šiuos žodžius jis nerandamas RŽ sąrašė, reikia ieškoti pagal antrą ar trečią pavadinimo žodį, pašalinus *Teksto pradžios* žymą.

Pavyzdžiai

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija = Kultūros ministerija

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai = Žemės ūkio rūmai

Lietuvos Respublikos Seimas = Seimas (Lietuva)

Lietuvos Respublikos Vyriausybė = Vyriausybė (Lietuva)

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka = Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka (LNB)

- Simboliniai organizacijų pavadinimai rašomi kabutėse.

Pavyzdžiai

„Baltijos cirkas“

„Černobylis“

„Liūtukas ir Ko“

„MG Baltic“

„Sodra“

„Žalgiris“

- Nuolatinėms, periodiškai vykstančioms parodoms, konferencijoms, simpoziumams, mugėms, šventėms, festivaliams taip pat sudaromi RŽ.

Pavyzdžiai

„Bliuzo naktys“

„Infobalt“

Jūros šventė

„Ką pasėsi...“

Kaziuko mugė

„Login“

Pažaislio muzikos festivalis

„Poezijos pavasaris“

Vilniaus knygų mugė

- RŽ kolektyvų, organizacijų pavadinimai, kurie pasikeitė, dažniausiai pradedami rašyti nuo dabartinio (paskutinio) pavadinimo, skliaustuose įrašant anksčiau buvusius pavadinimus.

Pavyzdžiai

Būsto ir urbanistinės plėtros agentūra (Būsto agentūra, Būsto konsultacijų agentūra)

„Circle K“ („Statoil“)

Lietuvos Sąjūdis (Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis)

„Materia Magica“ („Karakumų asilėlis“)

„Renginių fabrikas“ („Showart kūrybos studija“)

Transporto kompetencijų agentūra (Kelių ir transporto tyrimo institutas)

- Kartais pakeistas didelės organizacijos pavadinimas įvedamas kaip naujas RŽ, senąjį paliekant atskirai. Taip lengviau surasti atskirų laikotarpių publikacijas. **Visi ministerijų ir politinių partijų pavadinimai RŽ įvedami atskirai.**

Pavyzdžiai

„Mažeikių nafta“

„ORLEN Lietuva“ (buv. „Mažeikių nafta“)

Švietimo ir mokslo ministerija (iki 2018 12 31)

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

Ekonomikos ministerija (iki 1996 12 16)

Ūkio ministerija (iki 2018 12 31)

Ekonomikos ir inovacijų ministerija (nuo 2019 m.)

Vilniaus pedagoginis universitetas (VPU)

Lietuvos edukologijos universitetas

VDU Švietimo akademija

Lietuvos žemės ūkio universitetas (LŽŪU)

VDU Žemės ūkio akademija

Lietuvos centro partija (iki 2019 10 26)

Centro partija-Tautininkai

- Aprašant renginius, neturinčius specifinio, simbolinio pavadinimo, pavyzdžiui, Lietuvos moterų paplūdimio tinklinio čempionatą, reikia vartoti keletą RŽ:

Sportas

Tinklinis

Tinklinis, paplūdimio

Čempionatai (pirmenybės)

Moterys

Lietuva

2.10. Vietovardžiai reikšminiuose žodžiuose

- Valstybių pavadinimai RŽ vartojami tik trumpąja forma.

Pavyzdžiai

ne Lietuvos Respublika, bet Lietuva

ne Belgijos Karalystė, bet Belgija

ne Lichtenšteino Kunigaikštystė, bet Lichtenšteinas

- Jei paplitęs ne vienas valstybės pavadinimas, šalia pagrindinio skliaustuose įrašomi ir kiti:

Baltarusija (Gudija)

Jungtinė Karalystė (Didžioji Britanija)

Nyderlandai (Olandija)

Sakartvelas (Gruzija)

- Jei plačiai vartojama šalies pavadinimo santrumpa, ji rašoma skliaustuose prie viso pavadinimo.

Pavyzdžiai

Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV)

Pietų Afrikos Respublika (PAR)

- RŽ, kuriais nusakoma geografinė vieta, rašomi lietuviška pavadinimo forma. Kartais, jei lietuviška ir originali rašyba labai skirtinga, originalioji rašoma šalia skliaustuose, kad RŽ būtų galima rasti pagal abi formas.

Pavyzdžiai

Ist Sent Luisas (East Saint Louis)

Karikmakrosas (Carrickmacross)

Obernas (Auburn)

Saremos sala (Saaremaa)

Sautfildas (Southfield)

Vudstokas (Woodstock)

- Jei kaip RŽ reikia įrašyti kaimo, miestelio pavadinimą, būtina įrašyti ir rajono pavadinimą, ir šalį¹⁵. Jei rašoma apie regioną, miestą, kaip RŽ turi būti įrašytas ir šalies pavadinimas. Jei aprašoma publikacija yra apie miesto dalį, objektą, į RŽ būtina įrašyti to miesto ir šalies pavadinimus. Jeigu geografinis objektas yra kelių valstybių teritorijoje, nurodomi tų valstybių pavadinimai. (Jei objektas priklauso kelioms valstybėms, bet publikacijoje kalbama apie jį tik vienoje valstybėje, ir RŽ užtenka tik tos vienos valstybės pavadinimo).

Pavyzdžiai:

Sicilija

Italija

¹⁵ Žr. 4.4. Hierarchiniai ryšiai RŽ.

Šiauliai
Lietuva
Kryžių kalnas
Šiaulių r.
Lietuva
Upės
Nemunas
Lietuva
Baltarusija (Gudija) <i>(abiejų šalių RŽ reikalingi, jei rašoma apskritai apie upę, o jei apie Nemuną tik Lietuvoje ar tik Baltarusijoje, į RŽ rašoma tik viena šalis)</i>
Nemenčinė
Vilniaus r.
Lietuva
Pabradė
Švenčionių r.
Lietuva
Senamiesčiai
Vilnius
Lietuva
Šančiai
Kaunas
Lietuva

Pastaba. Iki 2021 m. atskiri rajonai ir apskritys reikšminiuose žodžiuose buvo rašomi dviem žodžiais, pavyzdžiui, **Vilnius** ir **Rajonai**, **Kaunas** ir **Apskritys** ir t. t. Rengiantis darbui Jungtiniame kataloge ir derinant jį pateksiančių atskirų katalogų RŽ, į RŽ įvestos frazės, pavyzdžiui, **Vilniaus r.**, **Kauno apskr.** ir t. t.

- Jei vietų pavadinimai be paaiškinimo galėtų būti suprasti kitaip, skliaustuose rašomi vietovardžių paaiškinimai.

Pavyzdžiai
Alksniai (kaimas)
Augalai (kaimas)
Bajorai (kaimas)
Eksportas (Export, miestas)
Halė (miestas)
Jeruzalė (Vilnius)
Kryžiai (kaimas)
Siena (miestas)
Varnėnai (kaimas)

- RŽ vietovardžiai, kurie ilgainiui keitėsi, rašomi pradedant nuo dabartinio pavadinimo, skliaustuose, jei reikia, įrašant ir anksčiau buvusius pavadinimus.

Pavyzdžiai
Bazilionai (Padubysys)
Sankt Peterburgas (Petrogradas, Leningradas)

Visaginas (Sniečkus)

Volgogradas (Stalingradas, Caricynas)

Mažosios Lietuvos vietovardžiai kaip RŽ įrašomi atskirai nuo dabartinio rusiško pavadinimo dėl lengvesnės atskirų laikotarpių ir skirtingo pobūdžio publikacijų paieškos (išskyrus Karaliaučių ir Karaliaučiaus kraštą). Prierašas skliaustuose (Mažoji Lietuva) reikalingas tik jei to reikia atskirti nuo kitų tokių pačių vietovardžių. Jei Jungtiniame kataloge yra tik analiziniai įrašai publikacijų, kuriose apie vietovę kalbama kaip apie Mažosios Lietuvos dalį, RŽ yra tik lietuviškasis vietovardis.

Pavyzdžiai

Gumbinė (Mažoji Lietuva)

Gusevas

Ragainė (Mažoji Lietuva)

Nemanas

Stalupėnai

Nesterovas

Tolminkiemis

Čistyje Prudai

Vėluva

Znamenskas

Argininkai

Eisuliai

Karalienė (gyvenvietė)

Pilkopiai (Pilkupa)

Rasytė (kaimas)

2.11. Kokie žodžiai ar frazės nevertojami kaip reikšminiai žodžiai

Nerašomi filmų, vienkartinių renginių, renginių mokyklose, mokyklinių ir vietinės reikšmės ansamblių, mėgėjiškų muzikos ar teatro grupių, saviveiklos kolektyvų, vaikų darželių ir (ar) grupių pavadinimai (pavyzdžiui, „Boružėlė“), mokyklų, vietinės reikšmės klubų, sporto komandų, būrelių ir pan. pavadinimai, išskyrus plačiau žinomus, pasižymėjusius, ilgamečius kolektyvus ar pagrindines regionų sporto komandas. Kaip RŽ nerašomi organizacijų, kurios yra kiekviename mieste (rajone), pavadinimai, o naudojami bendri RŽ ir vietos pavadinimai, pavyzdžiui: *Bibliotekos, viešosios ir Miesto ar Miestelio pavadinimas; Savivaldybės ir Miesto ar Rajono pavadinimas*. Analogiškai su ligoninėmis, bažnyčiomis, mokyklomis, kultūros namais (centrais) ir pan. Aprobuoti tik didžiųjų, nacionalinės reikšmės įstaigų pavadinimai arba didžiųjų miestų, kuriuose yra daug vienos rūšies įstaigų, pavyzdžiui, bažnyčių, ligoninių, ir apie jas daug rašoma, pavadinimai.

Nerekomenduojamus rašyti kaip RŽ pavadinimus, jei jie nenurodyti aprašomo straipsnio antraštėje ar paantraštėje, bet yra svarbūs publikacijoje pateikiamos informacijos kontekste, reikia paaiškinti straipsnio santraukoje (anotacijoje).

Nereikia kaip RŽ išvardyti daugybės žodžių, kurie, nors vartojami aprašomame tekste, nėra reikšminiai (esminiai, labai svarbūs). RŽ gausa nelemia įrašo kokybės ir efektyvios paieškos. Pavyzdžiui, informacijos paieškai nepadės tokie bendri, abstraktūs žodžiai:

Klausimai
Problemos
Reikalai
Priekaištai
Privalumai
Trūkumai

2.12. Bibliografinių įrašų pavyzdžiai su pavartotais reikšminiais žodžiais

Lemtingos klaidos kaina : išskirtinė partizano Antano Kraujelio-Siaubūno slėptuvė. – Iliustr. // Miškai. – 2021, Nr. 1 (sausis), p. 47-49.

Apie Utenos raj. Papiškių kaime, buvusioje Pinkevičių sodyboje, surastą ilgiausiai prieš sovietų okupaciją ginklu kovojusio partizano Antano Kraujelio-Siaubūno bunkerį-slėptuvę.

1. Kraujelis, Antanas, 1928–1965.
2. Istorija (1940–1990).
3. Pasipriešinimas (rezistencija), antisovietinis.
4. Partizanai (1944–1953).
5. Slėptuvės.
6. Bunkeriai.
7. Sodybos, memorialinės.
8. Papiškės.
9. Utenos r.
10. Lietuva

Keturių dienų darbo savaitė: bandomosios iniciatyvos virsta tradicija / Agnė Jašinskienė. – Iliustr., portr. // Verslo žinios. – 2021, saus. 21, p. 30-31.

Pasak AB Vilniaus šilumos tinklų vadovo G. Bakano, užsitęsusi pandemija kuria tokias aplinkybes, kai atitrūkusios nuo įprasto darbo ritmo ir įpročių įmonės gali būti imlesnės darbo proceso naujovėms. Tai padeda ir adaptuotis prie 4 darbo dienų savaitės – tokiu ritmu didžioji dalis įmonės darbuotojų dirba nuo šių metų sausio 4 d. Tai padeda efektyvinti ir trumpinti susirinkimus, skaitmenizuoti daugiau procesų.

1. Bakanas, Gerimantas.
2. Koronavirusas (COVID-19).
3. Pandemijos.
4. Karantinas.
5. Bendrovės (kompanijos).
6. „Vilniaus šilumos tinklai“.
7. Darbuotojai.
8. Darbas, nuotolinis.
9. Laikas, darbo.
10. Skaitmenizacija, procesų.
11. Komunikacija (bendravimas), virtualioji (elektroninė).
12. Organizavimas, darbo.
13. Bandymai (eksperimentai).
14. Verslas.
15. Naujovės.
16. Vilnius.
17. Lietuva

Paskiepyti socialinės globos įstaigų gyventojai ir darbuotojai / Raseinių rajono savivaldybės informacija // Alio Raseiniai. – 2021, saus. 21, p. 7.

Sausio 14 d. Raseinių PSPC pasiekė iki šiol didžiausia vakcinų nuo COVID-19 siunta – 300 dozių. Atsižvelgiant į nustatytą eiliškumą, paskiepyti socialinės globos įstaigų gyventojai ir personalas, mobilaus punkto darbuotojai, slaugos skyrių pacientai ir darbuotojai, odontologai bei kiti asmens sveikatos priežiūros specialistai. Darbuotojų ir gyventojų skiepijimas vyko Blinstrubiškių socialinės globos namuose, Raseinių neįgaliųjų užimtumo ir paslaugų centre, Raseinių pagalbos šeimai namuose, Raseinių socialinių paslaugų centre. Taip pat paskiepyti Raseinių ligoninės Palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus bei Ariogalos PSC Slaugos skyriaus pacientai. Vakcinaciją rajone organizuojanti įstaiga Raseinių PSC, bendradarbiaudama su kitomis rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigomis, užtikrino sklandų vakcinavimo procesą.

1. Ligos, infekcinės (užkrečiamosios).
2. Koronavirusas (COVID-19).
3. Pandemijos.
4. Skiepijimas (vakcinacija).
5. Centrai, pirminės sveikatos priežiūros (PSPC).
6. Namai (įstaigos), slaugos.
7. Įstaigos, medicinos.
8. Darbuotojai.
9. Gydytojai (medikai).
10. Slaugytojai.
11. Odontologai (stomatologai).
12. Punktai, mobilieji.
13. Namai (įstaigos), globos.
14. Gyventojai.
15. Neįgalieji (invalidai).
16. Ligoniniai (pacientai).
17. Centrai, užimtumo.
18. Centrai, socialinių paslaugų.
19. Centrai (namai), pagalbos šeimai.
20. Blinstrubiškiai.
21. Ariogala.
22. Raseinių r.
23. Raseiniai.
24. Lietuva

Tęsiama senjorų revakcinacija nuo koronaviruso / Kėdainių PSPC ir „Kėdainių mugė“ inf.. – Iliustr. // Kėdainių mugė. – 2021, kovo 16, p. 8.

Kėdainių rajone skiepijami senjorai ir onkologinėmis ligomis sergantys pacientai. Antrąją vakcina bus paskiepyti Dotnuvos slaugos namų gyventojai ir Krakių ambulatorijos pacientai.

1. Lietuva. 2. Kėdainių r.. 3. Koronavirusas (COVID-19). 4. Pandemijos. 5. Skiepijimas (vakcinacija). 6. Žmonės, pagyvenę (seneliai, senjorai). 7. Ligoniai (pacientai). 8. Ligos, onkologinės. 9. Namai (įstaigos), slaugos. 10. Dotnuva. 11. Ambulatorijos. Krakės

Laiškai iš Debeikių į Troškūnus – tik per Vilnių / Dalina Rupinskienė. – Iliustr. // Šilelis. – 2021, kovo 20, p. 2.

Apie pertvarką AB Lietuvos paštas. Įmonės 2019–2023 m. strategijos vizija – Lietuvą su pasauliu jungiantis, šiuolaikiškas ir patikimas paštas. Prioritetai – e. komercijos sprendimų klientams plėtra, veiklos optimizavimas, automatizavimas ir skaitmenizavimas, motyvuojančios darbo aplinkos kūrimas, viešo intereso paslaugų užtikrinimas. Tačiau realybė visai kitokia. Nuo šių metų kovo 1 d. mažesnių miestų pašto skyriai tiesiogiai siuntų ir spaudos nebegauna, jos vežamos į 10 šalies miestų. Pavyzdžiui, anykštėnų siuntiniai ir rajono bei respublikiniai laikraščiai pirmiausia pristatomi į Utenos pašto skyrių ir tik iš ten atkeliauja į Anykščius. Vieno Anykščių rajono gyventojų laiško kelionė kitam rajono gyventojui užtruks keletą dienų, kai anksčiau korespondencija tarp rajono gyventojų adresatą pasiekdavo jau sekančią dieną.

1. Lietuva. 2. Anykščiai. 3. „Lietuvos paštas“. 4. Paslaugos. Pertvarka (pertvarkymas). 5. Optimizacija. 6. Siuntos. 7. Laiškai (korespondencija). 8. Spauda (leidiniai). 9. Pristatymas, prekių ir kt. 10. Vizijos. 11. Strategija

Aldona Oniūnienė: „Norą ir toliau kurti skatina žmonių palaikymas“ : [pokalbis su Pasvalio Mariaus Katiliškio bibliotekos Vaškų Vandos Zaborskaitės bibliotekos vyriausiąja bibliotekininke] / kalbėjosi Vaidenė Grybauskaitė. – Iliustr. // Tarp knygų. – 2020, Nr. 10 (spalis), p. 8–9.

Geriausia 2019 metų bibliotekininkė Aldona Oniūnienė, dirbanti Pasvalio Mariaus Katiliškio bibliotekos filiale – Vaškų Vandos Zaborskaitės bibliotekoje, pasakoja apie literatūrologės V. Zaborskaitės atminimo įamžinimą Vaškų bibliotekoje, kitas savo prasmingas ir ne mažiau įdomias veiklas.

1. Zaborskaitė, Vanda, 1922–2010. 2. Oniūnienė, Aldona, 1963–. 3. Lietuva. 4. Pasvalys. 5. Bibliotekos. 6. Bibliotekos, viešosios. 7. Vaškai. 8. Pasvalio r.. 9. Bibliotekininkai. 10. Literatūrologai. 11. Kraštiečiai. 12. Atminimas. 13. Įamžinimas. 14. Kraštotyra

Virtualus susitikimas su poetu / Justina Dailidėnaitė. – Iliustr. // Tarp knygų. – 2021, Nr. 1 (sausis), p. 42.

Trakų viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyrius organizavo nuotolinį susitikimą su akcijoje „Metų knygos rinkimai 2020“ dalyvaujančios vaikų knygos „Ką manė kamanė“ autoriumi, poetu Vainiumi Baku. Virtualų susitikimą vedė bibliotekininkė J. Dailidėnaitė.

1. Bakas, Vainius, 1989–. 2. Dailidėnaitė, Justina. 3. Lietuva. 4. Trakai. 5. Bibliotekos, viešosios. 6. Renginiai, nuotoliniai (virtualūs). 7. Rašytojai. 8. Poetai. 9. Literatūra, vaikų. 10. Knygos. 11. Rinkimai. 12. „Metų knyga“

Patvirtintas šių metų savivaldybės biudžetas / Genovaitė Kazieliene. – Iliustr. // Gimtoji žemė. – 2021, vas. 20, p. 1, 5.

Ukmergės rajono Savivaldybės taryba organizavo nuotolinį posėdį, kuriame svarstyti septyni klausimai. Pagrindinis sprendimas – 2021 metų Ukmergės rajono savivaldybės biudžeto tvirtinimas. Būsimąjį biudžetą pristatė Savivaldybės tarybos Biudžeto ir ekonominės plėtros komiteto pirmininkas Kęstutis Zinkevičius. Tarybos nariai pritarė pateiktam rajono biudžeto projektui.

1. Zinkevičius, Kęstutis. 2. Savivaldybės. 3. Tarybos. 4. Posėdžiai. 5. Darbas, nuotolinis. 6. Biudžetas. 7. Projektai. 8. Ukmergė. 9. Lietuva

Lietuviai Tolimųjų Rytų Respublikoje 1920-1922 m.: ištrūkti (ne)įmanoma / Sandra Grigaravičiūtė. – Lent.. – Santr. angl.. – Bibliogr.: 15 pavad. ir išnašose // Oikos: lietuvių migracijos ir diasporos studijos. – 2020, Nr. 1(29), p. 31-51.

Straipsnyje tiriama lietuvių migracija į Tolimuosius Rytus, lietuvių organizacinė struktūra iki Tolimųjų Rytų Respublikos (TRR) susiformavimo ir lietuvių bei Lietuvos piliečių padėtis TRR nuo 1920 m. balandžio 6 d. iki 1922 m. lapkričio 15 d. Tyrimas apima penkis Tolimųjų Rytų Respubliką sudariusius kraštus: Pabaikalę (Verchneudinskas), Užbaikalę (Čita), Amūro (Blagoveščenskas), Pamario (Vladivostokas) ir Paamūrės kraštą su šiaurine Sachalino dalimi (Chabarovskas).

1. Istorija. 2. Istorija (XX a.). 3. Lietuviai. 4. Migracija. 5. Sibiras. 6. Sibiras, Rytų. 7. Rytai, Tolimieji. 8. Respublikos. 9. Užbaikalė. 10. Čita. 11. Vladivostokas. 12. Sachalinas. 13. Chabarovskas. 14. Struktūra, organizacinė. 15. Tyrimai

Karinės tarnybos ir kario šeimos pareigų derinimo sprendimai: puskarininkių nuomonė / Mindaugas Rutkauskas, Jūratė Guščinskienė. – Lent., schem.. – Santr. angl.. – Bibliogr.: 31 pavad. // Viešoji politika ir administravimas. – T. 19, Nr. 3 (2020), p. 102-118.

Straipsnyje aptariama kario šeimos samprata, karinės tarnybos ir kario šeimos sąveika, atskleisti Lietuvos kariuomenės sprendimai, susiję su karinės tarnybos ir kario šeimos pareigų derinimu.

1. Tarnyba, karinė. 2. Kariai. 3. Puskarininkiai. 4. Šeimos. 5. Pareiga (pareigos). 6. Derinimas. 7. Kariuomenė. 8. Sprendimai

Sūnų jubiliejams pasodino vardinius sodus / Irena Šeškevičienė. – Iliustr. // Vakarų Lietuva. 2021, kovo 2/8 (Nr. 9), p. 1, 3.

Kretingos rajone, Pryšmančiuose, prieš dešimtmetį įsikūrę šiauliečiai Genovaitė ir Antanas Žukauskai puoselėja savo sodybą, prie jos veisdami vardinius sodus: savo jaunėlio sūnaus karininko Justino 30-mečiui pasodino 30 obelių, o vyriausiojo sūnaus Juozapo kunigystės 30-mečio proga pasodino 20 vynuogių. J. Žukauskas šiuo metu dirba Lietuvos karinėse jūrų pajėgose laivo „Sėlis“ vadu, o J. M. Žukauskas tarnauja Kretingos katalikų parapijos klebonu.

1. Žukauskas, Antanas. 2. Žukauskienė, Genovaitė. 3. Žukauskas, Juozapas Marija, 1974-. 4. Žukauskas, Justinas. 5. Lietuva. 6. Kretingos r.. 7. Pryšmančiai. 8. Gyventojai. 9. Šeimos. 10. Sodybos. 11. Sodai. 12. Sūnūs. 13. Sukaktys (jubiliejai, metinės). 14. Karininkai. 15. Kunigai. 16. Klebonai. 17. Kretinga

Per savaitę - trys laimėtos rungtynės / parengė Gytis Ramanauskas. – Iliustr. // Alio Jonava. – 2021, vas. 10, p. 1, 6.

Tęsiasi reguliaraus sezono susitikimai Nacionalinėje krepšinio lygoje. Praėjusią savaitę Virginijaus Šeškaus vadovaujama Jonavos „CBet“ komanda sužaidė trejas rungtynes, šventė visas tris pergales ir sugrįžo į pirmąją turnyrinės lentelės vietą.

1. Šeškus, Virginijus. 2. Sportas. 3. Krepšinis. 4. Nacionalinė krepšinio lyga (NKL). 5. Komandos. 6. Jonavos „CBet“. 7. Varžybos (rungtynės). 8. Pergalės. 9. Jonava. 10. Lietuva

Europinis ožekšnis ir jo pažeidimai / Banga Grigaliūnaitė, Antanas Matelis. – Iliustr. // Mūsų girios. – 2020, Nr. 12, p. 18.

1. Botanika. 2. Augalininkystė. 3. Augalai. 4. Krūmai. 5. Ožekšniai. 6. Ligos. 7. Pažeidimai. 8. Lietuva

Lietuvių studentų vakaras / A. Vabalas. – Rubrika: Peterburgo naujienos // Vilniaus žinios. – 1908, lapkr. 15(28) (Nr. 258), p. 3.

Apie Vydūno dramos „Anga“ pastatymą ir muzikinę programos dalį.

1. Vydūnas. 2. Teatras. 3. Teatras, liaudies. 4. Spektakliai (vaidinimai). 5. Renginiai. 6. Renginiai, kultūriniai. 7. Renginiai, muzikiniai. 8. Lietuviai, užsienio. 9. Studentai. 10. Dramos. 11. Pastatymai. 12. Sankt Peterburgas (Petrogradas, Leningradas). 13. Rusija

Vilniaus gatvių žodynas : [esė] / Czesław Miłosz ; [su priedais apie autorių]. – Iliustr. // Czesławo Miłoszo Vilnius / sudarė Margarita Matulytė. – Vilnius : Apostrofa, 2012. – P. 31–63, 193.

Tekste autorius cituoja savo poemos „Miestas be vardo“ 12 dalį. Tekste pristatomas Antakalnis, Arsenalas, Bokšto, Liejyklos, Vokiečių ir Vilniaus gatvės.

1. Miłosz, Czesław, 1911–2004. 2. Lietuva. 3. Miestai. 4. Vilnius. 7. Rajonai, gyvenamieji. 8. Antakalnis. 9. Gatvės. 10. Istorija. 11. Impresijos. 12. Poemos. 13. Ištraukos. 14. Literatūra. 15. Literatūra, lenkų. 16. Proza. 17. Esė

Katinas karvelidėje : [eilėraščių] / Avner Treinin ; iš dabartinės hebrajų kalbos vertė Lanis Breilis ; [su trumpu priedais apie autorių] // Šiaurės Atėnai. – 2020, rugs. 11, p. 5.

1. Treinin, Avner (1928–2011). 2. Literatūra. 3. Literatūra, žydų. 4. Poezija. 5. Eilėraščiai. 6. Vertimai

3. IŠTEKLIŲ IR JŲ SUDEDAMŲJŲ DALIŲ (STRAIPSNIŲ) ATRANKOS PRINCIPAI

Lietuvoje išleistų ir su Lietuva susijusių išteklių (lituanikos) sudedamųjų dalių (straipsnių, garso įrašų ir kt.) analiziniai bibliografiniai įrašai papildo Jungtinį katalogą, taip pat ir konkrečios bibliotekos katalogą.

Atrankos principai priklauso nuo išteklių tipologijos, medžiagos aktualumo, įrašus rengiančių institucijų poreikių.

Medžiaga retrospektyviajai analizei bibliografijai atrenkama vadovaujantis dr. Tomo Petreikio 2019 m. parengta „Analizinių retrospektyviųjų 1832–1944 m. bibliografinių įrašų lietuvių kalba atrankos metodika“ (apsvarstyta ir pritarta Nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos redaktorių kolegijos 2020 m. kovo 4 d. posėdyje).

Ištekliai, iš kurių aprašomos sudedamosios dalys:

Serialiniai ištekliai:

- tęsiamieji mokslo darbų rinkiniai;
- žurnalai (mokslo, mokslo populiarinimo, visuomeniniai politiniai, populiarūs, pramoginiai);
- laikraščiai;
- biuleteniai ir kiti informaciniai leidiniai.

Knygos – konferencijų, seminarų medžiaga, straipsnių rinkiniai ir kt.

Muzikos, vaizdo ir garso įrašai.

Elektroninės formos ištekliai.

Ištekliai, kurių sudedamosios dalys neaprašomos:

- reklaminiai, kryžiažodžių, receptų, buities, kelionių, sveikatos patarimų leidiniai, bukletai;
- leidiniai Brailio raštu;
- garsiniai žurnalai, knygos.

Ištekliai, kurių visos sudedamosios dalys aprašomos:

- tęsiamieji mokslo darbų rinkiniai;
- mokslo, mokslo populiarinimo žurnalai;
- konferencijų, seminarų medžiagos ir pranešimų santraukų, tezių rinkiniai;
- natos, garso ir vaizdo įrašai.

Ištekliai, kurių sudedamosios dalys atrenkamos:

- verstiniai tarptautiniai žurnalai (aprašomi tik su Lietuva susiję straipsniai);
- visuomeniniai politiniai žurnalai;
- šalies, miestų, rajonų, regionų laikraščiai ir žurnalai;
- pramoginiai, populiarūs laisvalaikio, pomėgiams skirti žurnalai ir laikraščiai;
- žinybinių, politinių, visuomeninių ir kitų organizacijų žurnalai ir laikraščiai;
- vaikams, jaunimui skirti žurnalai ir laikraščiai;
- gali būti bet kuris šaltinis, kuriame yra kokiu nors aspektu aktualios informacijos.

Ištekliai sudedamosios dalys, kurios aprašomos iš bet kurio šaltinio tipo:

- apie Lietuvos politinį, visuomeninį, kultūrinį gyvenimą, teisėtvarką, šalies ekonomiką, Lietuvos Respublikos Prezidentą, Seimo Pirmininką, Ministrą Pirmininką, Seimo ir Vyriausybės narius, politines partijas ir jų veiklą, rinkimus, referendumus, galiojančius valstybės įstatymus, rengiamus projektus,

integraciją į tarptautines organizacijas, nusikalstamumo padėtį, korupcijos apraiškas, teisėsaugos institucijas, jų veiklą, įvairių reformų įgyvendinimą, vietinės savivaldos problemas, įvairaus lygio valdininkų veiklą;

- apie Lietuvos švietimo sistemą, aukštąjį mokslą, universitetus, institutus, įvairaus tipo mokyklas, mokomųjų dalykų dėstymą, ikimokyklinę įstaigas;
- apie Lietuvos mokslo ir kultūros politiką bei paveldą, mokslo, kultūros pasiekimus, istoriją, literatūrą, meno kūrinį, sportą, įžymių žmonių gyvenimą ir veiklą;
- apie Lietuvos gamtos apsaugą, ekologines problemas, vykdomus gamtos saugos projektus, sveikatos apsaugos organizavimą ir būklę Lietuvoje, medikų darbą, vaistų gamybą, pardavimą ir pan.;
- apie informacinę ir žinių visuomenę, Lietuvos ir užsienio bibliotekas, bibliotekinkystės mokslą, problemas;
- apie užsienio šalių politinį, visuomeninį gyvenimą, teisėtvarką, ekonomiką, verslą, mokslą, kultūrą, istoriją, literatūrą, meną, sportą, žymius žmones;
- apie konkretaus miesto, rajono, krašto istoriją, kultūrinį, visuomeninį, politinį, ekonominį gyvenimą, žymius to krašto žmones;
- nekrologai;
- lietuvių ir užsienio autorių grožinės literatūros tekstai, straipsniai apie juos, recenzijos (vaikų grožinė kūryba aprašoma tik išimtiniais atvejais, pavyzdžiui, konkursų laureatų publikacijos);
- dainų, pjesių, kitų muzikinių kūrinių natos, dainų tekstai; meno kūrinių, pavyzdžiui, tapybos, grafikos, skulptūros, bareljefų, medalių, instaliacijų reprodukcijos aprašomos tik iš žurnalų;
- dėmesys ypač atkreiptinas į straipsnius apie atkurtosios Lietuvos valstybės (1918–1940 ir nuo 1990 m.) Seimus ir ministrų kabinetus, Lietuvos Tarybos narius ir Atkuriamojo Seimo signatarus, rinkimų kampanijas, viešųjų institucijų ir pilietinių organizacijų užsakomuosius straipsnius; aktualūs ir tokių straipsnių perspaudai.

Išteklių dalys, kurios neaprašomos (iš bet kurio išteklių tipo):

- Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės įstatymų projektai, įstatymai, įsakai, aktai, direktyvos, nutarimai, instrukcijos, potvarkiai ir pan. (informacijai naudojamos Lietuvos teisinių dokumentų bazės);
- komercinių subjektų užsakomieji straipsniai ir reklaminiai skelbimai;
- patarimai sveikatos, kosmetikos, sodininkystės, namų ūkio tvarkymo klausimais, valgių gaminimo receptai ir pan.;
- kryžiažodžiai, žaidimai, horoskopai;
- užuojautos, sveikinimai;
- teatrų repertuarai, televizijos ir radijo programos, orų prognozės ir pan.;
- dalys, kurios pačios yra trumpesnės nei apibrėžtosios struktūros santrauka, t. y. trumpesnės nei 6–7 sakiniai (1 pastraipa; dažniausiai pranešimai apie nedidelius gaisrus, smulkius nusikaltimus, nelaimingus atsitikimus ir pan.).

PRIEDAI

1 priedas. Atsakomybės bloke (700, 701 ir 702 laukuose) pateikiamiems asmenvardžiams 4 polaukyje naudojami santykio kodai

Santykio kodo pavadinimas	Santykio kodas	Naudojamas	Galimi UNIMARC laukai
Abejotinas autorius	330	Asmeniui, kurio autorystė abejotina ar priskirta neteisingai	700, 701, 702
Aktorius	005	Asmeniui, kuris naudoja aktorinio meno įgūdžius	702
Aranžuotojas	030	Asmeniui, kuris perrašo muzikos kūrinį kitam instrumentui arba kitokiam nei pirminis atlikimo būdai, bet kūrinio pagrindas iš esmės nepakinta	702
Asmuo, duodantis interviu	460	Asmeniui, duodančiam interviu	700, 701, 702
Asmuo, imantis interviu	470	Kalbinančiam kitą (-us) asmenį (-is)	701
Atlikėjas	590	Asmeniui, kuris vaidina arba kitaip dalyvauja muzikinio arba draminio pobūdžio pastatymuose arba pramoginiuose renginiuose. Vartoti, kai nebūtini konkretesni kodai, pavyzdžiui: aktorius, dainininkas, muzikantas, šokėjas	702
Autorius	070	Pagrindiniams, komentary, priedašų, priedų, pasisakymų autoriams	700, 701, 702
Bibliografinis pirmtakas	100	Kūrinio, kuriuo visiškai arba iš dalies remiasi aprašomas kūrinys, autoriui	702
Choreografas	200	Choreografui	702
Choro dirigentas	195	Asmeniui, kuris diriguoja chorui	702
Dailininkas animatorius	018	Asmeniui, naudojančiam technologijas ir taip suteikiančiam savo kūriniai judesio iliuziją	702
Dainininkas	721	Asmeniui, kuris muzikos kūrinį atlieka savo balsu	702
Dirigentas	250	Asmeniui, kuris diriguoja muzikos kūrinį atliekančiai grupei	702
Eilių autorius	520	Dainų tekstų autoriams	700, 701, 702
Fotografas, kino operatorius	600	Fotografui, kino operatoriumi	700, 701, 702
Įgarsintojas	550	Asmeniui, skaitančiam kino filmo, garso įrašo ir t. t. tekstą	702
Iliustruotojas	440	Apipavidalinimo ar iliustracijų autoriui	702
Kitas	570	Įvairius dokumentus pasirašiusiems asmenims ir kitiems, kuriems negalima pritaikyti konkretaus kodo	702
Kompozitorius	230	Muzikos autoriui	700, 701, 702

Santykio kodo pavadinimas	Santykio kodas	Naudojamas	Galimi UNIMARC laukai
Kritikas (recenzentas)	675	Knygų, filmų, spektaklių, parodų recenzentams (kartu su santykio kodu Autorius 070)	700, 701, 702
Libreto autorius	480	Operos, oratorijos, baletu ir pan. teksto autoriui	702
Menininkas	040	Meno kūrinų autoriams: dailininkams, skulptoriams ir kt.	700, 701, 702
Mokslinis vadovas	727	Mokslinio darbo vadovui	702
Muzikantas	545	Asmeniui, kuris atlieka muzikos kūrinį, kai tiksliau jo funkcijų apibūdinti neįmanoma	702
Prodiuseris	630	Asmeniui, atsakingam už visą kino filmo kūrimo procesą	702
Režisierius	300	Asmeniui, atsakingam už vadovavimą sceninio pastatymo, kino filmo arba garso įrašo kūrimui	702
Scenaristas	690	Kino filmo scenarijaus autoriui	702
Sudarytojas, parengėjas	220	Sudarytojui, parengėjui, kitų asmenų pasakojimų, atsiminimų užrašytojui	702
Šokėjas	275	Asmeniui, kuris naudoja šokio judesius	702
Vertėjas	730	Vertėjui	702

Pastaba. Jei asmuo turi dvi ar kelias skirtingas atsakomybes, asmenvardis į 7 bloko laukus keliamas tik vieną kartą, kiek reikia UNIMARC formatu pakartojant santykio kodo polaukį (4) ir užfiksuojant visas atsakomybes:

Pavyzdžiai

200 1 \$aPirmenybėse - netikėti rezultatai \$fAndrius Grygelaitis \$gatoriaus nuotr.

700 1 \$a3LNB:CyLr;=CK \$aGrygelaitis \$bAndrius \$4070 \$4600

Santykio kodai nurodo, kad asmuo, įrašytas 700 lauke, yra autorius ir fotografas.

200 1 \$aVėlyva popietė \$aLiūdnosios geranijos \$aVyšnios \$e[apsakymai] \$fWolfgang Borchert \$giš vokiečių kalbos vertė Deividas Preišegalavičius \$g[su vertėjo prierašu apie autorių]

600 1 \$a3LNB:V*154413;=BE \$aBorchert \$bWolfgang \$f1921-1947 \$2Inmbr

700 1 \$a3LNB:V*154413;=BE \$aBorchert \$bWolfgang \$f1921-1947 \$4070

702 1 \$a3LNB:ClcX;=Bd \$aPreišegalavičius \$bDeividas \$f1982- \$4730 \$4070

Santykio kodai nurodo, kad asmuo, įrašytas 702 lauke, yra vertėjas ir autorius.

200 1 \$aAnimacijos magija \$dAnimation magic \$edokumentinis filmas apie filmo „Taip Laima lėmė“ sukūrimo procesą \$fscenarijaus autorius, režisierius, prodiuseris Valentas Aškinis

702 1 \$a3LNB:ohw;=CY \$aAškinis \$bValentas \$f1960- \$4690 \$4300 \$4630

Santykio kodai nurodo, kad asmuo, įrašytas 702 lauke, yra scenaristas, režisierius ir prodiuseris.

2 priedas. Santykio kodų naudojimo pavyzdžiai

Autorius (070)

- 200 1 \$aApie kates ir peles \$e[esė] \$fSigitas Parulskis
- 700 1 \$a3LNB:V*123411;=OL \$aParulskis \$bSigitas \$f1965-\$4070
- 200 1 \$aPaprastojo ažuolo kilmės tyrimai Lietuvoje \$fDarius Danusevičius, Virgilijus Baliuckas, Jurata Buchovska
- 700 1 \$a3LNB:Yeb;=Bw \$aDanusevičius \$bDarius \$f1968-\$4070
- 701 1 \$a3LNB:KyS;=Bt \$aBaliuckas \$bVirgilijus \$f1966-\$4070
- 701 1 \$a3LNB:B4bD;=BC \$aBuchovska \$bJurata \$4070
- 200 1 \$aGerbiamasai redaktoriau \$e[prašymas papildomai remti E. Steponaičio raštų leidimą] \$fApolonija, Aleksandras ir Vytautas Steponaičiai
- 600 1 \$a3LNB:LRQ;=BL \$aSteponaitis \$bEdmundas \$f1892-1908 \$2Inmabr
- 700 1 \$a3LNB:nHs;=B5 \$aSteponaitytė \$bApolonija \$4070
- 701 1 \$a3LNB:Mqh;=B2 \$aSteponaitis \$bAleksandras \$f1884-1948 \$4070
- 701 1 \$a3LNB:V*57741;=BK \$aSteponaitis \$bVytautas \$f1893-1957 \$4070
- 200 1 \$aKaip programėlės seka naudotojus ir kam siunčia duomenis \$fAliya Ram, Aleksandra Wisniewska, Joannas S. Kao, Endrew Rininslandas, Caroline Nevitt
- 701 1 \$aRam \$bAliya \$4070
- 701 1 \$aWisniewska \$bAleksandra \$4070
- 701 1 \$aKao \$bJoannas S. \$4070
- 701 1 \$aRininslandas \$bEndrew \$4070
- 701 1 \$aNevitt \$bCaroline \$4070
- 200 1 \$aReikaluose sąryšio lietuvių-pašelpinių draugysčių Amerikoje \$e[veiklos gairės] \$fA. Viznis, pirmininkas, A.A. Apponaitis [Apanaitis] padėjėjas, Jonas Kazlauckas [Kazlauskas] raštininkas, Antanas Bernotas kasie-rius ... [et al.]
- 701 1 \$a3LNB:BTIm;=B/ \$aViznis \$bAdomas Jonas \$f1879-1953 \$4070
- 701 1 \$a3LNB:uGu;=CB \$aApanaitis \$bAndrius \$4070
- 701 1 \$a3LNB:BEZl;=BG \$aBernotas \$bAntanas \$f1882-1941 \$4070
- 701 1 \$a3LNB:CN2W;=BG \$aKazlauskas \$bJonas T. \$4070
- 200 1 \$aRinkimų pažadus sukabino ant tvorų \$fLina Dranseikaitė
- 327 1 \$aTurinyje: Noras būti matomiems verčia improvizuoti / Arijus Katauskas
- 700 1 \$a3LNB:CGh8;=BQ [Dranseikaitė, Lina] \$4070
- 702 1 \$aKatauskas \$bArijus \$4070
- 200 1 \$aSimanui Daukantui reikia paminklo \$e[dėl atminimo įamžinimo] \$f[su Vaižganto laiško tekstu]
- 600 1 \$a3LNB:V*7677;=BN \$aDaukantas \$bSimonas \$f1793-1864 \$2Inmabr
- 702 0 \$a3LNB:V*140;=uY \$aVaižgantas \$f1869-1933 \$4070
- 200 1 \$aIšrinktasis \$eapsakymas \$fHarry Mulisch \$g[iš nyderlandų k. vertė Arvydas Tamošaitis] \$g[su vertėjo prie-rašu apie autorių]
- 600 1 \$a3LNB:0dG;=BB \$aMulisch \$bHarry \$f1927-2010 \$2Inmabr
- 700 1 \$a3LNB:0dG;=BB \$aMulisch \$bHarry \$f1927-2010 \$4070

- 702 1 \$a3LNB:V*91522;=BF \$aTamošaitis \$bArvydas \$4730 \$4070
- 200 1 \$aMūsų tautos kultūros gyvėjimas \$e[Vydūno ir K. Pakšto pasisakymai „Naujosios Romuvos“ klubo posėdyje 1937 m. spalio 26 d.] \$f[su red. J. Keliuočio priedašu] \$gSt. Kolupailos nuotr.
- 600 0 \$a3LNB:V*44354;=BG \$aVydūnas \$f1868-1953 \$2Inmabr
- 600 1 \$a3LNB:V*36201;=OL \$aPakštas \$bKazys \$f1893-1960 \$2Inmabr
- 700 0 \$a3LNB:V*44354;=BG \$aVydūnas \$f1868-1953 \$4070
- 701 1 \$a3LNB:V*36201;=OL \$aPakštas \$bKazys \$f1893-1960 \$o0000000114599673 \$4070
- 702 1 \$a3LNB:V*24532;=BC \$aKeliuotis \$bJuožas \$f1902-1983 \$4070
- 702 1 \$a3LNB:V*49673;=BP \$aKolupaila \$bSteponas \$f1892-1964 \$4600
- 200 1 \$aKokia tikroji vaiko teisių apsauga? \$e[Šilutės visuomeninio diskusijų klubo 17.17 diskusija] \$fparengė Stasė Skutulienė
- 314 \$aAut.: Antanas Čepys, Irena Arlauskienė, Edvardas Jurjonas, Jonas Jaunius, Indra Pranaitienė
- 702 1 \$a3LNB:BLNH;=BA \$aSkutulienė \$bStasė \$f1952- \$4220
- 702 1 \$aČepys \$bAntanas \$4070
- 702 1 \$a3LNB:PW6;=BJ \$aArlauskienė \$bIrena \$f1942- \$4070
- 702 1 \$aPranaitienė \$bIndra \$4070
- 702 1 \$a3LNB:bAk;=Be \$aSkutulas \$bPetras \$f1958- \$4070
- 702 1 \$aJurjonas \$bEdvardas \$4070
- 702 1 \$a3LNB:BLNL;=BE \$aJaunius \$bJonas \$f1961- \$4070
- 200 1 \$aSąjūdžio žygiui į Maskvą – 30 \$e[diskusija] \$f[diskusiją vedė] Gediminas Jakavonis
- 314 \$aAut.: Egidijus Bičkauskas, Egidijus Klumbys, Juozas Olekas, Česlovas Laurinavičius
- 702 1 \$a3LNB:M94;=tj \$aBičkauskas \$bEgidijus \$f1955- \$4070
- 702 1 \$a3LNB:Kvu;=CG \$aKlumbys \$bEgidijus \$f1952- \$4070
- 702 1 \$a3LNB:V*383891;=BS \$aOlekas \$bJuozas \$f1955- \$4070
- 702 1 \$a3LNB:V*33103;=yh \$aLaurinavičius \$bČeslovas \$f1952- \$4070
- 702 1 \$a3LNB:d0W;=BR \$aJakavonis \$bGediminas \$f1958- \$4070

Abejotinas autorius (330)

- 200 1 \$aPastebetini Biblijos skaitymo waisiai \$dMerkwürdige Folgen des Biblizismus \$fL [Vydūnas?] \$zdeu
- 700 0 \$3LNB:V*44354;=BG \$4330 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aVydūnas \$f1868-1953
- 200 1 \$a„Skapiškis. Žmonės kaskart daugiau ima skaityti laikraščius...“ \$fGenelis [Stasys Šilingas?]
- 700 1 \$3LNB:V*391427;=BM \$4330 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aŠilingas \$bStasys \$f1885-1962

Kritikas, recenzentas (675)

Naudojamas kartu su kodu Autorius.

- 200 1 \$a Žiedlapio skeveldra per vyzdį \$e [recenzija] \$f Tomas Vyšniauskas
- 700 1 \$3 LNB:CzaN;=B8 \$a Vyšniauskas \$b Tomas \$f 1978- \$7 ba0yba0y \$8 litlit \$4 070 \$4 675

Bibliografinis pirtakis (100)

- 200 1 \$a Ēriukų ir ēriavedžiu vertinimas Latvijoje \$fparengta pagal Dainos Kairišos paskaitą
- 702 1 \$a Kairiša \$b Daina \$4100

200 1 \$aDėjas paversti kūnu yra vietos lyderių ir visos bendruomenės darbas \$fparengta pagal Lietuvos pramoninkų konfederacijos prezidento Roberto Dargio pranešimą

702 1 \$3LNB:c50;=0L \$aDargis \$bRobertas \$f1960- \$4**100**

Asmuo, duodantis interviu (460) / asmuo, imantis interviu (470)

200 1 \$a„Sunkumai manęs negąsdina“ \$ežurnalisto Augusto Uktverio pokalbis su VĮ Valstybinių miškų urėdijos (VMU) direktoriumi Mariumi Pulkauninku

600 1 \$aPulkauninkas \$bMarius

700 1 \$aPulkauninkas \$bMarius \$4**460**

701 1 \$3LNB:kYO;=Bp \$aUktveris \$bAugustas \$f1956- \$4**470**

200 1 \$aPraeities ir dabarties vienovė \$e[pokalbis su Lietuvos pramoninkų konfederacijos viceprezidentu, Kauno krašto pramoninkų ir darbdavių asociacijos prezidentu Jonu Guzavičiumi] \$fužrašė Juozas Šalčius

700 1 \$3LNB:BDiR;=BX \$aGuzavičius \$bJonas \$f1947- \$4**460**

701 1 \$3LNB:eyj;=CS \$aŠalčius \$bJuozas \$f1936- \$4**470**

Sudarytojas, parengėjas (220)

200 1 \$aIšėjo dar viena muzikos legenda \$fparengė Milda Kunskaitė

600 1 \$3LNB:I4k;=BO \$aLegrand \$bMichel \$f1932-2019 \$2Inmubr

702 1 \$3LNB:JUd;=BZ \$aKunskaitė \$bMilda \$4**220**

200 1 \$aAr ignoruodami apskaitą žemdirbiai nekerta šakos, ant kurios patys sėdi? \$e[pašakymai] \$fparengė Justinas Adomaitis

314 \$aAut.: Vytautas Žmuidzinavičius, Vytautas Buivydas, Edvardas Makelis

702 1 \$3LNB:PPU;=BR \$aAdomaitis \$bJustinas \$f1950- \$4**220**

702 1 \$aŽmuidzinavičius \$bVytautas \$4**070**

702 1 \$aBuivydas \$bVytautas \$4**070**

702 1 \$3LNB:V*288977;=Bb \$aMakelis \$bEdvardas \$f1954- \$4**070**

200 1 \$aKryžių kalnas \$ešiauliečių prisiminimai \$e[199 m. birželio 4 d., Vilnius] \$fužrašė Regina Kuzmaitė-Norkevičienė

314 \$aAut.: Algirdas Kuzma, Giedrius Kuzma, Genovaitė Kuzmienė

702 1 \$3LNB:V*18370;=BF \$aNorkevičienė \$bRegina \$f1930- \$4**220**

702 1 \$aKuzmienė \$bGenovaitė \$4**070**

702 1 \$aKuzma \$bAlgirdas \$4**070**

702 1 \$aKuzma \$bGiedrius \$4**070**

200 1 \$aAlbino Kuncevičiaus bibliografija (1981-2017) \$fsudarė Gintautas Zabiela

600 1 \$3LNB:V*14306;=BA \$aKuncevičius \$bAlbinas \$f1957- \$2Inmubr

702 1 \$3LNB:V*62973;=BN \$aZabiela \$bGintautas \$f1962- \$4**220**

Vertėjas (730)

200 1 \$aNacionalistai operoje \$fRiccardo Lenzi \$giš italų kalbos vertė Toma Gudelytė

700 1 \$aRiccardo Lenzi \$4**070**

702 1 \$3LNB:9HS;=BA \$aGudelytė \$bToma \$f1983- \$4**730**

200 1 \$aŽemojoj grįčioj. „Dalgiai, ve, skamba netoli nuo miško...“ \$e[eilėraštis] \$f(sekimas pagal M. Konopnicką) \$g[vertė] Karolis Vairas

700 1 \$3LNB:V*83889;=BW \$aKonopnicka \$bMaria \$f1842-1910 \$o000000104633057 \$4070

702 1 \$3LNB:V*14020;=wC \$aVairas-Račkauskas \$bKarolis \$f1882-1970 \$4730

200 1 \$aBottso išradimas \$epasaka \$fiš angliško paėmė J.K. [K. Urbonavičius]

702 1 \$3LNB:V*8917;=BL \$aUrbonavičius \$bKazimieras \$f1874-1952 \$4730

200 1 \$aDarbininko sveikata \$fpagal dr. A. Kats'ą \$gparašė [vertė] P. Norkus

700 1 \$3LNB:Msi;=B5 \$aKats \$bA. \$4070

702 1 \$3LNB:NyL;=Bp \$aNorkus \$bPijus \$f1885-1941 \$4730

200 1 \$ain the land of liberty. (Šalyje laisvės) \$e[JAV gyvenimo kontrastai emigranto akimis] \$fpagal Boris'a Hretzky G.B. Raitelaitis

700 1 \$aHretzky \$bBoris \$4070

702 1 \$3LNB:aU3;=BP \$aBaltakis \$bGasparas \$f1888-1912 \$4730

Fotografas, kino operatorius (600)

200 1 \$aPakrantės tvarkytojai patraukė į kitą pusę \$fArūnas Karaliūnas \$gM. Patašiaus nuotr.

700 1 \$3LNB:ka7;=Bj \$aKaraliūnas \$bArūnas \$4070

702 1 \$3LNB:cMS;=BZ \$aPatašius \$bModestas Rolandas \$f1960- \$4600

200 1 \$aJonas Mekas su dviem česnakais, 2010 \$e[portretinė nuotrauka] \$fGediminas Kajėnas

600 1 \$3LNB:V*60669;=BN \$aMekas \$bJonas \$f1922-2019 \$2Inmmbr

700 1 \$3LNB:qZa;=B8 \$aKajėnas \$bGediminas \$f1978- \$4600

200 1 \$aJei liūdesys tave sušildo \$evaizdo klipas \$e(MPEG1) \$frežisierė K. Buožytė \$goperatorius R. Zamaris \$g[atlieka grupė] „Delfinai“

702 1 \$3LNB:BJ5k;=BS \$4300 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aBuožytė \$bKristina

702 1 \$3LNB:gid;=B+ \$4600 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aZamaris \$bRobertas \$f1976-

710 02 \$3LNB:Naz;=B5 \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aDelfinai \$cmuzikos grupė

Iliustruotojas (440)

200 1 \$aAr bus staigmenų valdžios dėlionėje? \$fRasa Penelienė \$gK. Pabijuto pieš.

700 1 \$3LNB:vUy;=CU \$aPenelienė \$bRasa \$f1960- \$4070

702 1 \$3LNB:Cza3;=Bx \$aPabijutas \$bKęstutis \$4 440

Menininkas (040)

200 1 \$aOršos mūšis, 2010 \$e[drobė, aliejus] \$e[spalvota reprodukcija] \$fPranas Griušys

700 1 \$3LNB:dJM;=BR \$aGriušys \$bPranas \$f1955- \$4040

200 1 \$aKarikatūros \$e[reprodukcijos] \$fKęstutis Vaičiulis

700 1 \$3LNB:HBI;=nw \$aVaičiulis \$bKęstutis \$f1950- \$4040

200 1 \$aSkulptoriaus prof. Stasio Žirgulio sukurtas A.J. Greimo skulptūrinis portretas, 2017 m. \$e[nuotrauka] \$fStasys Žirgulis

600 1 \$3LNB:V*31118;=BA \$aGreimas \$bAlgirdas Julius \$f1917-1992 \$2Inmmbr

700 1 \$3LNB:biN;=Bp \$aŽirgulis \$bStasys \$f1944- \$4040

200 1 \$aKonteineris, 2015 \$e[skulptūra] \$e[spalvota reprodukcija] \$fMartynas Gaubas

700 1 \$3LNB:Qa/;=BT \$aGaubas \$bMartynas \$f1980- \$4040

Mokslinis vadovas (727)

200 1 \$aLogistikos informacinė sistema \$fEdvinas Voveris, Žilvinas Šerys, Mantas Sakalauskas \$g vadovas D. Adomaitis

700 1 \$aVoveris \$bEdvinas \$4070

701 1 \$aŠerys \$bŽilvinas \$4070

701 1 \$aSakalauskas \$bMantas \$4070

702 1 \$3LNB:89Z;=BH \$aAdomaitis \$bDanielius \$f1980- \$4727

200 1 \$aViešųjų pirkimų principų pažeidimų pasekmės \$fVitalijus Šichovecovas \$g darbo vadovas – Giedrius Nemeikšis

700 1 \$aŠichovecovas \$bVitalijus \$4070

702 1 \$3LNB:B5BM;=qP \$aNemeikšis \$bGiedrius \$4727

Kompozitorius (230), eilių autorius (520)

200 1 \$aKas pasėjo žolę \$e[daina] \$fmuzika Aloyzo Žilio \$gžodžiai Juozo Nekrošiaus

700 1 \$3LNB:V*102210;=vN \$aŽilys \$bAloyzas \$f1951- \$4230

702 1 \$3LNB:V*86327;=BM \$aNekrošius \$bJuozas \$f1935- \$4520

Aranžuotojas (030)

200 1 \$aHumoreska, op. 3 Nr. 2 \$fM.K. Čiurlionis \$g aranž. Valentinas Gelgotas

700 1 \$3LNB:V*9565;=BL \$4230 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aČiurlionis \$bMikalojus Konstantinas \$f1875-1911

702 1 \$3LNB:Had;=Bd \$4030 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aGelgotas \$bValentinas \$f1953-

Choro dirigentas (195)

200 1 \$aMiegužio noriu \$dl want to get some sleep \$flvo Antognini \$gLithuanian folk text and excerpts from James Joyce G.P. \$g[atlieka] choras „Vilnius“, Giedrius Pavilionis, dirigentas \$zeng

700 1 \$3LNB:CjE4;=BM \$7ba0yba0y \$8litita \$aAntognini \$blvo \$4230 \$f1963-

702 1 \$3LNB:V*112591;=BF \$4520 \$7ba0yba0y \$8liteng \$aJoyce \$bJames \$f1882-1941

702 1 \$3LNB:CXY;=CD \$7ba0yba0y \$8litlit \$aPavilionis \$bGiedrius \$4195

712 02 \$3LNB:B/OL;=BE \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aVilnius \$cvalstybinis choras

200 1 \$aKaip gi gražus, gražus \$fJ. Švedas \$g[atlieka] Lietuvos muzikos ir teatro akademijos merginų choras, vadovas Andrius Gilys ; Jungtinis kanklių orkestras, meno vadovė ir dirigentė Lina Naikelienė

700 1 \$3LNB:V*18004;=1A \$4230 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aŠvedas \$bJonas \$f1908-1971

702 1 \$3LNB:V*2144;=zW \$4250 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aNaikelienė \$bLina \$f1950-

702 1 \$3LNB:CrMV;=Bu \$4195 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aGilys \$bAndrius \$f1970-2018

712 02 \$3LNB:Cqku;=Ce \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLietuvos muzikos ir teatro akademijos merginų choras

Dirigentas (250)

200 1 \$aValentino arija \$eiš op. „Faustas“ \$fCh. Gounod \$g[atlieka]: Jonas Stasiūnas, [baritonas] ; Lietuvos operos ir baleto teatro orkestras, dirigentas R. Geniušas

700 1 \$3LNB:V*151621;=BC \$4230 \$7ba0yba0y \$8litfra \$aGounod \$bCharles \$f1818-1893

702 1 \$3LNB:V*49314;=BH \$4250 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aGeniušas \$bRimas \$f1920-2012

712 02 \$3LNB:Tc1;=BO \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLietuvos nacionalinio operos ir baletu teatro simfoninis orkestras

Šokėjas (275)

200 1 \$aAporija \$emuzikos instaliacija su trijų kanalų spalvota videoprojekcija \$dAporia \$emusic installation with three-channel video, colour \$fkonceptcija, muzika, kamera, montažas Šarūno Nako \$gantroji kamera Karolina Jakaitė \$gatlieka Agnė Jakaitė, šokėja ; „Gaida Ensemble“ dirigentas Jussi Jaatinen \$zeng

700 1 \$3LNB:V*159891858;=Bo \$4230 \$4245 \$4600 \$4370 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aNakas \$bŠarūnas \$f1962-

702 1 \$3LNB:XVr;=B2 \$4600 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aJakaitė \$bKarolina \$f1978-

702 1 \$3LNB:CKQ5;=BA \$4275 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aJakaitė \$bAgnė

702 1 \$3LNB:sZK;=Bu \$4250 \$aJaatinen \$bJussi \$f1974-

712 02 \$3LNB:vcE;=Bu \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aGaida \$cansambelis

Dainininkas (721)

200 1 \$aLaukuose dobilas raudonas \$fdainuoja Augustas Kubilius

702 1 \$3LNB:KHy;=Bi \$4721 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aKubilius \$bAugustas \$f1933-2014

200 1 \$aAria Aidy z III aktu „O patria mia“ \$e[z] „Aida“ \$fG. Verdi \$g[wykonuje] Maria Fołtyn, soprano

700 1 \$a3LNB:V*4649;=BJ \$4230 \$7ba0yba0y \$8litita \$aVerdi \$bGiuseppe \$f1813-1901

702 1 \$a3LNB:CBtr;=B7 \$4721 \$7ba0yba0y \$8litpol \$aFołtyn \$bMaria \$f1925-2012

Muzikantas (545)

200 1 \$aVariacijos \$fv. Klova \$gtenorine birbyne groja J. Čiplys

700 1 \$3LNB:V*273697;=BU \$4230 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aKlova \$bVytautas \$f1926-2009

702 1 \$3LNB:BIS9;=Bg \$4545 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aČiplys \$bJuozas

Aktorius (005)

200 1 \$aLapės simptomai \$frežisierius, scenarijaus autorius Virgis Malčius \$gvaidina Tomas Drigevičius

702 1 \$3LNB:BYDP;=BL \$4300 \$4690 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aMalčius \$bVirginijus \$f1980-

702 1 \$3LNB:Bij8;=Bt \$aDrigevičius \$bTomas \$4005

Atlikėjas (590)

200 1 \$aVandenynai \$fmuzika ir žodžiai: L. Adomaitis \$g[atlieka] L. Adomaitis, vokalas ; Plucando remix

700 1 \$3LNB:V*370597;=BR \$4230 \$4520 \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aAdomaitis \$bLinas \$f1976-

200 1 \$aKur nešviečia saulė \$fmuzika M. Enčiaus \$gžodžiai A. Gričiaus \$g[atlieka grupė] „Antikvariniai Kašpirovskio dantys“

700 1 \$3LNB:Bipv;=Cb \$4230 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aEnčius \$bMartynas \$f1983-

702 1 \$3LNB:V*310648;=BI \$4520 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aGričius \$bAlfonsas \$f1924-

712 02 \$3LNB:Cyba;=CJ \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aAntikvariniai Kašpirovskio dantys \$cmuzikos grupė

Ilgarsintojas (550)

200 1 \$aŽmogus \$fE. Mieželaitis \$gIšvertė B. Sluckis \$g[skaito] A. Svencickis

700 1 \$3LNB:V*3877;=BL \$4070 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aMieželaitis \$bEduardas \$f1919-1997

702 1 \$3LNB:Oei;=Bt \$4730 \$7ba0yca0y \$8litrus \$aСлуцкий \$bБорис Абрамович \$f1919-1986

702 1 \$3LNB:Bu71;=BV \$4550 \$7ba0yca0y \$8litrus \$aСвенцкий \$bАнатолий Борисович \$f1921-2007

Prodiuseris (630)

200 1 \$aAnimacijos magija \$dAnimation magic \$edokumentinis filmas apie filmo „Taip Laima lėmė“ sukūrimo procesą \$fscenarijaus autorius, režisierius, prodiuseris Valentas Aškinis \$zeng

702 1 \$3LNB:ohw;=CY \$4690 \$4300 \$4630 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aAškinis \$bValentas \$f1960-

Režisierius (300)

200 1 \$aFilmas po „Margučių ryto“ \$dFilm after the „Easter morning“ \$edokumentinis filmas \$frežisierius Valentinas Aškinis \$zeng

702 1 \$3LNB:ohw;=CY \$4300 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aAškinis \$bValentas \$f1960-

Scenaristas (690)

200 1 \$aMarti iš jaujos \$dThe bride from the barn \$efilmą sukurtas pagal archajišką lietuvių sakmę \$fscenarijaus autorė, režisierė, prodiuserė Jūratė Leikaitė \$ganimatorius Valentas Aškinis \$zeng

702 1 \$3LNB:V*52560;=BE \$4690 \$4300 \$4630 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLeikaitė \$bJūratė \$f1963-

702 1 \$3LNB:ohw;=CY \$4018 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aAškinis \$bValentas \$f1960-

Libreto autorius (480)

200 1 \$aNebūti ar nebūti \$eopera \$fkompozitorė Rita Mačiliūnaitė \$glibreto autorius Gytis Norvilas \$gatlikėjai: Tadas Girininkas, bosas ; NOA choras ; NOA orkestras

700 1 \$3LNB:BKwQ;=Br \$4230 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aMačiliūnaitė \$bRita \$f1985-

702 1 \$3LNB:S4z;=Bn \$4480 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aNorvilas \$bGytis \$f1976-

702 1 \$3LNB:B9h7;=BQ \$4721 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aGirininkas \$bTadas \$f1982-

712 02 \$3LNB:Cqxi;=Cf \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aNOA choras

712 02 \$3LNB:Cqxj;=Cg \$4590 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aNOA orkestras

Choreografas (200)

200 1 \$aBaltija \$fGiedrius Svilainio muzika \$gAgnės Rickevičienės choreografija

700 1 \$3LNB:V*270582;=BK \$4230 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aSvilainis \$bGiedrius \$f1972-

702 1 \$3LNB:Cfqr;=CW \$4200 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aRickevičienė \$bAgnė

Dailininkas, animatorius (018)

2001 \$aTaip Laima lėmė \$fscenarijaus autorė, režisierė Jūratė Leikaitė \$ganimatoriai Rita Anskaitienė, Rita Kareivienė \$gkompozitorius Kipras Mašanauskas \$zeng

702 1 \$3LNB:V*52560;=BE \$4300 \$4018 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aLeikaitė \$bJūratė \$f1963-

702 1 \$3LNB:BbXf;=By \$4018 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aAnskaitienė \$bRita \$f1966-

702 1 \$3LNB:BWfs;=CC \$4018 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aKareivienė \$bRita

702 1 \$3LNB:V*378457;=BU \$4230 \$7ba0yba0y \$8litlit \$aMašanauskas \$bKipras \$f1970-

Kitas (570)

200 1 \$aLietuvos persitvarkymo Sąjūdžio Seimo deklaracija \$e[1989 m. vasario 16 d.]

314 \$aPasirašė: Vytautas Landsbergis, Romualdas Ozolas

702 1 \$3LNB:V*7547;=BJ \$aLandsbergis \$bVytautas \$f1932- **\$4570**

702 1 \$3LNB:V*128731;=BI \$aOzolas \$bRomualdas \$f1939-2015 **\$4570**

3 priedas. Skyryba ir rašyba

Rengiant bibliografinius įrašus vadovaujamosi lietuvių kalbos skyrybos ir rašybos taisyklėmis, jomis vadovaujamosi ir naudojant skyrybos ir rašybos ženklus brūkšnį, brūkšnelį, kabutes, apostrofą.

Brūkšnelis rašomas:

- tarp dviejų savarankiškų to paties asmens pavardžių, pavyzdžiui: *Matulaitis-Labukas, Kymantaitė-Čiurlionienė*;
- tarp pavardės ir slapyvardžio, pavyzdžiui: *Mykolaitis-Putinas*;
- dvigubame geografinio objekto pavadinime, pavyzdžiui, *Šiaurės Reinas-Vestfalija*;
- dvigubame simboliniame pavadinime, sudarytame iš dviejų sujungtų organizacijų pavadinimų, pavyzdžiui: „*Santara-Šviesa*“, „*Inkaras-Grifas*“, „*Švyturys-Utenos alus*“;
- jungiant prie arabiškų skaitmenų antrą sudurtinio žodžio dėmenį, pavyzdžiui: *50-metis, 5-dienis, 200-milijoninis, 40-tūkstantasis*;
- prie arabiško skaitmens pridėdant kelintinio skaitvardžio galūnę, pavyzdžiui: *8-asis pulkas, 3-ioji simfonija, 2001-aisiais, 4-as kanalas, 1-a kategorija*;
- simboliniuose pavadinimuose, pavyzdžiui: „*Atžalynas-D*“, „*Beržas-4*“, „*Windows-1257*“;
- jungiant du sintaksiškai lygiareikšmius daiktavardžius, reiškiančius vieno daikto ar reiškinio pavadinimą, pavyzdžiui: *paskaita-koncertas, leidykla-spaustuvė, kavinė-baras* (nuoroda: <http://www.vlkk.lt/aktualiausias-temos/rasyba/bruksnelis>).

Brūkšniu skiriamos sakinio dalys, sakinių dėmenys, tiesioginė kalba (žr. Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba, Vilnius, 1992, p. 136–137 ir kt.). Šiais atvejais brūkšnys rašomas su tarpais.

Brūkšnys taip pat rašomas tarp dviejų ar daugiau žodžių ar skaitmenų, žyminčių daiktų bei reiškinų vietas, laiko, kiekio, eilės ribas (pavyzdžiui: *Traukinys Vilnius–Kaunas išvyks laiku. Lankytojai primumi 12.30–16.30 valandomis. Bibliotekoje lankausi 2–4 kartus per savaitę.*) (žr. Lietuvių kalbos žinynas, Kaunas, 1998, p. 376). Brūkšnys riboms žymėti gali būti rašomas be tarpų, ypač tarpai nepaliekami tarp ribas žyminčių skaitmenų. Brūkšnį, jei naudojama ne lietuviško standarto klaviatūra, galima surinkti klavišais **Alt + 0150** (nuoroda: <http://www.vlkk.lt/konsultacijos/4929-bruksnelis-bruksnys>).

Kabučių, apostrofo rašymo spartieji klavišai:

- Lietuviškos kabutės: atidaromosios **Alt + 0132 „**
uždaromosios **Alt + 0147 ”**
- Lenkiškos kabutės: atidaromosios **Alt + 0132 „**
uždaromosios **Alt + 0148 ”**
- Rusiškos kabutės: atidaromosios **Alt + 0171 «**
uždaromosios **Alt + 0187 »**
- Lietuviškas apostrofas: **Alt + 0146 ’**

Visus šiuos ir kitus ženklus galima įterpti iš sistemoje pateikiamų simbolių lentelių, paspaudus 'Ω simbolį, atsirandantį kiekvieno pildomo lauko gale, kai jame stovi žymeklis.

Inicialai ir akronimai rašomi be vidinių tarpų, nesvarbu, kaip jie pateikti ištekliuje:

- Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus

- VMU pajamos mažės
- L.S.S. jubiliejinės Vilniaus stovyklos daina
- Secundum usum S.R.E.
- Prediche del M.R.P.C.M.

Santrumpos, sudarytos iš daugiau negu vienos raidės, laikomos atskirais žodžiais ir atskiriamos tarpais nuo prieš juos ir po jų esančių žodžių ar inicialų:

- Ph. D.
- Mr J.J. Rousseau

Netikslumai ar spaudos klaidos perrašomi taip, kaip jie pateikti ištekliauje. Taisyklinga forma pateikiama po jų laužtiniuose skliaustuose, prieš taisyką rašant i.e. (*id est* – tai yra), pavyzdžiui:

- 1786 [i.e. 1788]
- Stasys Šapkauskas [i.e. Špakauskas]
- E. [i.e. R.] Grigas
- Studentai rengia [i.e. kviečia] į eitynes
- Skieplikime [i.e. Skiepykime] meilę knygoms

4 priedas. Metų, mėnesių, sezonų, žymų trumpinimas

Pastaba. Mėnesių pavadinimai trumpinami tik datoje, pavyzdžiui,

bal. 4,

o jei numeracijoje nurodomas tik mėnuo, jis netrumpinamas,

pavyzdžiui,

Nr. 4 (balandis),

2021, sausis.

Lietuvių kalba

Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos	Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos
sausis	saus.	liepa	liep.
vasaris	vas.	rugpjūtis	rugpj.
kovas	kovo	rugsėjis	rugs.
balandis	bal.	spalis	spal.
gegužė	geg.	lapkritis	lapkr.
birželis	birž.	gruodis	gruod.

Lenkų kalba

Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos	Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos
styczeń	stycz.	lipiec	lip.
luty	lut.	sierpień	sierp.
marzec	mar.	wrzesień	wrześ.
kwiecień	kwiet.	październik	paźdz.
maj	maja	listopad	list.
czerwiec	czerw.	grudzień	grud.

Rusų kalba

Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos	Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos
январь	январ.	июль	июля
февраль	февр.	август	авг.
март	марта	сентябрь	сент.
апрель	апр.	октябрь	окт.
май	мая	ноябрь	нояб.
июнь	июня	декабрь	дек.

Anglų kalba

Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos	Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos
January	Jan.	July	July
February	Feb.	August	Aug.
March	Mar.	September	Sept.
April	Apr.	October	Okt.
May	May	November	Nov.
June	June	December	Dec.

Vokiečių kalba

Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos	Mėnesio pavadinimas	Trumpinama prie datos
Januar	Jan.	Juli	Juli
Februar	Febr.	August	Aug.
März	März	September	Sept.
April	Apr.	Oktober	Okt.
Mai	Mai	November	Nov.
Juni	Juni	Dezember	Dez.

Metų laikai

Lenkų kalba	Anglų kalba	Rusų kalba	Vokiečių kalba
wiosna (pavasaris)	Spring (pavasaris)	весна (pavasaris)	Frühling (pavasaris)
lato (vasara)	Summer (vasara)	лето (vasara)	Sommer (vasara)
jesień (ruduo)	Autumn (ruduo)	осень (ruduo)	Herbst (ruduo)
zima (žiema)	Winter (žiema)	зима (žiema)	Winter (žiema)

Šaltinių numeracijos žymos

Lietuvių kalba		Anglų kalba	
Šaltinio numeracijos žyma	Santrumpa	Šaltinio numeracijos žyma	Santrumpa
dalys	d.	book	b.
knyga	kn.	issue	iss.
lapas	lap.	number	no.
numeris	Nr.	tome	t.
rinkinys	rink.	volume	vol.
sąsiuvinis	sąs.	year	y.
tomas	t.		

Lenkų kalba		Vokiečių kalba	
Šaltinio numeracijos žyma	Santrumpa	Šaltinio numeracijos žyma	Santrumpa
część	cz.	Band.	Bd.
książka	ks.	Jahr	J.
numer	nr	Jahrbuch	Jb.
tom	t.	Jahrgang	Jg.
rocznik	rocz.	Heft	H.
rok	r.	Nummer	Nr.
zeszyt	z.	Volumen	Vol.
wolumen	wol.		

Rusų kalba	
Šaltinio numeracijos žyma	Santrumpa
выпуск	вып.
номер	№
сборник	сб.
тетрадь	тетр.
том	т.
часть	ч.

5 priedas. Santraukos rengimo metodiniai nurodymai

Informacijos politikos ir analitikos skyrius

Santrauka

Metodiniai nurodymai

PRINCIPAS

Atpasakoti pranešimą, atskleidžiant:

- kas ir taip buvo žinoma,
- kas buvo padaryta, kad būtų sužinota kas nors naujo,
- kas naujo buvo sužinota.

1. Strategija

Straipsnio, pateikto periodiniame leidinyje ar rinkinyje, santraukoje:

1. apibūdinamas pirminis dokumentas ir
2. aptariama:
  - 2.1. rašinyje išdėstytų tezių, teiginių kontekstas;
  - 2.2. tų tezių, teiginių formulavimas ir jo pagrindas; bei
  - 2.3. išdėstomi patys teiginiai.

Elementai dėstomi ta pačia tvarka:

1. bibliografinė nuoroda;
2. po tematizacijos pateikiamas naujos informacijos kilmės paaiškinimas, tada nauja informacija, tezės.

2. Taktika

Santraukoje siekiama:

objektyvumo: perteikiamas tik teksto turinys;

faktografinio ar formuluočių tikslumo: tiksliai pakartojami šaltinyje (dokumente) pateikti skaičiai, datos, detalės ir pan.; atskirais atvejais cituotina net konkrečiai charakteringa pirminio šaltinio (dokumento) frazė ar visas sakinys;

išsamumo: paminėtinos visos esminės idėjos;

kalbos glaustumo: pirmenybė teikiama nemetaforinei, aiškios struktūros kalbai;

koherentiškumo: santrauka turi būti sklandi, vientisa ir logiškai nuosekli;

formato atitikties: visos santraukos turi būti apytikriai vienodos apimties, nesvarbu, kokio ilgio tekstas perteikiamas; jos turi būti palyginamos struktūros.

Santraukos tekstas. Santraukos struktūrinės dalys ir jų apimtis:

Klausimas: koku klausimu, kokia tema, dėl ko, apie ką, kas sąlygojo šaltinio (dokumento) atsiradimą – maždaug vienas sakinys.

Uždavinys: jei dokumentas ilgesnis ir autoriai suformuluoja problemą, uždavinį, kurį sau kelia („bus išnagrinėta tas ir tas“) – maždaug vienas sakinys.

Naujos **informacijos kilmė:** šaltiniai (informantai ar pokalbininkai) ir jų veiksmai (kas ką darė ar daro). Pateiktos nuomonės, tyrimų rezultatai, teisės aktų turinys – maždaug vienas sakinys.

Teiginiai, tezės, **esminis turinys:** koks turinys formuluojamas ir viešinamas leidinyje, kas manoma, kas atrasta, kaip nuspręsta, kaip aiškinama – maždaug du sakiniai.

Apibendrinimas: **kokią išvadą daro skaitytojas**, ką šaltiniu (dokumentu) siekiama pasakyti. Įtaka tam, kas lėmė šaltinio (dokumento) atsiradimą, – maždaug vienas sakinys.

Esminiai žodžiai: 3–5 sąvokos, atspindinčios dokumento esmę; dažnai vartojami žodžiai arba frazės.

Pavyzdys

Bartkienė, Daiva. Vyriausybės nurodymai Šilalei per sunkūs // Šilalės artojas. – 2020, saus. 3, p. 1.

Vyriausybė reikalauja, kad visų socialinės rizikos šeimų vaikai lankytų ikimokyklinės įstaigas, tačiau, Valstybės kontrolė nustatė, Šilalėje jas lanko tik 18 iš 55 tokių vaikų. Šilalės savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore S. Paulikienė atkreipia dėmesį į problemą, ji ir Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja R. Kuzminskaitė komentuoja neatitikimo priežastis. Vaikų nėra kaip nuvežti, nes darželinukų vienu mokykliniai autobusai neveža. Arba pačios šeimos nesutinka vaikų į darželį leisti. Arba konkrečiose vietovėse darželiuose nėra vietų. Artimiausiu metu, Šilalės savivaldybė vyriausybės nustatytų tikslų nepasieks.

ŠALTINIŲ SĄRAŠAS

ISBD : *tarptautinis standartinis bibliografinis aprašas. Jungt. laida*. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2013. XV, 302, [1] p. Prieiga per internetą: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/793/1/ifla-isbd-international-standard-bibliographic-description-2011-lt.pdf>

Katalogavimo funkcionalumas : Lietuvos Respublikos bibliotekų integralios informacijos sistemos LIBIS kūrimas. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2021. Prieiga per internetą: <https://www.pavb.lt/wp-content/uploads/2021/12/Katalogavimo-funkcionalumas.pdf>

Katalogavimo vartotojų vadovas : Lietuvos Respublikos bibliotekų integralios informacijos sistemos LIBIS kūrimas. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2021. Prieiga per internetą: https://3erdve-my.sharepoint.com/:w:/g/personal/ieva_miliauskiene_lnb_lt/EfOmRqLFmDtlthgJ_tqHLYYBlIFFkgQVEDso2STkz7EQEA?rttime=4yn8pbIX2kg

LIBIS išteklių įrašų sudarymo vadovas : integruojamasis išteklius / atsakomoji redaktorė Rasa Januševičienė ; redaktorė-sudarytoja Genutė Rutkauskienė, sudarytojai-darbo grupė Tomas Auškalnis, Ringailė Bagušytė, Liubovė Buckienė, Vita Čeglienė, Dalia Gedminienė, Gražina Kubilienė, Ina Kvietkuvienė, Ainė Markevičiūtė, Ieva Miliauskienė, Diana Norkūnienė, Dalia Pečiulienė, Danutė Sipavičiūtė, Roma Skačkauskienė, Regina Švabauskaitė, Aušra Ušpalienė, Viktorija Vaitkevičiūtė-Verbickienė. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2021. Prieiga per internetą: <https://journals.lnb.lt/metodologijos-paskyra/article/view/738/733>

Lietuviškų žodžių trumpinimas bibliografiniame apraše. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2008.

Lietuvos Respublikos terminų bankas / Valstybinė lietuvių kalbos komisija. Prieiga per internetą: <http://terminai.vlkk.lt/>

Standartų terminų bazė. Standartas LST ISO 5127:2019. Informacija ir dokumentavimas. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas / Lietuvos standartizacijos departamentas. Prieiga per internetą: <https://www.lsd.lt/index.php?-452282422>

UNIMARC bibliografinių įrašų formato glausta versija. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2017. 1 pdf failas (134 p.). Prieiga per internetą: https://www.lnb.lt/media/public/bibliotekiniukui/Dokumentai/UNIMARC_bibliografiniu_irasu_formato_glausta_versija.pdf

UNIMARC Bibliographic format manual / IFLA PUC, 2020 (redakcinė versija).

Standartų terminų bazė. Standartas LST ISO 5127:2019. Informacija ir dokumentavimas. Pagrindai ir aiškinamasis žodynas / Lietuvos standartizacijos departamentas. Prieiga per internetą: <https://www.lsd.lt/index.php?-452282422>

Visuotinė lietuvių enciklopedija. Prieiga per internetą: <https://www.vle.lt/>

LIBIS analizinių įrašų sudarymo metodika : integruojamasis išteklius / Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka ; redaktorė-sudarytoja Danutė Sipavičiūtė, sudarytojai-darbo grupė Ringailė Bagušytė, Audronė Baškienė, Aušra Jurevičienė, Ainė Markevičiūtė, Sofija Matiukaitė, Danutė Miliukaitė, Dalia Pečiulienė, Vida Pelegrin, Vilma Račkauskaitė, Danutė Sipavičiūtė, Danguolė Vagner. – 2022-. – Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2022-. – 132 p.

Prieigos būdas: World Wide Web. – Nuolat naujinama

ISSN 2783-6746 = LIBIS analizinių įrašų sudarymo metodika (Online)

DOI: <https://doi.org/10.51740/mp.55>

Metodikos tikslas yra pateikti pagrindines analizinių bibliografinių įrašų rengimo taisykles kuriant įrašus modernizuotoje LIBIS: UNIMARC/B formato laukų užpildymo taisykles, taip pat ir naujų UNIMARC/B formato laukų, susijusių su Tarptautinio standartinio bibliografinio aprašo (ISBD) pakeitimais ir elektroninių išteklių duomenimis, reikšminių žodžių sudarymo ir pateikimo principus, atrankos kriterijus, pateikti bibliografinių įrašų pavyzdžius ir iliustruoti laukų, polaukių rašymo pavyzdžiais naujoje, modernizuotoje LIBIS.

Metodika skirta Lietuvos bibliotekų ir kitų atminties institucijų katalogų ir duomenų bazių rengėjams, kuriantiems analizinius (sudedamųjų dalių) įrašus LIBIS iš bet kokio tipo išteklių (laikraščio, žurnalo, tęsiamąjo išteklių, knygos, natų rinkinio, elektroninio išteklių, audiovizualinės laikmenos). Ji bus atnaujinama ir papildoma.